

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Εισηγητής 1: ΜΗΝΑΣ ΒΑΡΔΑΒΑΣ 1207
Εισηγητής 2: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΟΣ 1128

Επιβλέπων: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΟΥΔΑΚΗΣ

©
2022-2023

HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY

**SCHOOL OF MANAGEMENT AND ECONOMICS
SCIENCE**

**DEPARTMENT OF MANAGMENT SCIENCE AND
TECHNOLOGY**

**DIRECT AND FOREIGN INVESTMENT IN
DEVELOPED COUNTRIES**

DIPLOMA THESIS

Student 1 : MINAS VARDAVAS 1207.

Student 2 : GEORGE STAMOS 1128.

Supervisor : EMMANOUIL SKOULOUDAKIS.

©

2022-2023

Υπεύθυνη Δήλωση : Βεβαιώνουμε ότι είμαστε συγγραφείς αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχαμε για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης έχουμε αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες κάναμε χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνουμε ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμάς προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας του ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις είναι η ίδρυση θυγατρικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό οι οποίες είναι είτε μερικώς είτε ολικώς ιδιοκτησία μιας μητρικής επιχείρησης.

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (Α.Ξ.Ε.) αποτελούν ένα φλέγον ζήτημα για την οικονομία μιας χώρας. Πρόκειται για μια δέσμη εισροών που περιλαμβάνει τη μεταφορά πέρα από τα εθνικά σύνορα ενός πακέτου παραγωγικών πόρων, υλικών όπως η μεταφορά μετοχικού κεφαλαίου, παραγωγικών συντελεστών, ενδιάμεσων και πρώτων υλών, αλλά και άλλους άυλους πόρους, όπως η τεχνογνωσία, ειδικές δεξιότητες και μέθοδοι παραγωγής, ποιοτικός έλεγχος και μάρκετινγκ στοιχεία που οδηγούν στην οικονομική ανάπτυξη και εξέλιξη των χωρών. Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αποτελούν ουσιαστικό μοχλό ανάπτυξης, μέσω της διάχυσης της τεχνολογίας και της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου. Η προσέλκυση ξένων επενδυτών θέτει ως προϋπόθεση τον ρόλο των θεσμών και της πολιτικής σταθερότητας που επικρατεί σε μια χώρα. Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό να παρουσιάσει στοιχεία που αφορούν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις σε ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης. Ειδικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο, πρόκειται να γίνει λόγος για τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις σε ένα γενικό πλαίσιο όσον αφορά τους τύπους και τις μορφές και μια μικρή αναφορά στην Ελλάδα, στο δεύτερο κεφάλαιο θα παρουσιασθούν οι επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων για τις χώρες υποδοχής αλλά και για τις χώρες προέλευσης και οι παράγοντες προσέλκυσης νέων επενδυτών. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι μορφές των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ως προς τον τρόπο επέκτασης. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται διεξοδικά οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις σε δύο ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης πιο συγκεκριμένα του Ηνωμένου Βασιλείου πριν από την αποχώρηση του από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και κατά την διάρκεια εξόδου του και της Γερμανίας δίνοντας συγκεκριμένα στοιχεία για την εξέλιξη των εισροών, των εκροών και του ΑΕΠ κατά το διάστημα 2012-2021. Τέλος γίνεται μια σύνοψη των όσων αναλύσαμε στη πτυχιακή μας εργασία.

Λέξεις Κλειδιά : ΑΞΕ, ΑΕΠ, Ευρωπαϊκή Ένωση, Αναπτυσσόμενες Οικονομίες, Εισροές ΑΞΕ, Εκροές ΑΞΕ, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία

ABSTRACT

Foreign Direct Investment is the establishment of subsidiary companies abroad which are either partially or wholly owned by a parent company. Foreign Direct Investment (FDI) is a burning issue for a country's economy. It is a bundle of inputs that includes the transfer across national borders of a package of productive resources, materials such as the transfer of equity capital, factors of production, intermediates and raw materials, but also other intangible resources, such as know-how, special skills and production methods, quality control and marketing elements that lead to economic growth and development of countries. Foreign Direct Investments are an essential driver of growth, through the diffusion of technology and the development of human capital. Attracting foreign investors presupposes the role of institutions and the political stability that prevails in a country. This study aims to present data concerning Foreign Direct Investments in developed European countries. In particular, in the first chapter we are going to talk about Foreign Direct Investments in a general context in terms of types and forms and a small reference to Greece, in the second chapter we will present the effects of Foreign Direct Investments for the host countries and also about the countries of origin and the factors that attract new investors. The third chapter presents the forms of Foreign Direct Investments in terms of the way of expansion. In the fourth chapter, the Foreign Direct Investments in two developed countries of Europe are thoroughly analyzed, more specifically the United Kingdom before its withdrawal from the European Union but also during its exit and that of Germany, giving specific data on the evolution of inflows and outflows and GDP during the period 2012-2021. Finally, there is a summary of what we analyzed in our thesis.

Key Words : FDI, GDP, European Union, Developing Economies, FDI inflows, FDI outflows United Kingdom, Germany

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΑΞΕ)	1
1.2. ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	2
1.3. ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	4
1.3.1 ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	4
1.3.2 ΜΟΡΦΕΣ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	8
1.4. ΓΙΑΤΙ ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙ ΣΕ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΧΩΡΑ	10
1.5. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	15
2.1. ΠΟΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΙ ΑΞΕ	15
2.2. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	16
2.3. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	18
2.4. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	23
2.5. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΟΡΦΕΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	28
3.1. ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ	28
3.2. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	32
3.3. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 :ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΝΕΠΙΤΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.....	35
4.1 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕ ΜΟΡΦΗ ΠΟΣΟΣΤΟΥ	35
4.2 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ	36
4.3 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	42
4.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	43
4.5 ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ BREXIT.....	44
4.5.1 ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT	49
4.5.2 ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT	54
4.6 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	58
4.6.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.....	59
4.6.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	60
4.6.3 ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ.....	61

4.6.4 ΕΚΡΟΕΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	63
4.7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ 2 ΧΩΡΩΝ	66
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	73
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	76
Α. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ	76
Β. ΕΛΛΗΝΙΚΗ	79
Γ. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ	80

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ Ε.Ε	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ Ε.Ε	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT	56
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΙ Η.Β	66
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΙ Η.Β	69

ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	3
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΑΞΕ	25
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΠΡΟΣ Ε.Ε. ΣΕ \$ ΔΙΣ	38
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΠΡΟΣ Ε.Ε. ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ	39
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΞΗΠΑ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT	50
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT	50
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT	52
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ % ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT	53
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT	55
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT	57
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT	57
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ	62
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΕΠ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	62
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ	64
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ	65
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΞΕ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ- ΗΒ ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ	67
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΞΕ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ- ΗΒ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ %	67

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΚΚΡΩΝ ΑΞΕ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ Η.Β	70
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΚΚΡΩΝ ΑΞΕ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ % ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ Η.Β.....	70

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρούμε καθήκον να απευθύνουμε τις ευχαριστίες μας σε κάποια άτομα που με την αμέριστη συμπαράστασή τους, φέραμε εις πέρας την ολοκλήρωση της πτυχιακής μας εργασίας. Πρώτα απ' όλα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μας κ. Σκουλουδάκη Εμμανουήλ για την καθοδήγηση, την ενθάρρυνση και τις πολύτιμες συμβουλές που μας παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής μας εργασίας. Επιπλέον οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ στις οικογένειες μας αλλά και των αγαπημένων προσώπων, για την στήριξη και κατανόηση που μας προσέφεραν κατά την διάρκεια της φοίτησης μας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Απώτερος σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας, είναι να προσεγγίσει σε θεωρητικό και μη επίπεδο την συμβολή των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) αποτελούν το αντικείμενο έρευνας διαχρονικά από το σύνολο της διεθνούς επιστημονικής και επιχειρηματικής κοινότητας διότι, όπως επρόκειτο να δούμε και στην συνέχεια, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ευημερία και ανάπτυξη των χωρών στις οποίες λαμβάνουν χώρα. Αρχικά, θα πραγματοποιηθεί η θεωρητική προσέγγιση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) των τύπων και των μορφών τους, συμπεριλαμβανομένων και των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων αυτών. Επιπλέον, θα γίνει εκτενής αναφορά στις επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) για την οικονομία όσον αφορά την χώρα υποδοχής, αλλά και την χώρα προέλευσης παράλληλα. Μέσω τους προσδιορισμού των ανωτέρω θα καταστεί ευκρινής η συνεισφορά των ΑΞΕ στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών, παραθέτοντας μάλιστα ένα πρακτικό παράδειγμα εφαρμογής αυτών σε δυο αναπτυσσόμενες χώρες της Ευρώπης.

Διανύουμε μια περίοδο κατά την οποία η έννοια της παγκοσμιοποίησης κυριαρχεί σε όλα τα κράτη του κόσμου. Η παγκοσμιοποίηση έγκειται στην αλληλεξάρτηση των εθνικών οικονομιών μέσω της διεθνοποίησης, της παραγωγής, των εμπορικών και χρηματοπιστωτικών ροών αλλά και των πολυεθνικών επιχειρήσεων που διαδραματίζουν καθοριστικό παράγοντα και ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών (Κυρκιλής, 2010). Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί δημιούργημα της μεταπολεμικής περιόδου, με την ολοκλήρωση του Ψυχρού πολέμου, κατά την οποία και ισχυροποιήθηκε σημαντικά με το πέρας των χρόνων λόγω ποικίλων πολιτικών, οικονομικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και λοιπών παραγόντων. Τα βασικότερα στοιχεία που απαρτίζουν το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης είναι το διεθνές εμπόριο, η κίνηση των κεφαλαίων αλλά και οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (Παπακωστοπούλου, 2016).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΑΞΕ)

Ως Άμεση Ξένη Επένδυση (Foreign Direct Investment) ή ΑΞΕ (FDI), ονομάζεται η μακροπρόθεσμή επένδυση σε επιχείρηση της εγχώριας αγοράς από επενδυτή είτε φυσικό είτε νομικό πρόσωπο, του οποίου η έδρα βρίσκεται στην αγορά κάποιας άλλης χώρας. Η επένδυση γίνεται με πρωταρχικό στόχο, την δυνατότητα ελέγχου στο κομμάτι του Management της εγχώριας επιχείρησης, από αυτήν που πραγματοποιεί την επένδυση. Όστε να μπορέσει να επιτευχθεί τούτος ο στόχος, είναι αναγκαία η διακράτηση ενός ποσοστού ίσο με το 10% του μετοχικού κεφαλαίου. Η εταιρεία που αναλαμβάνει την επένδυση, στην ουσία αποκτά την θυγατρική εταιρεία. Μια Άμεση Ξένη Επένδυση, με βάση τα λεγόμενα του (Κυρκιλής, 2010) περιλαμβάνει την μεταφορά πέρα από εθνικά σύνορα, των παραγωγικών εισροών. Οι εισροές αυτές, είναι είτε υλικές, όπως είναι για παράδειγμα πρώτες και βοηθητικές ύλες, μηχανολογικός εξοπλισμός, μετοχικό κεφάλαιο είτε άυλες όπως είναι η τεχνογνωσία οργάνωσης της παραγωγής και του ποιοτικού ελέγχου (Know-how), τεχνολογία, επιχειρηματικότητα, μάρκετινγκ. Το σύνολο αυτών των εισροών, είναι αναγκαίο για την επιτυχή ολοκλήρωση της παραγωγικής διαδικασίας και της εμπορικής διάθεσης του τελικού προϊόντος. Η μεταφορά αυτών των πόρων, πραγματοποιείται όχι με την μορφή μιας εμπορικής συναλλαγής όπου και υπάρχουν διαμεσολαβητές, αλλά πραγματοποιείται εντός της ίδιας επιχείρησης, μεταξύ της μητρικής και θυγατρικής της, της οποίας ιδιοκτήτης είναι η μητρική εταιρεία, η οποία είναι και εγκαταστημένη σε ξένη χώρα προς την χώρα καταγωγής της μητρικής επιχείρησης.

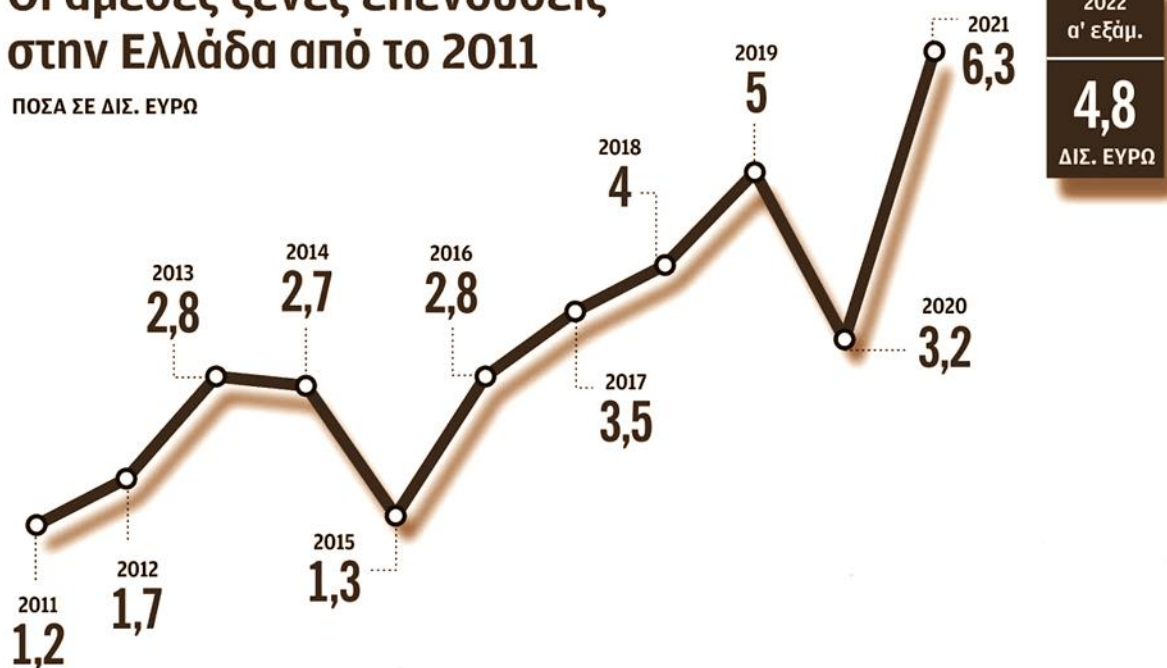
Η πραγματοποίηση των ΑΞΕ μεταβάλλει τις επιχειρήσεις σε πολυεθνικές, οι οποίες κατέχουν ή ελέγχουν παραγωγικές μονάδες (Θυγατρικές Επιχειρήσεις) σε περισσότερες από μια χώρες. Η έννοια του ελέγχου είναι κεντρική στον ορισμό των ΑΞΕ. Έλεγχος ασκείται όχι μόνο μέσω της πλειοψηφικής συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της θυγατρικής, αλλά και όποτε υπάρχει συμμετοχή μειοψηφίας. Με πιο απλά λόγια, η μητρική επιχείρηση επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την διαδικασία και τα κριτήρια λήψης αποφάσεων της θυγατρικής και παράλληλα καθορίζει την συμπεριφορά της θυγατρικής σε μια σειρά από ζητήματα στρατηγικής σημασίας (επιλογή τεχνολογίας, πηγές α υλών, επενδυτική πολιτική κ.α.).

1.2. ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα μπορεί να μην έχει βελτιώσει ακόμη σε δραματικό βαθμό την θέση της σε κρίσιμους δείκτες, όπως η παγκόσμια ανταγωνιστικότητα, όμως το 2021, προσέκλυσε τις περισσότερες, τουλάχιστον από το έτος 2011, Άμεσες Ξένες Επενδύσεις. Επίσης, σε σχέση και με το 2009, όπου δεν έχει εκδηλωθεί η χρηματοοικονομική κρίση, οι ΑΞΕ έχουν υπερδιπλασιαστεί, με την αξία τους την συγκεκριμένη χρονιά να τοποθετείται σε 2.4 δις. Ευρώ. Σύμφωνα με τα στοιχεία που πάρθηκαν από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), πέρυσι η συνολική αξία των ΑΞΕ ανήλθε στα 6.3 δις. Ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 97%, συγκριτικά με το 2020, έτος κατά το οποίο η εισροή ξένων κεφαλαίων υπήρξε αναιμική λόγω της πανδημίας. Για το έτος 2022, εκτιμάται πως θα μπορούσε να ολοκληρωθεί με νέο ρεκόρ ξένων επενδύσεων, δεδομένου πως το πρώτο εξάμηνο του, η αξία των ξένων επενδύσεων αντιστοιχεί ήδη στο 75% από αυτών του 2021 (4.8 δις. Ευρώ). Ωστόσο, το δεύτερο τρίμηνο του έτους 2022, έναντι των τριών πρώτων μηνών της χρονιάς, οι ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα υποχώρησαν κατά 43%, κατά προσέγγιση 2 δις. Ευρώ, ακολούθησαν δηλαδή, πτωτική πορεία κατ' αντιστοιχία με τη διεθνή τάση. Παγκοσμίως, το πρώτο εξάμηνο οι ξένες επενδύσεις ανήλθαν σε 983,5 δις. ευρώ, έχοντας υποχωρήσει κατά 22% το δεύτερο τρίμηνο, όπως αναφέρει ο ΟΟΣΑ. Παρά τις καλές επιδόσεις, οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα είναι μικρότερες, σε σύγκριση με άλλες χώρες. Οι επενδύσεις στην αγορά ακινήτων αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα των ξένων επενδυμένων κεφαλαίων, καθώς το 2021 τοποθετήθηκαν στα ελληνικά ακίνητα 1,17 δις. ευρώ, μέγεθος που αντιπροσωπεύει αύξηση 34,4%, συγκριτικά με το 2020. Επίσης, ο τουρισμός, η αγορά ακινήτων και η ενέργεια, και ειδικότερα το φυσικό αέριο, οι ΑΠΕ και τα δίκτυα, οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, οι υπηρεσίες υγείας και τα φάρμακα, η αγροδιατροφή, αλλά και η εφοδιαστική αλυσίδα ανήκουν στους τομείς που προσελκύουν σοβαρές ξένες επενδύσεις.

Διάγραμμα 1: Διαγραμματική Απεικόνιση ΑΞΕ στην Ελλάδα
**Οι άμεσες ξένες επενδύσεις
στην Ελλάδα από το 2011**

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

ΠΗΓΗ: ΟΟΣΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πηγή: Καθημερινή.gr και ΟΟΣΑ

Σύμφωνα με την Enterprise Greece, τον αρμόδιο φορέα για την προσέλκυση των άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα μας, έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον προέρχεται από τις ΗΠΑ, τη Μέση Ανατολή, αλλά και χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Κίνα, η Ιταλία, η Ρωσία, το Ην. Βασίλειο, ο Καναδάς, η Ολλανδία, η Ισπανία, το Ισραήλ και το Λουξεμβούργο. Η κατασκευή των τριών κέντρων δεδομένων της Microsoft –η εταιρεία αιτήθηκε την υπαγωγή τους στο καθεστώς στρατηγικών επενδύσεων αρχές της χρονιάς– συνολικού αποτυπώματος 1 δισ. ευρώ, η αντίστοιχη επένδυση της Lamda Hellix με επίδραση 1 δισ. ευρώ στην οικονομία ανήκουν στις μεγαλύτερες ΑΞΕ που βρίσκονται σε τροχιά υλοποίησης. Στη λίστα των μεγάλων συναλλαγών ανήκει η πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής, όπως και η είσοδος στο μετοχικό κεφάλαιο του ομίλου Sani/Ikos του sovereign fund της Σιγκαπούρης. Για τη συγκεκριμένη συναλλαγή, που αναμένεται να ολοκληρωθεί το τέταρτο τρίμηνο του 2022, η αξία του ξενοδοχειακού ομίλου αποτιμάται στα 2,3 δισ. ευρώ.

1.3. ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έχουν αναφερθεί πολλαπλές έρευνες ως προς τους τύπους και τις μορφές των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Υπάρχουν πολλές και διαφορετικές απόψεις μιας που με το πέρασμα των ετών η τεχνολογία εξελίσσεται, αλλά και οι διαδικασίες που γίνονται οι εκάστοτε έρευνες με αποτέλεσμα να έρχονται στην φόρα συνεχώς νέες πληροφορίες και γεγονότα που πιθανόν να αναιρούν τυχόν γεγονότα και πληροφορίες που πιθανόν να έχουν αναφερθεί στο παρελθόν. Στην προκειμένη περίπτωση βρισκόμαστε στην θέση να αναλύσουμε περαιτέρω τους βασικούς τύπους των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων με βάση τα κριτήρια που αποτελούνται από αυτά αλλά και τις μορφές που αποτελούνται στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και την συνοπτική τους ανάλυση.

1.3.1 ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Οι τύποι των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων φαίνεται πως διαχωρίζονται με βάση κάποια κριτήρια: με κριτήριο το κίνητρο, τον στόχο και την κατεύθυνση. Παρακάτω θα δούμε και την ανάλυση αυτών των τύπων.

Με βάση το κίνητρο

Με βάση το κριτήριο του κινήτρου οι βασικοί τύποι που πραγματοποιούνται διακρίνονται στις περαιτέρω κατηγορίες:

1. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αναζήτησης πλουτοπαραγωγικών πόρων (resource seeking)

Μια επιχείρηση επιδιώκει να προβεί προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις ώστε να μπορέσουν να επεκταθούν σε χώρες με τους απαραίτητους πόρους για τον κύκλο παραγωγής τους. Με αυτόν τον τρόπο συμφέρει να υπάρχει εγχώρια προσφορά των παραγωγικών συντελεστών μιας που είναι φθηνότεροι και σε μεγάλη ποσότητα σε σχέση με την χώρα προέλευσης. Οι συγκεκριμένοι πόροι είναι κυρίως Α ύλης για την εκμετάλλευση που απαιτείται τις περισσότερες φορές ανάληψη από την πλευρά της επιχείρησης επενδύσεων σε υποδομή, αλλά και σε φθινό ανειδίκευτο ή σε σπάνιες περιπτώσεις εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Στην ουσία επιδιώκουν στο να παράγουν προϊόντα σε υποδεέστερες χώρες που έχουν λιγότερο αποτελεσματικούς πόρους και που δεν είναι διαθέσιμοι στην χώρα προέλευσης.

Παραδείγματα που βοηθούν ως προς την κατανόηση της διαδικασίας αυτής είναι φυσικοί πόροι όπως είναι η φθινή Γη, το εργατικό δυναμικό και οι τεχνολογικές-διαχειριστικές ικανότητες.

- **Φυσικοί Πόροι:** Παραδειγματικά, είναι μεταλλεύματα όπως το πετρέλαιο, ο χαλκός, φυσικό αέριο, αλλά και τα αγροτικά προϊόντα όπως είναι η ζάχαρη, ο καφές κλπ.
- **Εργατικό Δυναμικό:** Πολυεθνικές εταιρείες των αναπτυγμένων χωρών που το εργατικό τους δυναμικό είναι αρκετά οικονομικό σε αντίθεση με το εργατικό κόστος στις αναπτυγμένες χώρες που αρκετά πιο ακριβό.
- **Τεχνολογικές και Διαχειριστικές Ικανότητες:** Σε αυτή την περίπτωση συμπεριλαμβάνονται εταιρείες που προσφέρουν υπηρεσίες όπως είναι ο ενοικιάσεις αυτοκινήτων και άλλων οχημάτων και οι εκπαιδευτικές-ιατρικές υπηρεσίες που συνδέονται με την χώρα υποδοχής. Στην ουσία, ανήκουν στον τομέα των υπηρεσιών, όπως είναι για παράδειγμα ο τουρισμός, οι ιατρικές και οι επιχειρήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης κ.α.

2. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αναζήτησης αγορών (Market Seeking)

Σε αυτόν τον τύπο Άμεσων Ξένων Επενδύσεων βλέπουμε πως η αναζήτηση αγοράς γίνεται όλο και περισσότερο ελκυστική, με τις πολυεθνικές εταιρείες να στοχεύουν σε αυτές ως τις κύριες τοποθεσίες για μελλοντική ανάπτυξη μιας που οι αναπτυσσόμενες χώρες γίνονται όλο και πιο κορεσμένες με το πέρασμα των χρόνων. Έτσι με το Market Seeking υπάρχει ως κύριος στόχος η παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών για την χώρα παραγωγής και τις γύρω γειτονικές χώρες με βάση κάποια κριτήρια που έχει διακρίνει η μητρική εταιρία. Στην ουσία δηλαδή μια επιχείρηση να βρεθεί κοντά σε υποστηρικτές πελάτες και συνεπώς προμηθευτές που να είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν υψηλότερη οικονομική υποστήριξη σε σχέση με νεότερους πελάτες έχοντας έτσι ως αποτέλεσμα να μειωθεί το κόστος εξυπηρέτησης που υπάρχει λόγω των αγορών.

Υπάρχουν τέσσερα (4) **κίνητρα** που πραγματοποιούνται για αυτόν τον τύπο Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) και είναι οι εξής:

- Τα Καταναλωτικά πρότυπα ή συνθήκες παραγωγής που προσαρμόζονται σε πολλά προϊόντα όπως για παράδειγμα είναι τα τρόφιμα, οι υπηρεσίες διαφήμισης
- Οι αγορές μέσω των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων συμφέρουν περισσότερο από άποψη κόστους μιας που σημαντικές αγορές εξυπηρετούνται με ΑΞΕ και βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση από την χώρα προέλευσης γιατί προτείνεται περισσότερο από τι το εμπόριο
- Η δυναμικότητα της αγοράς είναι ένα στοιχείο που εξετάζουν όλες οι πολυεθνικές μιας που αυτό έχει ως αποτέλεσμα να εγκαθίστανται γεωγραφικά σε χώρες που υπάρχουν ήδη ανταγωνιστικές εταιρείες που ανήκουν στον ίδιο κλάδο, συνεπώς με αυτόν τον τρόπο υπάρχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.
- Η εγκατάσταση πελατών ή προμηθευτών στην αγορά στην οποία έχουν και ως σκοπό να επεκταθούν όπως είναι για παράδειγμα μια τράπεζα που θα εγκατασταθεί σε αγορές που υπάρχουν ήδη πελάτες της. Επιπροσθέτως παρέχεται η δυνατότητα προσαρμογής των προϊόντων στα καταναλωτικά πρότυπα και στους τρόπους παραγωγής της χώρας που θα γίνει η επένδυση, με αποτέλεσμα οι ΑΞΕ αυτού του βεληνεκού να καταλήγουν να είναι πιο συμφέρουσες από τις εξαγωγές τις οποίες και αντικαθιστούν.

3. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις προς αναζήτηση Στρατηγικών Πόρων ή Ικανοτήτων (Strategic Asset-Seeking)

Το συγκεκριμένο είδος Άμεσων Ξένων Επενδύσεων αφορά κυρίως τις πολυεθνικές εταιρείες και στην ουσία ενισχύει τις δυνατότητες της εξαγοράζουσας εταιρείας εν όψει της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας στις αγορές της εγχώριας χώρας και τρίτων χωρών.

Έτσι, με την αναζήτηση στρατηγικών πόρων ή ικανοτήτων επιτυγχάνεται με:

- αναβάθμιση της τεχνολογίας στην μητρική της οργάνωση
- οργανωτική αλλαγή στην μητρική οργάνωση
- Τα εξαγορασμένα προϊόντα διαφόρων εταιρειών πωλούνται επιτυχώς έξω από την χώρα υποδοχής

Όπως παρουσιάζεται αυτό το είδος Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) καταλήγουμε στο πόρισμα ότι είναι καλό να επιλέγεται στους κλάδους όπου η τεχνολογία είναι σε υψηλό επίπεδο και μόνο από την στιγμή που οι εταιρείες είναι διατεθειμένες να αντιμετωπίσουν και να βελτιώσουν την θέση τους στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, όπου και αυτό είναι συμβατό με διάφορους άλλους τρόπους και προηγμένη τεχνολογία σύμφωνα με τα λεγόμενα των (Chen και Ku , 2000)

4. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις προς αναζήτηση αποδοτικότητας (Efficiency Seeking)

Ο συγκεκριμένος τύπος ΑΞΕ δείχνει πως επιλέγεται εφόσον έχουν επιτευχθεί η προηγούμενοι τύποι και στόχοι, έτσι η αναζήτηση αποδοτικότητας χρησιμοποιείται από τις ΑΞΕ ώστε να οργανώσουν τις δραστηριότητες τους με στόχο να αυξηθεί η αποδοτικότητα τους να υπάρξει καλύτερη χρήση των πλουτοπαραγωγικών πόρων.

Με βάση τον στόχο

Σαν κύριο **στόχο** οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις έχουν την απόκτηση των εν λόγω πόρων με το χαμηλότερο δυνατό κόστος που μπορούν να διαθέσουν ώστε να μπορέσει να υπάρξει και μείωση του κόστους παραγωγής των προϊόντων τους. Επίσης στοχεύουν προς την αναζήτηση φθηνού εργατικού δυναμικού με αρκετά χαμηλό μισθό όπου με αυτόν τρόπο βγάζουμε σαν τελικό πόρισμα, πως μια τέτοιου είδους επένδυση θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως μια αμυντική επιχειρησιακή στρατηγική με βάση τα λεγόμενα των (Chen και Ku , 2000)

1. **Οριζόντιες ΑΞΕ (Horizontal FDI):** Στην προκειμένη περίπτωση, είναι οι επενδύσεις που γίνονται σε νέες αγορές, την χρονική στιγμή που η τοπική παραγωγή θεωρείται πιο αποτελεσματική, ώστε να διεισδύσει στην αγορά, συγκριτικά με τις εξαγωγές από την χώρα προέλευσης του (Λιαγκοβάς, 2007)
2. **Κάθετες ΑΞΕ (Vertical FDI):** Είναι οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται με πρωταρχικό στόχο την μείωση του διεθνούς κόστους παραγωγής μιας διεθνικής επιχείρησης με βάση τα λεγόμενα του (Λιαγκοβάς, 2007). Η γενική έννοια των κάθετων ΑΞΕ αναφέρονται πως είναι ένα είδος ΑΞΕ εκ των οποίων μια εταιρεία δημιουργεί τον ίδιο τύπο επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μια ξένη χώρα, με τον ίδιο τρόπο που δραστηριοποιείται στην μητρική χώρα.

3. **Διακλαδικές ΑΞΕ (Conglomerate FDI):** Ο συγκεκριμένος τύπος ΑΞΕ είναι αρκετά σπάνιος και δεν συνηθίζεται να εμφανίζεται, μιας που περιλαμβάνει την είσοδο σε μια νέα χώρα αλλά και ταυτοχρόνως και σε νέα βιομηχανία.

Με βάση την κατεύθυνση

Ένας ακόμη τύπος που διαπιστώνεται πως διακρίνονται οι ΑΞΕ είναι και με βάση την κατεύθυνση:

1. **Εσωτερικές Άμεσες Ξένες επενδύσεις**, ως επί των πλείστων χρησιμοποιείται ο συγκεκριμένος τύπος ΑΞΕ, όταν έχουμε ένα ξένο κεφάλαιο που επενδύεται σε εγχώριους πόρους ενώ ταυτόχρονα ενισχύεται μέσω της μείωσης των φόρων, της μείωσης των επιδοτήσεων και άλλων προνομίων. Βέβαια, αξίζει να σημειωθεί πως υπάρχουν και μερικοί παράγοντες που περιορίζουν τις Εσωτερικές Άμεσες Επενδύσεις όπως είναι για παράδειγμα οι διαφορετικές ανάγκες απαιτήσεων του καταναλωτικού κοινού και οι περιορισμοί ως προς τα όρια ιδιοκτησίας.
2. **Εξωτερικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις**, σε αυτήν την περίπτωση δημιουργούνται κυρίως όταν το εγχώριο κεφάλαιο επενδύει σε πόρους του εξωτερικού. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται ώστε να μπορέσει το κεφάλαιο να επενδύσει σε εισαγωγές και εξαγωγές μιας συγκεκριμένης ποσότητας προϊόντων που προέρχεται από μια ξένη αγορά. Έτσι, η μητρική εταιρεία δημιουργεί την παράκτια επιχείρηση σε μια ξένη χώρα που είναι πιο φορολογικά ανεξάρτητη και ευνοημένη δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο το φαινόμενο των φορολογικών παραδείσων¹.

1.3.2 ΜΟΡΦΕΣ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά και μορφές των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων παρουσιάζονται στην μερική ιδιοκτησία της θυγατρικής επιχείρησης από την μητρική και στον βαθμό επιρροής που καταβάλλει η λήψη αποφάσεων της θυγατρικής. Ύστερα από πολλές έρευνες οι άμεσες ξένες επενδύσεις περιλαμβάνουν κάποιες συγκεκριμένες μορφές όπου και βοηθάνε στο να καλύψουν πολλές και διάφορες ανάγκες των επενδυτών. Στην ουσία ο κάθε επενδυτής έχει διαφορετικές ανάγκες και διαφορετικούς στόχους επένδυσης, με

---

¹ Φορολογικοί παράδεισοι: Είναι οι χώρες και τα κράτη, εκ των οποίων διαθέτουν φορολογική πολιτική με χαμηλή ή και μηδαμινή φορολογία για τους ξένους επενδυτές που ιδρύουν εκεί τις εταιρείες τους.

αποτέλεσμα ο καθένας ξεχωριστά να επιλέξει την καλύτερη επιλογή με σκοπό να καλύψει τις εκάστοτε ανάγκες του.

Ως επί των πλείστων, κάποιες από αυτές τις μορφές των ΑΞΕ είναι οι εξής:

- 1. Θυγατρικές Αποκλειστικής Ιδιοκτησίας:** Στην προκειμένη περίπτωση, η επιχείρηση ιδρύει σε μια ξένη χώρα μια ολοκαίνουργια επιχείρηση, εκ των οποίων είναι ο μοναδικός μέτοχος και έχει την αποκλειστική ευθύνη ως προς τον τρόπο διοίκησης της. Η θυγατρική έχει την ικανότητα να είναι μια εντελώς νέα επιχείρηση ή μια ήδη υπάρχουσα τοπική επιχείρηση που την εξαγόρασε. Αυτή η εξαγορά μπορεί να αφορά το πλήρες μετοχικό κεφάλαιο της τοπικής επιχείρησης ή ένα μεγάλο ποσοστό του, όπου επιτρέπει στην μητρική επιχείρηση να ελέγχει ολοκληρωτικά την διοίκηση της τοπικής. Η θυγατρική επιχείρηση, έχει την δυνατότητα να φέρει την αυτούσια ονομασία της μητρικής, αλλά μπορεί να έχει και μια εξ ολοκλήρου νέα ονομασία. Αυτό εξαρτάται αποκλειστικά από τους στρατηγικούς στόχους της μητρικής επιχείρησης, όπου όμως επιβάλλεται να αναφερθεί πως η νέα επιχείρηση θα πρέπει να θεωρείται νομικά μια τοπική επιχείρηση, όπου ο ιδιοκτήτης της είναι μια ξένη επιχείρηση.

Κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα ως προς τα πλεονεκτήματα αυτής την μορφής των ΑΞΕ είναι πως:

- Διατηρείται ο απόλυτος διοικητικός έλεγχος της νέας επιχείρησης, με ζητήματα όπως είναι τα στρατηγικά αλλά και καίριων αποφάσεων.
- Η μητρική επιχείρηση καρπώνεται το σύνολο των κερδών των κινήσεων της θυγατρικής ή σε περίπτωση που δεν κατέχει ολοκληρωτικά το μετοχικό κεφάλαιο, μόνο ένα μέρος του.

Κάποια από τα μειονεκτήματα που προκύπτουν ως προς τις μορφές των ΑΞΕ είναι τα εξής:

- Η μητρική επιχείρηση επιβαρύνεται σε μεγάλο βαθμό με το σύνολο του οικονομικού κόστους του εγχειρήματος.

- Η μητρική επιχείρηση αναλαμβάνει από μόνη της όλους τους επιχειρηματικούς κινδύνους που προκύπτουν ύστερα από την επέκταση των δραστηριοτήτων της σε σχετικά άγνωστο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Σε περίπτωση που ιδρυθεί νέα θυγατρική, η νέα επιχείρηση θεωρείται ως "ξένη". Σε μερικές περιπτώσεις, κυρίως αναπτυσσόμενες χώρες και μερικές αναπτυγμένες, κατέχουν αυτό το χαρακτηριστικό που μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο όσο αφορά την αντιμετώπιση της επιχείρησης και των προϊόντων της από την κοινή γνώμη, την διείσδυση των προϊόντων της αλλά και στο κομμάτι της δραστηριοποίησης της.

2. **Brownfield Στρατηγική:** Είναι η στρατηγική απόκτησης μια ήδη υπάρχουσας εταιρείας ώστε να μπορέσει να ξεκινήσει εκ νέου μια παραγωγική δραστηριότητα όπου και εμφανίζεται στην Θυγατρική Αποκλειστική Ιδιοκτησία.
3. **Franchising Στρατηγική:** Είναι η πώληση των δικαιωμάτων χρήσης από την πλευρά του εμπορικού σήματος ή αλλιώς Brand σε μια τοπική εταιρεία για μια συγκεκριμένη χρονική διάρκεια τηρώντας όλους τους απαραίτητους κανόνες της μητρικής εταιρείας. Οποιαδήποτε αγαθά ή υπηρεσίες που είναι απαραίτητα για την σωστή λειτουργία της τοπικής επιχείρησης παρέχονται από την μητρική εταιρεία.
4. **Licensing Στρατηγική:** Είναι στην ουσία μια στρατηγική εισόδου στην αγορά που στην ουσία η μητρική εταιρεία δίνει δικαιώματα στην τοπική εταιρεία να κάνει τις δικές της εξειδικευμένες λειτουργίες.

1.4. ΓΙΑΤΙ ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙ ΣΕ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΧΩΡΑ

Έχει διαπιστωθεί πως είναι αρκετά δύσκολο να δοθεί μια ολοκληρωμένη απάντηση σε αυτό το ερώτημα μιας που οι απόψεις δίστανται ως προς τους παράγοντες που επιλέγονται γιατί να επενδύσει μια επιχείρηση ή εταιρία σε μια ξένη χώρα. Όμως έχει διαπιστωθεί, κάποιοι λόγοι που μπορεί να θεωρηθούν ορθή ως προς την επένδυση μιας επιχείρησης σε μια ξένη χώρα είναι η προώθηση της ανάπτυξης σε χώρες που παρουσιάζεται ενδιαφέρον να υπάρξει επένδυση. Αυτό, δεν ισχύει μόνο στις χώρες που πρόκειται να γίνει η επένδυση, αλλά και σε γειτονικές χώρες που πιθανόν να έχουν υπάρξει εν δυνάμει εμπορικές συμφωνίες. Επίσης, ένας ακόμη λόγος που θα μπορούσε να θεωρηθεί σημαντικός, ως προς την επιλογή μιας επιχείρησης ή εταιρείας να επιλέξει να επενδύσει σε μια ξένη χώρα, είναι και η ανάπτυξη της

τεχνολογίας. Αυτός ο παράγοντας μπορεί να θεωρηθεί ένας αρκετά σημαντικός λόγος ως προς την ανάπτυξη και επένδυση σε μια ξένη χώρα μιας που βοηθάει και στο κομμάτι της ανάπτυξης.

Το σκεπτικό πίσω από την εφαρμογή των ΑΞΕ είναι φερειπείν, οι εταιρείες ή οι επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να αξιοποιήσουν την ευκαιρία που τους δίνεται να επενδύσουν σε μια χώρα κατά την οποία δεν είναι η χώρα υποδοχής. Η διαδικασία είναι το να γίνουν επιλεκτικές και έξυπνες κινήσεις και να επιλεγθούν συγκεκριμένες εναλλακτικές ανάμεσα σε ένα σύνολο πολλών και διαφόρων εναλλακτικών. Αν θελήσει μια εταιρεία να αποκτήσει πρόσβαση σε μια ξένη χώρα τότε οι ΑΞΕ είναι μια από τις πρώτες επιλογές ως προς την ολοκλήρωση αυτής της κίνησης, όπως και αντίστοιχα άμα θέλει μια εταιρεία να επωφεληθεί από την ξένη εργασία χαμηλού κόστους θα χρειαστεί να εφαρμόσει πάλι την μέθοδο των ΑΞΕ ώστε να υπάρξει ένα πιθανό επιθυμητό αποτέλεσμα. Συνήθως, τα κίνητρα που ωθούν τις επιχειρήσεις στο να προβούν στην αγορά μια ξένης χώρας είναι και το χαμηλό εργατικό κόστος αλλά και η πιθανή συναλλαγματική ισοτιμία που σε αρκετές περιπτώσεις μετράει θετικά και βγαίνει χαμηλότερο το κόστος από τι να γινόταν επένδυση σε μια τοπική αγορά. Συνεπώς, ένας δεύτερος παράγοντας που μπορεί να θεωρεί ως κύριος λόγος ως προς την αιτιολογία της κίνησης του να επενδύσει μια επιχείρηση μέσω των ΑΞΕ είναι και η επιλογή τοποθεσίας. Σε αυτήν την περίπτωση δεν είναι εύκολο να δοθούν ξεκάθαροι παράγοντες ως προς το σκεπτικό ή τον λόγο που θα θελήσει να επενδύσει μια επιχείρηση σε μια ξένη χώρα μιας που διαφέρει από επιχείρηση σε επιχείρηση και μπορεί να υπάρχουν και διαφορετικές επιπτώσεις. Προτείνεται οι πολυεθνικές εταιρείες να εξετάσουν και να ελέγξουν το επενδυτικό πλαίσιο που αφορά την χώρα υποδοχής, μιας και πρέπει να τείνουν σε εκείνη που θα προσφέρει ευνοϊκότερες συνθήκες και μικρότερο ρίσκο επένδυσης ώστε να μπορέσει και να προκληθεί μεγιστοποίηση κέρδους.

Ένα σωστό και λογικό σκεπτικό που θα βοηθήσει στην αξιοποίηση αυτή της μεθόδου των ΑΞΕ είναι να υπάρχουν κάποια βασικά κίνητρα ως προς την διεθνοποίηση και να υπάρχει μια συστηματική αντιμετώπιση αυτών διότι αποδεικνύεται πως επηρεάζουν δύο συναφείς ομάδες θεμάτων. Ο ένας είναι οι καθοριστικοί παράγοντες της δραστηριότητας των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων και ο δεύτερος είναι τα κίνητρα που επηρεάζουν τις επιπτώσεις των ΑΞΕ στην ξένη χώρα που υπάρχει το ενδιαφέρον για επένδυση αλλά και στην χώρα καταγωγής. Φυσικά, αυτό που μπορούμε και να διακρίνουμε με τις ΑΞΕ είναι πως καμία επιχείρηση δεν

θα ήθελε να μείνει εκτός από τον διεθνή ανταγωνισμό αφήνοντας με αυτόν τον τρόπο κάποιες μεγάλες ευκαιρίες να φύγουν από τα χέρια τους μιας που μπορεί να δημιουργηθούν προβλήματα ανταγωνιστικότητας. Αναλύοντας τον πρώτο παράγοντα που θα κάνει μια εταιρεία να επενδύσει σε μια ξένη αγορά είναι το μεγάλο πλεονέκτημα όπου στην ουσία του ορίζεται η αντίληψη που προκαλεί μια χώρα να μπορεί να παράγει ένα προϊόν αποκλειστικά ή μη, σε πολύ χαμηλότερο κόστος από άλλες είτε αυτό είναι λόγω της γεωγραφικής θέσης είτε λόγω των φυσικών πόρων.

1.5. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ

Η παγκοσμιοποίηση, που χαρακτηρίζει τη σημερινή εποχή, έχει αλλάξει τον χάρτη της οικονομία στον πλανήτη και αποτελεί μια νέα πρόκληση για την οικονομική πολιτική. Ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά αυτής της σύγχρονης παγκόσμιας οικονομίας είναι η αύξηση των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων παγκοσμίως. Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αποτελούν το μέσο που χρησιμοποιούν οι πολυεθνικές εταιρείες με στόχο να διεισδύσουν στις αγορές ξένων κρατών που παρουσιάζουν ευκαιρίες και ένα ελκυστικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο τόσο στην ανάπτυξη, όσο και στην αναμόρφωση μιας οικονομίας. Δεδομένου, λοιπόν, ότι οι ΑΞΕ αποτελούν έναν από τους κύριους μοχλούς ανάπτυξης της οικονομίας, πολλές χώρες θέτουν ως προτεραιότητα τους την προσέλκυση των άμεσων ξένων επενδύσεων. Αναγκαία συνθήκη για την προσέλκυση τους σε μια χώρα είναι η ύπαρξη ενός οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος που θα ευνοεί την επιχειρηματικότητα. Η Ελλάδα, διαχρονικά, υστερεί στον τομέα των άμεσων ξένων επενδύσεων, καθώς δεν έχει καταφέρει να δημιουργήσει ένα ελκυστικό περιβάλλον για τους ξένους επενδυτές. Μάλιστα, η οικονομική κρίση που πλήττει την Ελλάδα τα τελευταία χρόνια επιδρά ακόμα πιο αποτρεπτικά στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, η Ελλάδα έχει ανάγκη από ένα περιβάλλον φιλικό προς τις ξένες επενδύσεις, ώστε να καταφέρει γρήγορα την έξοδο της από την κρίση και την ανάπτυξη της οικονομίας της. Έτσι, στις μέρες μας γίνεται ακόμα πιο επιτακτική η ανάγκη για την άμεση αντιμετώπιση όλων των παραγόντων που δρουν ανασταλτικά στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα μας. Δυστυχώς, η επίτευξη αυτού του στόχου θα είναι μια επίπονη και σύνθετη διαδικασία, καθώς οι λόγοι που καθιστούν την Ελλάδα ένα μη ελκυστικό περιβάλλον για άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν τις ρίζες τους σε πολλούς και διαφορετικούς τομείς. Σε κάθε περίπτωση όμως, οι άμεσες ξένες

επενδύσεις θα πρέπει να αποτελέσουν εθνικό στόχο, ώστε η Ελλάδα να καταφέρει όχι μόνο να βγει από την οικονομική κρίση άμεσα, αλλά να αναπτύξει και να αναμορφώσει την οικονομία της.

Οι παράγοντες προσέλκυσης καθορίζονται από το οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον της χώρας υποδοχής, ενώ είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με τα κίνητρα των εταιρειών που πραγματοποιούν τις άμεσες ξένες επενδύσεις.

Παρακάτω θα δούμε αναλυτικότερα τους παράγοντες που επιδρούν ως προς την απόφαση των Άμεσων Ξένων Επενδυτών:

1. Η γεωγραφική θέση της χώρας υποδοχής. Για παράδειγμα τα πλεονεκτήματα κάθε περιοχής αλλά και η παρουσία ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και φυσικών πλούτων.
2. Το μέγεθος της εγχώριας αγοράς, υπολογίζοντας το με το κατά κεφαλήν εισόδημα του πληθυσμού ώστε να διατυπωθούν οι προοπτικές ανάπτυξης.
3. Η τρέχουσα τάση για εισροές ΑΞΕ σε μια χώρα, την χρονική περίοδο που διανύουμε είναι ένας βασικός παράγοντας έλξης επενδυτών εφόσον υπάρχει μια υγιής οικονομία.
4. Ο ρυθμός της παγκόσμιας ανάπτυξης ενώ υπάρχει πραγματική παγκόσμια ανάπτυξη ευνοεί τις επενδύσεις.
5. Ο πληθωρισμός όπου σε υψηλά επίπεδα αποθαρρύνει τους επενδυτές.
6. Η φορολογία των επιχειρήσεων, όπου σε χώρες με υψηλή φορολογία οι επενδύσεις είναι μειωμένες.
7. Το υψηλό εργασιακό κόστος, επειδή τα κόστη αυξάνονται οι επενδύσεις τείνουν να είναι μειωμένες.
8. Οι διεθνείς συνθήκες ρευστότητας εφόσον είναι υψηλές συμβάλλουν στην αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων.
9. Η ύπαρξη ενός αναπτυγμένου χρηματοοικονομικού συστήματος που παρέχει εύκολα πρόσβαση σε κεφάλαια.
10. Η αβεβαιότητα και ο κίνδυνος δρουν ανασταλτικά στις επενδύσεις.

11. Η πιστοληπτική ικανότητα ²της χώρας
12. Οι συχνές απεργίες και οι κοινωνικές αναταραχές απωθούν τους επενδυτές.
13. Θεσμικοί παράγοντες όπως η λειτουργία της πολιτικής εξουσίας και της Δικαιοσύνης εφόσον λειτουργούν σωστά αυξάνουν τις επενδύσεις
14. Η γραφειοκρατία αποτρέπει τους επενδυτές γιατί δημιουργεί χρονοβόρες διαδικασίες όσον αφορά την ίδρυση και κατ' επέκταση την λειτουργία της επιχείρησης.
15. Το ανθρώπινο δυναμικό και η ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτισή του με τεχνολογικές γνώσεις αυξάνει τις άμεσες ξένες επενδύσεις.
16. Το υψηλό επίπεδο έρευνας και ανάπτυξης δημιουργεί καλές προϋποθέσεις για επενδύσεις διότι αυξάνει την τεχνογνωσία.

---

² Πιστοληπτική ικανότητα: θεωρείται η αξιοπιστία και η ασφάλεια μιας χώρας στην αποπληρωμή των χρεών της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Υπάρχουν πολλαπλές μελέτες ως προς την χρησιμότητα των ΑΞΕ και μη, με αποτέλεσμα να έχει απασχολήσει σε μεγάλο βαθμό πολλούς ειδικούς ερευνητές και οικονομολόγους. Κάποια από τα συμπεράσματα των ερευνών μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και των ΑΞΕ φέρνει την άποψη πως δεν υπάρχει μια καθαρή απάντηση. Υπάρχουν εκείνοι που υποστηρίζουν πως οι ΑΞΕ είναι βασικός παράγοντας της ανάπτυξης σε όλες τις χώρες όπως είναι οι αναπτυσσόμενες, όμως υπάρχουν και αυτοί που διαφωνούν, με αποτέλεσμα να πιστεύουν πως τα αρνητικά στοιχεία των ΑΞΕ υπερτερούν από τα θετικά. Ως επί των πλείστων, το μεγαλύτερο ποσοστό των επιστημονικών ερευνών, βρίσκουν πως οι ΑΞΕ φέρνουν θετικές επιδράσεις στην οικονομία, και μόνο η πλειοψηφία διακατέχει την αντίθετη άποψη.

2.1. ΠΟΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΙ ΑΞΕ

Στην προκειμένη περίπτωση, βρισκόμαστε στην θέση να αναφέρουμε τις επιχειρήσεις που αφορούν οι ΑΞΕ. Πιο συγκεκριμένα, οι ΑΞΕ αναφέρονται στις επενδύσεις όπου και πραγματοποιεί μια εταιρεία σε μια χώρα εκτός των συνόρων της, ώστε να δημιουργήσει έλεγχο και μόνιμο ενδιαφέρον σε μια ξένη εταιρεία. Ως ξένο επενδυτή, ο ΟΟΣΑ ορίζει αυτόν που έχει περισσότερο ή ίση με 10% ιδιοκτησία σε μια επιχείρηση που είναι σε άλλη χώρα. Ως προς το ποιες επιχειρήσεις και εταιρείες αφορούν οι ΑΞΕ φαίνεται πως είναι που επιθυμούν να επεκτείνουν όλες τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες σε μια ξένη χώρα ή έστω να αποκτήσουν μια ήδη υπάρχουσα επιχείρηση σε μια ξένη χώρα χρησιμοποιώντας τις τεχνικές των ΑΞΕ.

Η πραγματοποίηση των ΑΞΕ γίνεται με πολλούς και διαφόρους τρόπους, όπως είναι φερειπείν οι τομείς της μεταποίησης, των φυσικών πόρων αλλά και των υπηρεσιών. Οι επιχειρήσεις και οι εταιρείες, έχουν ως κύριο στόχο να επενδύσουν στο εξωτερικό ώστε να μπορέσουν αν εντοπίσουν την παραγωγή τους σε οικονομικά αποδοτικές χώρες όπου έχουν ταυτοχρόνως και υψηλή ειδικευση. Έχοντας αυτούς τους στόχους σε περίπτωση που έρθουν εις πέρας, οι εταιρείες αυτές θα καταφέρουν να έρθουν πιο κοντά στους πελάτες. Για την

επενδυτική χώρα, οι εισερχόμενες επενδύσεις διαδραματίζουν μεγάλο και σημαντικό ρόλο, συμβάλλοντας στην τεχνολογική ανάπτυξη, στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην οικονομική ανάπτυξη.

Για την εφαρμογή των ΑΞΕ, μια εταιρεία θα πρέπει να κατέχουν ένα διαρκές συμφέρον προς μια άλλη ξένη εταιρεία, εκ των οποίων θα καθιερώνεται όταν ένας επενδυτής αποκτήσει τουλάχιστον το 10% της δύναμης ψήφου σε μια επιχείρηση ή εταιρεία.

2.2. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Υπάρχουν πολλοί και διάφοροι τρόποι ώστε να μπορέσουμε να κατασταλάξουμε ως προς το ποια μπορούν να θεωρηθούν τα αποτελέσματα των επιπτώσεων των ΑΞΕ. Είναι γενικώς πολλοί παράγοντες και διαφοροποιούνται από χώρα σε χώρα. Οι παράγοντες που γενικώς ομαδοποιούνται και εξετάζονται, είναι κυρίως πολιτικοί, θεσμικοί, οικονομικοί και τέλος κοινωνικοί παράγοντες. Στους πολιτικούς και θεσμικούς παράγοντες, εμπλέκονται η πολιτική σταθερότητα, η ελευθερία κίνησης κεφαλαίων κ.α.

Στο παρελθόν έχουν υπάρξει ποικίλες προσπάθειες ως προς την διερεύνηση και ανακάλυψη των αποτελεσμάτων που προέρχονται από τις ΑΞΕ στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου αυτά ξεκινάνε με την ανάλυση κόστους ή οφέλους κάθε ΑΞΕ μεμονωμένα. Οι προσπάθειες που είχαν τελεστή στο παρελθόν για την αξιολόγηση του αντίκτυπου που κουβαλούν οι ΑΞΕ στο κομμάτι της ανάπτυξης τους, πραγματοποιήθηκαν από τους ερευνητές (Vernon, 1966), (Kindleberger, 1969) και (Hirschman, 1958). Αυτοί, εφάρμοσαν τις παραλλαγές της ανάλυσης κόστους- οφέλους ώστε να μετρήσουν την επίδραση τους στην ορθή λειτουργία των πολυεθνικών εταιρειών στην οικονομία υποδοχής. Από τους πρώτους ερευνητές ήταν οι (Lall and Streeten, 1977), όπου και ανέλυσαν την συμβολή στην οικονομία της χώρας υποδοχής, συγκεκριμένα 147 ξένων επενδυτών σε 6 διαφορετικές αναπτυσσόμενες χώρες. Στο 62%, υπήρξε θετική ανταπόκριση ως προς το κομμάτι της επίδρασης των ΑΞΕ στο εθνικό εισόδημα και στο υπόλοιπο 38% υπήρξε αμφιλεγόμενη ανταπόκριση. Στον γενικό παράγοντα, που μέτρησε σε μεγάλο βαθμό, ήταν η έκταση της αποτελεσματικής προστασίας που αφορούσε τους επενδυτές σε όλους τους κλάδους και σε όλες τις χώρες που πάρθηκε δείγμα. Η άλλη μελέτη που προέκυψε, είχε χρηματοδοτηθεί από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης με δεδομένα παρόμοιας χρονικής περιόδου. Πιο συγκεκριμένα, ο (Reuber, 1973) ανακάλυψε πανομοιότυπη αντίθεση ως προς τα αποτελέσματα που

βασίζονται σε ένα μικρό διαφορετικό σύνολο συγκρίσεων. Διερεύνησε 80 ξένα επενδυτικά σχέδια σε 30 αναπτυσσόμενες χώρες υποδοχής συγκρίνοντας το κόστος παραγωγής των θυγατρικών και το κόστος παραγωγής των μητρικών εταιριών για 45 από τα έργα, ενώ τα υπόλοιπα $\frac{3}{4}$ είχαν αρκετά υψηλότερο κόστος παραγωγής. Ο Reuber, (1973) και η ομάδα του, διαχώρισε το δείγμα του σύμφωνα με το αν η παραγωγή του έργου προοριζόταν ως προς την εγχώρια αγορά ή για την εξαγωγή. Για τα 14 εξαγωγικά έργα που αναλύθηκαν, περισσότερο από τα $\frac{3}{4}$ είχαν σαν κόστος παραγωγής ισάξιο η χαμηλότερο από αυτό της μητρικής. Για τα υπόλοιπα 31 έργα, τα 29 είχαν ως κόστος παραγωγής υψηλότερο από αυτό της μητρικής. Το υψηλότερο κόστος παραγωγής προήλθε από τρεις άμεσους συνδεδεμένους παράγοντες:

1. Τα υψηλά επίπεδα προστασίας που επεκτείνονται κατά την περίοδο των εισαγωγών
2. Υψηλό κόστος τοπικό κόστος επιχειρηματικής δραστηριότητας
3. Υψηλά επίπεδα προστασίας που επεκτείνονται έναντι των εισαγωγών

Σαν τελικό πόρισμα βγάλανε πως ακόμη και υπό ευρύς διαδεδομένο φάσμα υπολογισμών συναλλαγματικών ισοτιμιών, τα έργα αυτά είχαν σαν αποτέλεσμα ένα πραγματικό κόστος πόρων για τις χώρες υποδοχής.

Εν κατακλείδι, οι ΑΞΕ δεν έχουν την ίδια βαρύτητα επιδράσεων σε όλες τις χώρες υποδοχής μια που εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, όπως είναι τα κίνητρα που δίνουν οι κυβερνήσεις για την προσέλκυση τους, το επίπεδο κατάρτισης και εμπειρίας ως προς τον τομέα της εκπαίδευσης και εξειδίκευσης του ανθρωπιστικού παράγοντα, η ωριμότητα της αγοράς στους πολλαπλούς τομείς που κατευθύνονται οι ΑΞΕ, η ποιότητα των υποδομών της χώρας υποδοχής αλλά και τέλος το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Έχοντας παραδειγματικά μια επένδυση εταιρείας υψηλής τεχνολογικής ανάπτυξης σε μια χώρα αυξημένης ανάπτυξης όπου θα διαφέρει σε σχέση με μια χώρα χαμηλότερης αναπτυξιακής ανόδου. Στην πρώτη περίπτωση πιθανότατα να αναπτυχθεί ποικιλία διαφόρων υποστηρικτών ή ακόμη και ανταγωνιστικών τοπικών επιχειρήσεων ως προς την αρχική επένδυση. Στην δεύτερη περίπτωση, κατά πάσα πιθανότητα θα λειτουργεί αυτή η διαδικασία απομονωμένη χωρίς να διακατέχει τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις στον τομέα της τοπικής οικονομίας.

Επομένως, με βάση την ανάλυση των παραπάνω λεγομένων που αναπτύχθηκαν πρωτίστως βλέπουμε πως οι ΑΞΕ μπορούν να αποκτήσουν πολύ σημαντικό ρόλο και συνεισφέρουν σε σημαντικό βαθμό σε μια οικονομία, εφόσον προκύψουν συλλογικές και ευνοϊκές συνθήκες ως προς την ορθή εκτέλεση αυτών. Να υπάρξουν πιο συγκεκριμένα, κάποιες προϋποθέσεις

όπως, τα κεφάλαια να λειτουργούν και να κατευθύνονται σε επιλεγμένους τομείς της οικονομίας ώστε να αξιοποιείται σωστά το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας και να επιτευχθούν όλοι οι απαραίτητοι στόχοι ώστε να κυλήσουν ομαλά και όπως πρέπει οι ΑΞΕ.

2.3. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Οι επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στις χώρες υποδοχής μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας υποδοχής και μπορεί να έχει θετικές αλλά και αρνητικές επιπτώσεις. Πιο συγκεκριμένα, αναγνωρίζεται ευρέως, πώς το θετικό αντίκτυπο που αφήνουν οι ΑΞΕ στις χώρες υποδοχής, λόγω της οικονομικής ανάπτυξης, δεν συμβαίνει από την μια στιγμή στην άλλη, καθώς εξαρτάται από τις εσωτερικές συνθήκες που αποτελούνται στις χώρες υποδοχής. Αυτές οι συνθήκες είναι το ανθρώπινο κεφάλαιο, οι οικονομικές συνθήκες, οι τεχνολογικές συνθήκες, το ανταγωνιστικό επίπεδο, ο βαθμός ανοίγματος της οικονομίας αλλά και το ανθρώπινο κεφάλαιο. Έχει συζητηθεί σε μεγάλο βαθμό το κομμάτι του αντίκτυπου που επικρατεί στις χώρες υποδοχής λόγω των ΑΞΕ και ένας παράγοντας που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό είναι η ανάπτυξη της τεχνολογίας όπως έχει αναφερθεί και πρωτίτερα μιας που μπορεί να επικρατεί ένα μεγάλο χάσμα μεταξύ της χώρας υποδοχής και της μητρικής χώρας, από την στιγμή που υπάρχουν επιχειρήματα που ενεργούν προς αντίθετες κατευθύνσεις.

Συνεχίζοντας την ανάλυση των επιπτώσεων των ΑΞΕ στις χώρες υποδοχής βρισκόμαστε στην θέση να αναλύσουμε κάποιους από τους σημαντικότερους τομείς που συμβάλλουν σε αυτές.

Πιο συγκεκριμένα:

1. **Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και μισθοί:** Έχουν υπάρξει πολλαπλές έρευνες ως προς κάποια από τα αποτελέσματα που μπορούν να δημιουργηθούν με βάση την συμμετοχή των ΑΞΕ στις χώρες υποδοχής. Ένα αποτέλεσμα από αυτά βρέθηκε πως είναι οι μισθοί. Οι Ξένες θυγατρικές εταιρείες πληρώνουν αρκετά μεγαλύτερους μισθούς, σε αντίθεση με τις εγχώριες επιχειρήσεις συμπεριλαμβανόμενων και των αναπτυσσόμενων αλλά και των αναπτυγμένων χωρών. Η μισθολογική διαφορά μεταξύ των εγχώριων και ξένων εταιρειών κυμαίνεται κατά προσέγγιση από 10 έως και 70 τις εκατό αναλόγως με την χώρα που εξετάζεται, με βάση τις έρευνες που

αναφέρονται από τους (Heyman, Sjöholm και Tingvall, 2007). Οι ξένες επιχειρήσεις, δραστηριοποιούνται σε κλάδους της οικονομίας όπου υπάρχουν μεγαλύτεροι μισθοί, αλλά παράλληλα προσλαμβάνουν και ανθρώπους με δεξιότητες και γνώσεις σε σχέση με τις εγχώριες επιχειρήσεις. Υπάρχει μεγαλύτερη άνοδος της τεχνολογίας, από την πλευρά των ξένων επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να οδηγείται σε μεγαλύτερη παραγωγικότητα της εργασίας, αλλά και να αυξάνονται οι μισθοί. Έτσι, εφόσον υπάρχουν καλύτεροι μισθοί με αποτέλεσμα να προσελκύονται καλύτεροι δυνητικοί εργαζόμενοι, έχοντας ένα συνολικό πακέτο γνώσεων, εμπειρίας, εμπιστοσύνης και συνεργασίας. Επιπροσθέτως, εφόσον υπάρχουν μεγαλύτεροι μισθοί στους εργαζομένους των πολυεθνικών επιχειρήσεων στις χώρες υποδοχής τους, τείνει να επιδράσουν θετικά και τους μισθούς αυτών στις εγχώριες επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να υπάρξει μια συνειδητή αύξηση.

Στα αρνητικά, θα μπορούσε να προστεθεί πως λόγω της μεγάλης έλλειψης γνώσεων της τοπικής αγοράς εργασίας που πιθανόν να επικρατεί, οι ξένες εταιρείες μπορεί να πλήττουν και να δυσκολευτούν να εντοπίσουν και να προσελκύσουν εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό δίχως να χρειαστεί να πληρώσουν ασφάλιστρα μισθού³. Οι υψηλότεροι μισθοί που συμβάλλονται οικονομικά από τις ξένες θυγατρικές μπορεί να κάνει τις ξένες εταιρίες να εξαγοράσουν εγχώριες εταιρείες με ανθρώπινο κεφάλαιο πάνω από το μέσο όρο. Επίσης, οι υψηλότεροι μισθοί πιθανόν να αντανakλούν σε μη παρατηρήσιμα χαρακτηριστικά των εργαζομένων, όπως είναι η υψηλότερη ικανότητα ή και το μεγαλύτερο κίνητρο. Ως προς την εξέταση των επιδράσεων των ΑΞΕ στους μισθούς, βλέπουμε ότι είναι αρκετά δύσκολη και απαιτητική λόγω των απαιτήσεων των έκτοτε δεδομένων. Ιδανικά, για να διαπιστωθεί ορθά η επίδραση των ξένων εξαγοράσεων στους μισθούς, θα πρέπει να εντοπιστεί η αμοιβή του κάθε ένα ξεχωριστά εργαζομένου που ασχολείται τακτικά με τις επιχειρήσεις που άλλαξαν ιδιοκτησία και να γίνει έλεγχος για την μη παρατηρήσιμη ετερογένεια⁴ των εργαζομένων όπως και ετερογένεια επιχειρήσεων.

---

³ Ασφάλιστρα- ασφάλεια μισθού: Μια ασφαλιστική κάλυψη που παρέχει προστασία σε εργαζομένους σε περίπτωση που χάσουν την εργασία τους λόγω αναστολής, πτώχευσης ή και έλλειψης της δυνατότητας πληρωμής από τον εργοδότη.

⁴ Μη παρατηρήσιμη ετερογένεια: Όταν δύο ή περισσότερα αντικείμενα μπορεί να διαφέρουν μεταξύ τους, δίχως να μπορεί να παρατηρηθεί άμεσα η διαφορά αυτή ή ακόμη και να μετρηθεί επακριβώς.

Εν ολίγοις, η είσοδος των πολυεθνικών εταιριών φέρνει νέα γνώση και καινοτομία ως προς την υλοποίηση των ορθών αποφάσεων και λειτουργιών των ΑΞΕ στις χώρες υποδοχής που απορροφάτε από τους οικιακούς εργαζόμενους, αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο το εγχώριο απόθεμα ανθρώπινου κεφαλαίου και κατατάσσοντας το τοπικό εργατικό δυναμικό ως περισσότερο παραγωγικό.

- 2. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και παραγωγικότητα:** Υπάρχουν παρόμοια ζητήματα ως προς τις επιρροές των μελετών διάχυσης μισθών που μελετάνε τις μετρήσεις στο κομμάτι της παραγωγικότητας. Ο κύριος στόχος είναι, η περιγραφή και η μέτρηση της μετάδοσης της τεχνολογίας ή της γνώσης από ξένες εταιρείες σε εγχώριες εταιρείες. Για την απλοποίηση της μέτρησης, η τεχνολογία ορίζεται για την μέτρηση της παραγωγικότητας της εργασίας, της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών ή ακόμη και των διαφορών στις συναρτήσεις παραγωγής. Οι προαναφερόμενοι παράγοντες προέρχονται από την άνοδο της τεχνολογίας. Ως προς την σύγκριση των συναρτήσεων παραγωγής, προϋποθέτει πως δεν υπάρχουν διαφορές στην τεχνολογική γνώση που εμπλέκονται στις επιλογές σχετικά με τους συνδυασμούς παραγόντων. Ως προς την σύγκριση των εγχώριων επιχειρήσεων καταλήγουμε στο τελικό αποτέλεσμα πως οι ξένες εταιρείες έχουν αρκετά πιο υψηλό επίπεδο παραγωγικότητας από τι στις εγχώριες επιχειρήσεις. Αυτό, μπορεί να οφείλεται σε κάποιο τεχνολογικό επίτευγμα είτε αυτό είναι διάφορες ιδιαίτερες ικανότητες όπως είναι το κομμάτι του Marketing ή της διοίκησης που διαθέτει η μητρική τους επιχείρηση. Η υψηλότερη παραγωγικότητα, πιθανών να προκύπτει από την είσοδο των ξένων επιχειρήσεων, στην αγορά της χώρας υποδοχής, μέσω της εξαγοράς των μεγαλύτερων και πιο παραγωγικών τοπικών επιχειρήσεων, αφήνοντας με αυτόν τον τρόπο τις λιγότερες αποτελεσματικές σε δεύτερη μοίρα. Ως προς την τεχνολογική ανάπτυξη, έχουν επωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό οι χώρες υποδοχής, από την στιγμή που οι πολυεθνικές εταιρείες συμβάλλουν με πολλαπλούς τρόπους στο τομέα της τεχνολογίας, έχοντας πιθανών και το μεγαλύτερο κομμάτι προηγμένης τεχνολογίας στον κόσμο. Η υψηλότερη παραγωγικότητα, πιθανών να προκύπτει από την είσοδο των ξένων επιχειρήσεων, στην αγορά της χώρας υποδοχής μέσω της εξαγοράς των μεγαλύτερων και πιο παραγωγικών τοπικών επιχειρήσεων, αφήνοντας με αυτόν τον τρόπο τις λιγότερες αποτελεσματικές σε δεύτερη μοίρα. Με την είσοδο των ξένων επιχειρήσεων, αυξάνεται η παραγωγικότητα και των εγχώριων

επιχειρήσεων, μέσω της κυκλοφορίας πληροφοριών που αφορούν την τεχνολογία των ξένων επιχειρήσεων, ή ακόμη και μέσω της ανάλυσης του προϊόντος αυτού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, οι εγχώριες επιχειρήσεις να αντιγράφουν την τεχνολογία των ξένων επιχειρήσεων. Οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις είναι σε μεγάλο βαθμό ανταγωνιστικοί και η είσοδος των ξένων επιχειρήσεων υποχρεώνει κατά κάποιον τρόπο τις εγχώριες επιχειρήσεις να προσαρμόζονται στις λειτουργίες και στην πραγματικότητα της τωρινής χρονικής περιόδου ώστε να υπάρξει πλήρης και αποτελεσματική πορεία. Επομένως, ένας τέτοιος τρόπος θα μπορούσε και να θεωρηθεί το να προμηθεύονται οι εγχώριες επιχειρήσεις προϊόντα καλύτερης δυνατής ποιότητας. Τέλος, σαν συλλογικό αποτέλεσμα της επίδρασης της παρουσίας των ξένων επιχειρήσεων στην παραγωγικότητα της χώρας υποδοχής, είναι πως αυξάνεται από την παρουσία των ΑΞΕ λόγω της ανοδικής πορείας της παραγωγικότητας στις εγχώριες επιχειρήσεις αλλά και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

- 3. Εξαγωγές και εισοδοι Νέων Κλάδων Δραστηριότητας στις ΑΞΕ:** Κάποια από τα αποτελέσματα των συνεισφορών των ΑΞΕ αφορούν την εισαγωγή νέων κλάδων, όπως είναι οι βιομηχανικοί κλάδοι αλλά και την εισαγωγή νέων προϊόντων στην χώρα υποδοχής. Συνεπώς, αυτή η χαρακτηριστική διαδικασία συνεισφοράς των ΑΞΕ μεταβάλλει την παραγωγή της χώρας υποδοχής.

Ένας τρόπος επεξήγησής αυτής της διαδικασίας είναι και το χαρακτηριστικό παράδειγμα που μεσολάβησαν οι αμερικάνικες θυγατρικές επιχειρήσεις όπου έπαιξαν πολύ μεγάλο και σοβαρό παράγοντα ως προς τον αντίστοιχο ρόλο στις χώρες της Ανατολικής Ασίας. Πιο συγκεκριμένα, αυτές οι χώρες που δραστηριοποιούνταν σύμφωνα με τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας με την είσοδο των αμερικανικών πολυεθνικών επιχειρήσεων παρατηρήθηκε αυξητική μείωση στον κλάδο, αλλά και ταυτόχρονη αύξηση του κλάδου των ηλεκτρονικών. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάστηκε μείωση σε τούτους τους κλάδους από την στιγμή που το μερίδιο των εξαγωγών από αυτές τις χώρες ξεπέρασε το 50% (Κυρκιλής, 2010). την αύξηση των εξαγωγών των πολυεθνικών επιχειρήσεων από την στιγμή που δημιουργείται και μεγαλύτερη πιθανότητα να αυξηθεί και η δικιά τους εξαγωγική δραστηριότητα (Κυρκιλής, 2010). Μια άποψη που επικρατεί, υποστηρίζει πως οι πολυεθνικές εταιρείες και επιχειρήσεις με τις παρουσίες τους στις χώρες υποδοχής, προκαλείται

μεταφορά της παραγωγής σε πιο εμπορεύσιμα προϊόντα από την στιγμή που θεωρείται πως οι ξένες επιχειρήσεις έχουν αποδεδειγμένα πολύ καλύτερη γνώση της παγκόσμιας αγοράς.

- 4. Μεγέθυνση και Ανάπτυξη των ΑΞΕ:** Ένας από του κυριότερους προβληματισμούς που αντιμετωπίζουν στην πορεία τους οι αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να φτάσουν στο ίδιο επίπεδο με τις ανεπτυγμένες, είναι η έλλειψη γνώσεων αλλά και ικανοτήτων ώστε να αναπτυχθεί η οικονομία τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, να εφαρμόζονται μέθοδοι και πολιτικές που μπορούν να οδηγήσουν σε τακτική και συνεχώς αυξητική ανάπτυξη. Μια μέθοδος που συμπληρώνει το κενό αυτό όπου θα μπορούσε να οδηγήσει σε ταχύτερη ανάπτυξη, είναι η δημιουργία ενός οικονομικού περιβάλλοντος που στην ουσία θα επωφεληθούν οικονομικά οι πολυεθνικές. Είναι μια από τις μεθόδους που θα μπορέσει η οικονομία της χώρας υποδοχής να πάρει την ανάπτυξη που χρειάζεται αλλά και να συμπληρωθεί το κάθε κενό που μπορεί να έχει προκύψει από την έλλειψη γνώσεων και ιδεών. Φυσικά, κάποιες επιδράσεις των ΑΞΕ ως προς τον ρυθμό που αναπτύσσεται η χώρα υποδοχής είναι μικτές και διαφέρουν ανάλογα με την χώρα υποδοχής τους, την χρονική περίοδο που βρίσκεται και τους τρόπους που "εισβάλλουν" οι πολυεθνικές στις χώρες υποδοχής όπως και άλλα πολλά. Επίσης, υποστηρίζεται από πολλούς πως οι ΑΞΕ με την επίδραση που έχουν στην παραγωγικότητα, αλλά και στην εισαγωγή τους σε νέους κλάδους φέρνουν το τελικό αποτέλεσμα πως υπάρχει αρκετά μεγαλύτερη και πιο αποτελεσματική ανάπτυξη. Υπάρχουν και υποστηρικτές που έχουν εντελώς αντίθετη άποψη και υποστηρίζουν πως οι εμπορικοί δασμοί μειώνουν σε μεγάλο βαθμό την ελευθερία κυβερνητικής δράσης των τοπικών επιχειρήσεων, όπως επίσης η ταχύτατη και συνεχής ανάπτυξη δημιουργεί την εντύπωση πως η αξία των μέχρι τότε τεχνολογιών και αξιών καταστρέφεται, αλλά και τέλος μείωση της οικονομικής σταθερότητας που επικρατεί.

Εν κατακλείδι, ως προς τις επιπτώσεις των ΑΞΕ στις χώρες υποδοχής, ερχόμαστε στο τελικό πόρισμα πως θα πρέπει να εξετάζονται οι επιπτώσεις με βάση πολλών παραμέτρων που έχουν σαν κύριο παράγοντα την χώρα υποδοχής όπως είναι το

χρονικό πλαίσιο που γίνεται η είσοδος, η χώρα υποδοχής αλλά και τέλος τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην χώρα υποδοχής.

2.4. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

Οι επιπτώσεις των Άμεσων Ξένων επενδύσεων ενέχουν και θετικές και αρνητικές συνέπειες στην οικονομία και της χώρας υποδοχής αλλά και της χώρας προέλευσης.

Όσον αφορά την χώρα προέλευσης δεν έχουν υπάρξει αρκετές μελέτες και έρευνες που να δίνουν μια ολοκληρωμένου είδους εικόνα των επιπτώσεων των ΑΞΕ στην χώρα που κάνει την επένδυση. Όμως με βάση κάποιες έρευνες που έχουν αναπτυχθεί παρουσιάζουν πως χαρακτηριστική θετική επίπτωση για την χώρα προέλευσης, είναι η διεύρυνση των οικονομικών της συνόρων λόγω της ύπαρξης της σε άλλη χώρα μέσω κάποιας μορφής επένδυσης. Από την άλλη μια από τις σημαντικές επιπτώσεις είναι σχετικά με το ισοζύγιο πληρωμών της.

Πιο συγκεκριμένα

Θετικές επιπτώσεις είναι οι εξής :

1. Η κατάκτηση νέων αγορών μέσω της διεύρυνσης των οικονομικών της συνόρων.
2. Η τεχνολογική εξάρτηση της χώρας υποδοχής των κεφαλαίων από την χώρα προέλευσης.
3. Η τυχόν άσκηση πολιτικής επιρροής κάτι το οποίο συνεπάγεται και άμεση διεύρυνση των δυνατοτήτων της εκτός των παραγωγικών και οικονομικών δυνατοτήτων.

Αρνητικές επιπτώσεις είναι:

1. Στον επηρεασμό του ισοζυγίου πληρωμών
2. Στην μείωση της απασχόληση του εργατικού δυναμικού της χώρας προέλευσης λόγω του ότι η επιχείρηση αυτή πιθανόν να απασχολήσει εργατικό δυναμικό της χώρας υποδοχής.
3. Μείωση εγχώριων επενδύσεων.

Ενώ οι θετικές επιπτώσεις των ξένων επενδύσεων είναι σημαντικές για την οικονομία της χώρας προέλευσης, υπάρχουν και αρνητικές επιπτώσεις που θα πρέπει να λαμβάνονται

υπόψιν. Οι ξένες χώρες που θα επενδύσουν σε μια άλλη χώρα , μπορούν να μεταφέρουν τα κέρδη τους στην χώρα υποδοχής και έτσι να επηρεάσουν το οικονομικό αποτέλεσμα της χώρας τους αρνητικά. Επίσης, όπως είναι φυσικό μια χώρα που θα επενδύσει σε μια άλλη, θα απασχολήσει εργατικό δυναμικό το οποίο διαμένει στην χώρα υποδοχής , έτσι θα επιδράσει ενδεχομένως στην μείωση της απασχόλησης εργατικού δυναμικού της χώρας προέλευσης. Στο ίδιο πλαίσιο, όταν μια ξένη χώρα επενδύει στο εξωτερικό και όχι στην εγχώρια οικονομία της, μειώνει με αυτό τον τρόπο την οικονομική ανάπτυξη και τις επενδύσεις της ίδιας με ότι αποτελέσματα επιφέρει.

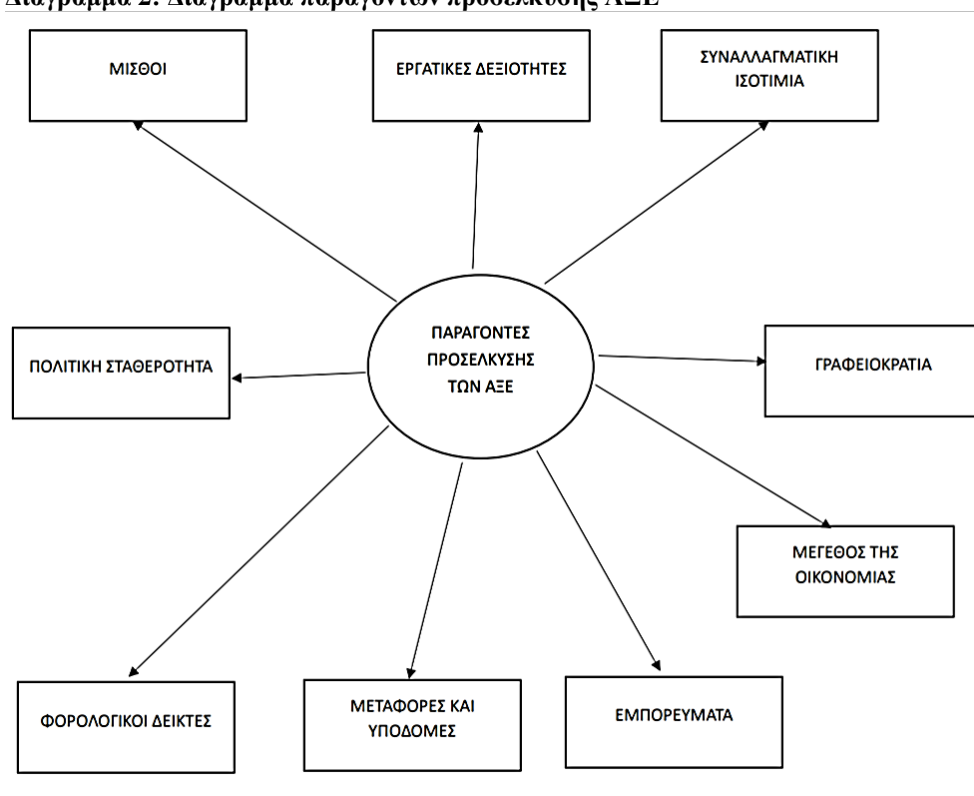
2.5. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ

Όσον αφορά τους παράγοντες προσέλκυσης των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, θα πρέπει να αναφερθούν κάποιοι από τους κύριους παράγοντες που επηρεάζουν τις επενδύσεις.

Αυτοί οι παράγοντες είναι:

1. Οι υποδομές και η δυνατή πρόσβαση που υπάρχει σε α ύλες
2. Οι επικοινωνιακές και συγκοινωνιακές συνδέσεις
3. Οι δεξιότητες και το μισθολογικό κόστος εργασίας

Διάγραμμα 2: Διάγραμμα παραγόντων προσέλκυσης ΑΞΕ

Όπως φαίνεται και στο παραπάνω διάγραμμα, υπάρχουν κάποιοι συγκεκριμένοι παράγοντες που επηρεάζουν τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις όπου και βοηθούν έμπρακτα στο σκεπτικό του επενδυτή ή μιας εταιρείας ως προς το πως το σε ποια χώρα συμφέρει να γίνει η επενδυτική ενέργεια ώστε να υπάρξει ένα ολοκληρωμένο και σωστό αποτέλεσμα.

Οι παράγοντες που τείνουν να επηρεάζουν τους Άμεσους Ξένους Επενδυτές είναι οι εξής:

1. **Μισθοί και Ημερομίσθια:** Ένα μεγάλο και σημαντικό κίνητρο που επηρεάζει μια πολυεθνική και όχι μόνο, στο να επενδύσει σε μια χώρα του εξωτερικού είναι και η εξωτερική ανάθεση της παραγωγής έντασης της χώρας που οι μισθοί είναι σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο σε αντίθεση με άλλες χώρες. Όμως, σε χώρες που υπάρχει μεγάλη αντίθεση όπως είναι για παράδειγμα οι ΗΠΑ και η Ινδική Υποήπειρος, τότε το κόστος μπορεί να μειωθεί με την εξωτερική ανάθεση της παραγωγής. Φυσικά, αυτός είναι και ο λόγος που πολλές Δυτικές εταιρείες έχουν επενδύσει σε εργοστάσια ένδυσης στην Ινδική Υποήπειρο, Παρόλο που οι μισθοί από μόνοι τους δεν καθορίζουν τις ΑΞΕ, διότι οι χώρες με υψηλά ποσοστά μισθών μπορούν και προσελκύουν επενδύσεις που έχουν υψηλά ποσοστά απόδοσης της τεχνολογίας. Πρέπει να αναφερθεί επίσης πως μια επιχείρηση ή μια εταιρεία θα πρέπει να είναι αρκετά ικανή στο να προσέξει σε ποια χώρα είναι πρόθυμη να επενδύσει, διότι θα ήταν

αρκετά βλαβερό για αυτήν να επενδύσει σε μια χώρα με πάρα πολύ χαμηλούς μισθούς, γιατί με αυτόν τον τρόπο αντισταθμίζονται τα θετικά με τα αρνητικά, όπως είναι για παράδειγμα η έλλειψη υποδομής και οι συγκοινωνιακές συνδέσεις.

2. **Εργατικές Δεξιότητες:** Οι εργατικές δεξιότητες εργασίας κουβαλούν στις "πλάτες" τους ένα πολύ μεγάλο αντίκτυπο ως προς τις ΑΞΕ. Μια χώρα που θα έχει πολύ υψηλό αριθμό σε εξειδικευμένο και εκπαιδευμένο προσωπικό, θα καταφέρει πολύ εύκολα και να προσελκύσει εταιρείες του εξωτερικού που υστερούν σε αυτόν τον τομέα. Επομένως, οι εταιρείες συνήθως τείνουν περισσότερο να επενδύσουν σε χώρες που έχουν συνδυαστικά χαμηλούς μισθούς με υψηλή παραγωγικότητα και δεξιότητες εργασίας από την στιγμή που υπάρχει μεγάλη διαθεσιμότητα φθηνού εργατικού δυναμικού. Ένα ενδεικτικό παράδειγμα αφορά την Ινδία, όπου έχει προσελκύσει επενδύσεις σε τηλεφωνικά κέντρα, λόγω του υψηλού ποσοστού του πληθυσμού της, που μιλά την Αγγλική διάλεκτο, αλλά και λόγω των αρκετά χαμηλών μισθών. Αυτό το καθιστά απευθείας, ως ένα ελκυστικό μέρος για εξωτερική ανάθεση, με αποτέλεσμα να προσελκύει ολοένα και περισσότερες επενδύσεις.
3. **Πολιτική Σταθερότητα:** Γενικά, διαπιστώνεται πως υπάρχουν αρκετοί κίνδυνοι στις ΑΞΕ, όταν η πολιτική μια χώρας είναι σε αρκετά ασταθές επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα οι χώρες που έχουν αβέβαιη πολιτική κατάσταση, θα αποτελέσουν έναν μεγάλο παράγοντα προς αποφυγή, ως προς το κομμάτι της επένδυσης τους. Χώρες με πολιτική σταθερότητα που κατέχουν ασφαλές συστήματα αλλά και ένα κατάλληλο περιβάλλον, τείνουν να διασφαλίζουν και στην σωστή και ολοκληρωμένη λειτουργία των επενδύσεων. Για παράδειγμα, η οικονομική κρίση που κατέβαλε την Ρωσία, σε συνδυασμό με τις οικονομικές κυρώσεις, αποτέλεσαν σημαντικό και μεγάλο παράγοντα αποθάρρυνσης των ξένων επενδυτών.
4. **Μέγεθος της Οικονομίας:** Σε χώρες που υπάρχει μεγάλη οικονομική ανάπτυξη και ταυτόχρονα υψηλός πληθυσμός, τείνουν να καταφέρνουν να προσελκύουν περισσότερες ΑΞΕ. Η οικονομική ανάπτυξη ανεβάζει το επίπεδο εμπιστοσύνης των επενδυτών και συνεπώς υπάρχει και αρκετά μεγαλύτερη ζήτηση για τις υπηρεσίες και τα αγαθά των πολυεθνικών εταιρειών. Για παράδειγμα, οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που έχουν μεγάλο πληθυσμό, ή χώρες όπως είναι η Πολωνία, όπου έχει την δυνατότητα να προσφέρει περιθώρια για περισσότερες νέες αγορές.

5. **Φορολογικοί Δείκτες:** Η φορολογία της κάθε χώρας ξεχωριστά, αποτελεί μεγάλο παράγοντα προσέλκυσης των ΑΞΕ. Οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες επιδιώκουν να επενδύουν σε χώρες που κατέχουν πολύ χαμηλότερο φορολογική δείκτη σε σχέση με άλλες, μιας που τα μερίσματα ⁵απελευθερώνονται από τον φόρο, όπως και τα κέρδη από την πώληση τίτλων αλλά και οι περισσότερες διεθνείς συναλλαγές που απαλλάσσονται από την διπλή φορολόγηση.
6. **Μεταφορές και Υποδομές:** Ένας παράγοντας που επηρεάζει την σκοπιμότητα της επένδυσης, είναι το κόστος μεταφοράς αλλά και τα επίπεδα υποδομής. Μια χώρα μπορεί να έχει χαμηλό εργατικό κόστος, αλλά σε περίπτωση που υπάρχει υψηλό κόστος μεταφοράς ώστε να μπορέσουν να εξαχθούν τα εκάστοτε αγαθά στην παγκόσμια αγορά τότε αυτό θα βρεθεί να είναι ένα βασικό μειονέκτημα με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν και τα επιθυμητά αποτελέσματα που θα περίμενε ένας επενδυτής. Για παράδειγμα, οι χώρες που έχουν πρόσβαση στην θάλασσα είναι σε μεγαλύτερη πλεονεκτική θέση ως προς τις χώρες που έχουν υψηλότερο κόστος για την μεταφορά εμπορευμάτων.
7. **Εμπορεύματα:** Ένας ακόμη βασικός παράγοντας που εξετάζεται στο κατά πόσο επηρεάζει τους παράγοντες προσέλκυσης των Άμεσων Ξένων επενδυτών, είναι τα εμπορεύματα. Στην ουσία πρέπει να εξετάσουν οι πολυεθνικές εταιρείες, την χρονική στιγμή όταν θα πρέπει να διαλέξουν σε ποια χώρα θα επενδύσουν, θα πρέπει να κοιτάξουν τι διαθεσιμότητα υπάρχει στις Α ύλες και τι μέσα διευκόλυνσης του εμπορίου υπάρχουν. Οι χώρες που έχουν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ως προς τις α ύλες, θα ελκύσουν ευκολότερα τους ξένους επενδυτές από την στιγμή που μειώνεται το κόστος παραγωγής. Για παράδειγμα κάποια από αυτά τα χαρακτηριστικά είναι οι κατάλληλες υποδομές, οι οργανωμένες βιομηχανικές ζώνες, η ποιότητα των δικτύων διανομής ηλεκτρισμού και ύδρευσης αλλά κυρίως η εύκολη πρόσβαση.
8. **Συναλλαγματική Ισοτιμία:** Μια συναλλαγματική Ισοτιμία που θεωρείται χαμηλή στην εκάστοτε χώρα υποδοχής, μπορεί να προσελκύσει περισσότερο τις ΑΞΕ. Για παράδειγμα, για μια πολυεθνική εταιρεία θα είναι φθηνότερο να αγοράσει

---

⁵ Μέρισμα: Το ποσό που εισπράττει ένας μέτοχος από τα κέρδη μιας εταιρείας από την στιγμή που κατέχει μετοχές σε αυτήν.

περιουσιακά στοιχεία, παρόλο που και η αστάθεια της Συναλλαγματικής Ισοτιμίας μπορεί να προκαλέσει κάποιου είδους αποθάρρυνση στις επενδύσεις.

9. **Γραφειοκρατία:** Μεγάλος και σημαντικός ρόλος θα μπορούσε να θεωρηθεί για την προσέλκυση των Άμεσων Ξένων Επενδυτών η γραφειοκρατία. Στην ουσία κατά την διάρκεια πολλών πολύπλοκων διαδικασιών προκύπτει η ίδρυση και η λειτουργία μιας επιχείρησης, αν και οι πολύπλοκες περιπτώσεις ευνοούν σε μεγάλο βαθμό την διαφθορά. Με απλά λόγια οι ξένοι επενδυτές εξετάζουν σε τι βαθμό ευκολίας και με τι κεφάλαιο οι επενδύσεις επρόκειτο να ξεκινήσουν στις χώρες υποδοχής.

Με βάση όλους τους προαναφερόμενους παράγοντες προσέλκυσης των Άμεσων Ξένων Επενδυτών τείνουμε προς το πόρισμα πως η κάθε πολυεθνική εταιρεία θα πρέπει να αξιολογήσει και να διερευνήσει περαιτέρω με γνώμονα τους παράγοντες και τα κίνητρα για την πραγματοποίηση μιας ορθής επένδυσης. Αυτό γίνεται φυσικά και με βάση τον κλάδο που θα αποφασίσει να δραστηριοποιηθεί, την χώρα προέλευσης, το στρατηγικό σχεδιασμό που έχει ετοιμάσει, τις δυνατότητες της όπως και επίσης όλες τις πιθανές κινήσεις των υπόλοιπων επενδυτών. Έτσι, θα έχει κάποια κίνητρα και μια ολοκληρωμένη και συλλογική σκέψη ώστε να μπορέσει να υπάρξει ένα σωστό πλάνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΟΡΦΕΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

3.1. ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ

Η επέκταση μιας επιχείρησης μέσω της διεθνοποίησης σε μια Ξένη χώρα είναι μια στρατηγική που μπορεί να ακολουθήσει ένας οργανισμός όταν στοχεύει στο να επεκτείνει τις δραστηριότητες της πέρα από την εθνική αγορά. Η ανάγκη για επέκταση, προκύπτει όταν μια εταιρεία ή ένας οργανισμός έχει διερευνήσει όλες τις δυνατότητες για εγχώρια επέκταση και έχει μπει στην διαδικασία αναζήτησης ευκαιρίας σε ξένες χώρες. Φυσικά, πρέπει πρώτα η κάθε εταιρεία να συμμορφώνεται και γενικά να τηρεί όλα τα κριτήρια αναφοράς τιμής,

ποιότητας και έγκαιρης παράδοσης υπηρεσιών και αγαθών όπου συνήθως τείνετε να είναι διαφορετικά σε κάθε χώρα.

Όπως έχει αναφερθεί και πρωτύτερα, υπάρχουν πολλαπλοί τύποι των ΑΞΕ. Έχει διαπιστωθεί πως υπάρχουν πολλά κίνητρα, και στην προκειμένη περίπτωση βρισκόμαστε στην θέση να αναπτυχθούμε στο κομμάτι των τύπων των ΑΞΕ ως προς τον τρόπο επέκτασης τους.

Πιο αναλυτικά:

1. **Κοινοπραξία:** Είναι το αποτέλεσμα μιας συνεργασίας ή περισσότερων αλλοδαπών επιχειρήσεων με μία ή ακόμη και περισσότερες τοπικές επιχειρήσεις ως προς την δημιουργία μιας νέας επιχείρησης σε μια τοπική αγορά ή για την εξ ολοκλήρου ολική εξαγορά μιας ήδη υπάρχουσας τοπικής επιχείρησης. Στην ουσία, αποτελεί μια συνεχώς αναπτυσσόμενη μορφή των ΑΞΕ, όπου έχει ως αποτέλεσμα να επικρατεί χαμηλό κόστος λειτουργίας, βελτιωμένη ανταγωνιστική θέση αλλά και να δημιουργούνται νέες δεξιότητες. Με πιο απλά λόγια, είναι η επικρατούσα συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων, που η κάθε μια ξεχωριστά παρέχει μερικούς παραγωγικούς συντελεστές, όπως φερειπείν η γη, η εργασία αλλά και το ανθρώπινο κεφάλαιο. Τέλος, ως βασικό τρόπο διοίκησης της κοινοπραξίας, βρίσκεται στην θέση να εξαρτάται αποκλειστικά από την συμφωνία μεταξύ των εταίρων.

Οι βασικοί πλεονεκτικοί παράγοντες που παρουσιάζονται από την συγκεκριμένη μορφή ΑΞΕ είναι:

- Η αλλοδαπή επιχείρηση συνεργάζεται με έναν εταίρο, όπου έχει τις απαραίτητες γνωριμίες και διασυνδέσεις και σαν κοινό χαρακτηριστικό του είναι πως έχει ποιοτικές γνώσεις ως προς την τοπική αγορά.
- Η αλλοδαπή επιχείρηση χρίζεται να μοιραστεί το κόστος του εγχειρήματος, όπως και ταυτοχρόνως όλους τους επιχειρηματικούς κινδύνους, με τον τοπικό εταίρο.
- Ο σχηματισμός της κοινοπρακτικής επιχείρησης με μια τοπική επιχείρηση δημιουργεί το αποτέλεσμα να ξεπεραστούν μερικά θεσμικά εμπόδια, όπως και η νομοθεσία πολλών χωρών δεν επιτρέπει σε αλλοδαπές επιχειρήσεις να έχουν την ικανότητα να ελέγξουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου μιας τοπικής επιχείρησης.

- Οι κυβερνήσεις, κυρίως των αναπτυσσόμενων χωρών που έχουν σαν κοινό σκοπό την επένδυση σε χώρα του εξωτερικού, προσφέρουν πολλαπλά κίνητρα όπως είναι τα οικονομικά και φορολογικά σε επιχειρηματικά σχήματα της ίδιας μορφής.
- Μειώνεται συνειδητά ο ανταγωνισμός μεταξύ των συμβαλλόμενων επιχειρήσεων και συνεπώς αποτρέπεται η είσοδος ενός νέου ανταγωνιστή στη αγορά (Μελάς Κ και Πολλάλης Γ, 2005)

Όπως υπάρχουν πλεονεκτήματα στην συγκεκριμένη μορφή, έτσι υπάρχουν και μερικά μειονεκτήματα όπως είναι:

- Η επιχείρηση δεν έχει τον απόλυτο έλεγχο της κοινοπρακτικής επιχείρησης. Εν ολίγοις, ασκείται κάποιος έλεγχος σε αυτήν με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η δυνατότητα να συμπεριληφθεί στον στρατηγικό σχεδιασμό και προγραμματισμό.
- Ότι κέρδη πραγματοποιηθούν από την δραστηριοποίηση της εκάστοτε επιχείρησης θα χρειαστεί να μοιραστεί με τους εταίρους.
- Τυχόν διαφωνίες μεταξύ εταίρων μπορεί να επιφέρουν ως τελικό αποτέλεσμα την ολοκληρωτική διάλυση της εκάστοτε κοινοπραξίας (Χατζηδημητρίου, 2003)
- Ύστερα από διάλυση της κοινοπραξίας, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να δημιουργηθεί εξ ολοκλήρου νέος ανταγωνιστής.
- Κρίνεται αρκετά δύσκολος ο δανεισμός, καθώς πάντα υπάρχει η πιθανότητα διάλυσης της κοινοπραξίας, με αποτέλεσμα, κάθε χρόνο να εγγυώνται οι μέτοχοι για κάθε δάνειο, όπου επιφέρει μεγαλύτερο ρίσκο ως προς την επένδυση. (Stewart και Maughm, 2011)

2. **Μερική Εξαγορά:** Η μερική εξαγορά μιας τοπικής επιχείρησης, θεωρείται μια μορφή των ΑΞΕ που έχει εκτεταμένη χρήση στον οικονομικό χώρο. Στην προκειμένη περίπτωση, υπάρχει ένας συνδυασμός των στοιχείων των κοινοπραξιών, πιο συγκεκριμένα η ύπαρξη κοινής ιδιοκτησίας αλλά και γενικά η ανάληψη μιας ήδη υπάρχουσας επιχείρησης. Συγκεκριμένα, μια επιχείρηση αποκτά ένα ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου μιας τοπικής επιχείρησης η οποία συνεργάζεται μέσω της μεταφοράς τεχνογνωσίας, των διαφόρων συμφωνιών αμοιβαίας διανομής των προσόντων τους κ.α. Είναι μια μορφή εξαγοράς, από την στιγμή που ένας επενδυτής αποκτά ένα μερίδιο μετοχών από μια ήδη υπάρχουσα επιχείρηση ή οργάνωση, δίχως να λαμβάνει την απόλυτη εξουσία του μετοχικού κεφαλαίου. Γενικά, επιλέγεται η

συγκεκριμένη μορφή, όταν οι εταίροι έχουν ένα κοινό συμφέρον και δεν έχουν ως στόχο την εξαπάτηση του άλλου.

Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της συγκεκριμένης μορφής ΑΞΕ, με μερικές σχεδόν μηδαμινές διαφοροποιήσεις, ταιριάζουν επακριβώς με αυτές των κοινοπραξιών.

3. **Greenfield Investment:** Στα οικονομικά, μια επένδυση Greenfield αναφέρεται σε έναν τύπο ΑΞΕ όπου στην ουσία, μια εταιρεία εγκαθιστά τις δραστηριότητες της σε μια ξένη χώρα ή ξένο κράτος. Σε μια τέτοια επένδυση, η επιλογή της τοποθεσίας γίνεται με βάση τον γνώμονα να υπάρχει κάποια ήδη υπάρχουσα λειτουργία ή παρουσία, όπου αυτό περιλαμβάνει την δημιουργία μιας εξ ολοκλήρου νέας μονάδας αντί να εξαγοράζεται μια ήδη υπάρχουσα εταιρεία ή μονάδα στην ξένη χώρα.

Κάποιοι **θετικοί** παράγοντες που παρουσιάζονται στην μορφή της Greenfield Investment είναι πως:

- Ο ολοκληρωτικός διοικητικός έλεγχος της νέας επιχείρησης διατηρείται
- Η μητρική επιχείρηση αποκτά το σύνολο των κερδών της θυγατρικής
- Λόγω της αύξησης του συνολικού όγκου παραγωγής του ομίλου, επιτυγχάνονται οικονομίες μεγάλης κλίμακας
- Η θυγατρική εταιρεία καθώς βαδίζει προς το περιβάλλον μιας ξένης χώρας διαφοροποιεί τις υπηρεσίες της σε τέτοιο βαθμό ώστε εν τέλει να ανταποκρίνεται πιο αποτελεσματικά στις προτιμήσεις των καταναλωτών της εγχώριας αγοράς. Με αυτόν τον τρόπο φαίνεται πως και η μητρική εταιρεία θα εξαπλώσει τις παραγωγικές αλλά και τις εμπορικές της δραστηριότητες σε νέες αγορές.

Κάποιοι από τους **αρνητικούς** παράγοντες που παρουσιάζονται στην μορφή της Greenfield Investment είναι πως:

- Καταλήγει στο να υπάρχει επιβάρυνση από την μητρική επιχείρηση του συνολικού οικονομικού κόστους και υποχρεούται να αναλάβει όλους τους πιθανούς κινδύνους που πρόκειται να παρουσιαστούν.
- Μιας που η θυγατρική χαρακτηρίζεται ως ξένη μπορεί να προκαλέσει αρνητικές εντυπώσεις στις δημόσιες υπηρεσίες η ακόμη και την κοινή γνώμη.

Η έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων σε συνδυασμό με τους υψηλούς κινδύνους που μπορεί να προκύψουν σε ασταθείς χώρες αποκτά μεγάλη βαρύτητα.

Η επέκταση με βάση την διεθνοποίηση μπορεί να γίνει με μια από τις ακόλουθες στρατηγικές:

- **Διεθνής Στρατηγική:** Οι επιχειρήσεις αποκτούν μια διεθνής στρατηγική για την δημιουργία αξίας προσφέροντας προϊόντα και υπηρεσίες σε ξένες αγορές που δεν είναι διαθέσιμα. Κυρίως, γίνεται με αυστηρό έλεγχο των εργασιών στο εξωτερικό και τη παροχή τυποποιημένων προϊόντων με σχεδόν μηδαμινή διαφοροποίηση.
- **Πολυεθνική Στρατηγική:** Σε αυτό το είδος στρατηγικής, διάφορες πολυεθνικές εταιρείες προσφέρουν εξατομικευμένα υπηρεσίες και προϊόντα που συμπίπτουν με τις τοπικές συνθήκες που δραστηριοποιούνται σε ξένες αγορές. Όμως, έχει διαπιστωθεί πως είναι μια αρκετά χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία επειδή η ανάπτυξη και το μάρκετινγκ πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές συνθήκες που επικρατούν σε μερικές χώρες.
- **Παγκόσμια Στρατηγική:** Οι παγκόσμιες επιχειρήσεις βασίζονται στο χαμηλό κόστος και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε επιλεγμένες και περιορισμένες αγορές του εξωτερικού που έχουν την τεχνογνωσία. Με αυτό το αποτέλεσμα μια συνηθισμένη υπηρεσία προσφέρεται σε συγκεκριμένες χώρες από όλο τον κόσμο.
- **Διακρατική Στρατηγική:** Με αυτή την στρατηγική, οι εταιρείες αποκτούν την συνδυασμένη προσέγγιση της παγκόσμιας στρατηγικής. Οι επιχειρήσεις βασίζονται στην δομή του χαμηλού κόστους αλλά και στην τοπική ανταπόκριση. Με αυτόν τον τρόπο μια επιχείρηση καταλήγει προσφέροντας τα τυποποιημένα προϊόντα και υπηρεσίες της, όπως και διασφαλίζει πως είναι σύμφωνη με τις τοπικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα που δραστηριοποιείται.

3.2. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έχει διαπιστωθεί σε μεγάλο βαθμό πως οι ΑΞΕ είναι ζωτικής σημασίας για τις αναπτυσσόμενες αλλά και ταυτοχρόνως για τις αναδυόμενες χώρες. Οι εταιρείες χρειάζονται πολυεθνική χρηματοδότηση και τεχνογνωσία ώστε να έχουν ορθολογική επέκταση ως προς τις διεθνείς πωλήσεις τους. Οι χώρες έχουν ανάγκη από ιδιωτικές επενδύσεις σε υποδομές, σε ενέργεια και σε νερό ώστε να έχουν την δυνατότητα να αυξήσουν τις θέσεις εργασίας και τους μισθούς. Επιπροσθέτως, οι εμπορικές συμφωνίες μπορεί να θεωρηθούν ως ένας αρκετά ισχυρός τρόπος ενθάρρυνσης προς τις ΑΞΕ για πολλές χώρες, σύμφωνα με πολλές και

διάφορες ομόφωνες απόψεις. Ως επί των πλείστων παρακάτω, θα βρεθούμε στην θέση να αναφέρουμε κάποια από τα βασικά πλεονεκτήματα των ΑΞΕ και να αναλύσουμε και την θέση τους.

Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι τα εξής:

1. Κατανομή επενδυτικού κινδύνου μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων.

Επενδύοντας στις ΑΞΕ, οι εκάστοτε επενδυτές και οι κάθε εταιρίες ξεχωριστά, συμβάλλουν στην επίτευξη μεγαλύτερης αποδοτικότητας του χαρτοφυλακίου και οι ΑΞΕ διαφοροποιούν σε μεγάλο βαθμό τα κεφάλαια των επενδυτών έξω από συγκεκριμένες χώρες ή πολιτικά συστήματα. Μια ευρύτερη βάση επενδύσεων μειώνει συνειδητά την συνολική αστάθεια του χαρτοφυλακίου και παρέχει ισχυρότερες μακροπρόθεσμες αποδόσεις.

2. Παροχή Χρηματοδότησης σε αναπτυσσόμενες χώρες: Οι χώρες που βρίσκονται στην θέση να είναι αποδέκτες βλέπουν παράλληλα το βιοτικό τους επίπεδο να αυξάνεται. Η αποδέκτρια εταιρεία κατά την διάρκεια των ΑΞΕ, επωφελείται από αυτές τις επενδύσεις καθώς δημιουργούνται περισσότερα έσοδα και συνεπώς καταβάλλονται περισσότεροι φόροι. Ωστόσο, ορισμένες χώρες αντισταθμίζουν το όφελος αυτό, προσφέροντας φορολογικά κίνητρα για την προσέλκυση ΑΞΕ.

3. Προώθηση σταθερού και μακροπρόθεσμου δανεισμού: Οι ΑΞΕ προσφέρουν το πλεονέκτημα της προώθησης σταθερού και μακροπρόθεσμου δανεισμού. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός που συμβάλλει στην αντιστάθμιση της αστάθειας που προκαλείται από την εισροή καυτού χρήματος⁶. Τότε οι βραχυπρόθεσμοι δανειστές και οι έμποροι νομισμάτων, βρίσκονται στην θέση να δημιουργήσουν μια φούσκα περιουσιακών στοιχείων με αποτέλεσμα να επενδύουν ταυτόχρονα πολλά χρήματα και έπειτα να πωλούν τις επενδύσεις τους με τον ίδιο γρήγορο ρυθμό. Αυτό, μπορεί να επιφέρει μια μορφή περιουσιακών στοιχείων και να οδηγήσει σε έναν κύκλο οικονομικής άνθησης αλλά και κατάρρευσης, έχοντας με αυτόν τον τρόπο σοβαρές συνέπειες για την οικονομία και ταυτόχρονα για το πολιτικό καθεστώς. Αντιθέτως, οι ΑΞΕ εμφανίζουν συνειδητά περισσότερο χρόνο για να εδραιωθούν και να έχουν πιο μόνιμη παρουσία στην χώρα, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο πιο σταθερή και βιώσιμη πορεία οικονομικής ανάπτυξης.

---

⁶ Καυτό χρήμα: Το χρήμα που εισπράττεται για άμεση χρήση, είτε με την μορφή του δανείου, επιχορήγησης ή και άλλους τρόπους,

4. **Δημιουργία Ανταγωνιστικής Αγοράς:** Διευκολύνοντας την είσοδο ξένων οργανισμών στην εγχώρια αγορά, γεγονός που δημιουργεί στις ΑΞΕ ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον και καταρρίπτει τα εγχώρια μονοπώλια. Το υγιές ανταγωνιστικό περιβάλλον ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να βελτιώνουν συνεχώς τις διαδικασίες και τις προσφορές προϊόντων τους, προωθώντας με αυτόν τον τρόπο την καινοτομία.

Συλλογικά, αναφέρονται και κάποια από τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν στις χώρες υποδοχής όπως:

- ☒ Η πρόσβαση σε δεξιότητες, σε εξελισσόμενες τεχνολογικές δραστηριότητες και σε εμπειρικές γνώσεις
- ☒ Η αύξηση της απασχόλησης
- ☒ Η Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου
- ☒ Η βελτιστοποίηση της οικονομικής ανάπτυξης

3.3. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ως επί των πλείστων, από την στιγμή που έχουμε αναφερθεί και πρωτίτερα για τις θετικές επιπτώσεις και τα πλεονεκτήματα των λειτουργιών των ΑΞΕ, βρισκόμαστε στην θέση να αναλυθούμε και στις αρνητικές συνέπειες που μπορούν και να προκληθούν από την λειτουργία τους. Για να είμαστε περισσότερο ακριβής, τα μειονεκτήματα που αρέσκονται στις ΑΞΕ είναι τα εξής:

1. **Δεν χρήζετε κατάλληλη για στρατηγικά σημαντικές βιομηχανίες:** Το ΔΝΤ(Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) συνιστά να μην επιτρέπεται η ξένη ιδιοκτησία εταιριών σε στρατηγικά σημαντικούς κλάδους, από την στιγμή που αυτό μπορεί να μειώσει σε μεγάλο βαθμό το στρατηγικό πλεονέκτημα της χώρας. Αυτό φέρνει ως αποτέλεσμα, να μην είναι συμβατικό για τις χώρες να επιτρέπουν σε ξένες εταιρείες να κατέχουν επιχειρήσεις που λειτουργούν σε κλάδους που είναι περισσότερο κρίσιμοι για τα στρατηγικά συμφέροντα της χώρας όπως είναι για παράδειγμα η αμυντική στάση, οι τηλεπικοινωνίες και η ενέργεια.
2. **Υπάρχει μικρότερη ηθική προσκόλληση από τους επενδυτές:** Οι ξένοι επενδυτές ίσως να μην έχουν την ίδια ηθική ή ακόμη και συναισθηματική σύνδεση με μια επιχείρηση όπως είναι οι τοπικοί επενδυτές. Αυτό μπορεί να επιφέρει και ως

αποτέλεσμα να δοθεί προτεραιότητα στο δικό τους οικονομικό κέρδος πάνω από το συμφέρον της εταιρίας αλλά και των εργαζομένων της. Αυτό μπορεί και να οδηγήσει στο να αποσπών από την επιχείρηση την αξία της δίχως να κάνουν σημαντικές συνεισφορές ως προς την ανάπτυξη της. Επίσης, μπορούν και να πουλήσουν μη κερδοφόρα τμήματα της επιχείρησης ή εταιρείας σε τοπικούς και λιγότερους εξελιγμένους επενδυτές.

3. **Στρατηγικές Βιομηχανίες:** Πολλές χώρες, έχουν ως χαρακτηριστικό την πολιτική προστασία σε συγκεκριμένους στρατηγικούς κλάδους όπως είναι για παράδειγμα η άμυνα από τις ΑΞΕ έχοντας με αυτόν τον τρόπο ως κοινό σκοπό την διατήρηση του ελέγχου σε τούτους τους κλάδους και την αποτροπή της απόκτησης μεγάλης επιρροής ή ακόμη και πρόσβασης σε ευαίσθητες τεχνολογίες ή πληροφορίες από ξένους φορείς.
4. **Μακροπρόθεσμη κίνηση κεφαλαίων:** Υπάρχουν πολλοί και διάφοροι επικριτές που υποστηρίζουν την άποψη πως οι ξένες επενδύσεις γίνονται κερδοφόρες, όταν το κεφάλαιο αρχίζει πραγματικά να ρέει από την χώρα υποδοχής αλλά και προς την χώρα του επενδυτή.
5. **Διατάραξη της τοπικής βιομηχανίας:** Υπάρχουν μερικές ανησυχίες πως οι ΑΞΕ μπορούν να διαταράξουν τις λειτουργίες των τοπικών βιομηχανιών και των οικονομιών με το να προσελκύονται καλύτεροι εργαζόμενοι και με την δημιουργία εισοδηματικών ανισοτήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 :ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

4.1 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΕΙΤΑΙ ΜΕ ΜΟΡΦΗ ΠΟΣΟΣΤΟΥ

Το ΑΕΠ, είναι ένα μέτρο της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας σε μια χώρα. Κατά προσέγγιση, μετριέται σε ποσοστιαίες τιμές, μιας που επιτρέπει τις συγκρίσεις μεταξύ διαφορετικών χρονικών περιόδων, αλλά και ταυτοχρόνως διαφορετικών οικονομιών. Το ποσοστό βοηθάει σαν τρόπος έκφρασης ενός αριθμού σε μορφή κλάσματος, με αποτέλεσμα να επιτρέπει την ευκολότερη σύγκριση με άλλους αριθμούς, όπως είναι ο ρυθμός ανάπτυξης άλλων χωρών ή ακόμη και ο ρυθμός του πληθωρισμού.

Ως επί των πλείστων, οι ΑΞΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ, βοηθούν στο να παρουσιαστεί η σημαντικότητα των ξένων επενδύσεων σε σχέση με το μέγεθος της οικονομίας μιας χώρας. Αυτός ο τρόπος μέτρησης, χρησιμοποιείται επίσης, για την σύγκριση των επιπέδων των ΑΞΕ μεταξύ διαφορετικών χωρών με διαφορετικό ΑΕΠ. Επίσης, η μέτρηση των ΑΞΕ ως ποσοστό του ΑΕΠ, κάνει ευκολότερη την κατανόηση του κατά πόσο οι ΑΞΕ επηρεάζουν την συνολική οικονομική απόδοση μιας χώρας.

Σε περίπτωση που το ποσοστό είναι σε υψηλό επίπεδο του ΑΕΠ, τότε υποδηλώνεται πως η εκάστοτε χώρα έχει οικονομική ανάπτυξη λόγω των ξένων επενδύσεων, πράγμα που υποδηλώνει πως οι ΑΞΕ εισέπραξαν θετικό αντίκτυπο. Αντιθέτως, στην περίπτωση που οι ΑΞΕ έχουν χαμηλό ποσοστό ΑΕΠ, τότε η εκάστοτε χώρα δεν θα έχει ενσωματωθεί στην παγκόσμια αγορά και οικονομία, με αποτέλεσμα να επιφέρει περιορισμένη πρόσβαση σε ξένα κεφάλαια.

Εν κατακλείδι, η μορφή του ΑΕΠ σε ποσοστό τις εκατό (%), φαίνεται πως είναι ένας αρκετά σημαντικός παράγοντας ως προς την αξιολόγηση του ρόλου που διακατέχουν τις ξένες επενδύσεις στην οικονομία μιας ενδιαφερόμενης χώρας, με αποτέλεσμα να κρατάει σημαντικό αντίκτυπο ως προς το κομμάτι της οικονομικής της ανάπτυξης αλλά και στο κομμάτι της ανάπτυξης όλων των μορφών.

4.2 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Στο συγκεκριμένο κομμάτι της πτυχιακής μας εργασίας, βρισκόμαστε στην θέση να αναλωθούμε περισσότερο στα στατιστικά στοιχεία, αλλά και τους οικονομικούς δείκτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ΑΞΕ και στο ΑΕΠ. Με βάση μιας διαδικτυακής δημοσίευσης στην ιστοσελίδα Eurostat, βρισκόμαστε στην θέση να αναπτυχθούμε στα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τις οικονομικές επιδόσεις αλλά και την παγκοσμιοποίηση σε σχέση με το εμπόριο και τις επενδύσεις. Τούτα τα πρότυπα τείνουν στο να εστιάζουν στην ανάπτυξη και την διαμόρφωση των διεθνών σχέσεων εντός του οικονομικού συστήματος παγκοσμίως και την συμμετοχή της ευρωπαϊκής ένωσης σε αυτές. Αυτή η δημοσίευση παρέχει σε εμάς τους αναγνώστες μια αρκετά συλλογική και συνοπτική εικόνα των στατιστικών στοιχείων και παρουσιάζει τις πιο πρόσφατες τάσεις αλλά και εξελίξεις της παγκοσμιοποίησης του εμπορίου και των επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι ροές των ΑΞΕ εμφανίζουν με μεγάλη μεταβλητότητα από το ένα έτος στο επόμενο, όπως συμβαίνει άλλωστε και με τις εγχώριες επενδύσεις. Αυτές οι αλλαγές πιθανότατα να συνδέονται με παγκόσμια οικονομικά γεγονότα, εξελίξεις σε συγκεκριμένους κλάδους ή ξεχωριστές καταστάσεις επιχειρήσεων που εξετάζουν οι ξένες επενδύσεις. Παρουσιάζονται πληροφορίες σχετικά με τις ροές των ΑΞΕ μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών και εξετάζεται η κατανομή των ΑΞΕ ανά χώρα προέλευσης και προορισμού μιας που η εξέλιξη του όγκου των ΑΞΕ σε διάφορους τομείς της οικονομίας όπως είναι για παράδειγμα οι καταναλωτικές αγορές, οι υπηρεσίες αλλά και η βιομηχανία. Υπάρχουν δυο αναλύσεις με βάση τις ροές των ΑΞΕ, όπου η πρώτη παρουσιάζει τις ροές των ΑΞΕ ανά χώρα φιλοξενίας και βασίζεται στα δεδομένα που αναφέρονται στο έτος 2020. Η δεύτερη ανάλυση αναφέρεται ως προς τις ροές ΑΞΕ ανά δραστηριότητα και βασίζεται στα διαθέσιμα δεδομένα που βασίζονται στο έτος 2019, βγαίνοντας ένα πόρισμα πως η περίοδο της εν λόγω πανδημίας COVID-19 επηρέασε σε αρκετά μεγάλο βαθμό τις οικονομίες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Πιο συγκεκριμένα, θα δούμε την διαγραμματική ανάλυση από το 2012 έως και το 2021, όπου και θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα την οικονομική πορεία των χωρών, ενώ παράλληλα θα αναλύσουμε και τις ΑΞΕ στις εισαγωγές και εξαγωγές των αγαθών και υπηρεσιών της κάθε χώρας της Ε.Ε, όπως και τις εισροές⁷ και εκροές⁸ των ΑΞΕ σε ποσοστό ΑΕΠ. Παρόλο της παρουσίας της οικονομικής κρίσης και την έλλειψη δυναμισμού που έχουν αποκτήσει οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης και μη, κατάφεραν να προσπαθήσουν για μια καλύτερη πορεία και την βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος της ανταγωνιστικότητας και της απόδοσης των επενδύσεων

Στο παρακάτω πίνακα θα δούμε αναλυτικά τις εισροές των ΑΞΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την δεκαετία του 2012 έως και το 2021.

---

⁷ Εισροές: είναι όλα τα αγαθά ή υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών

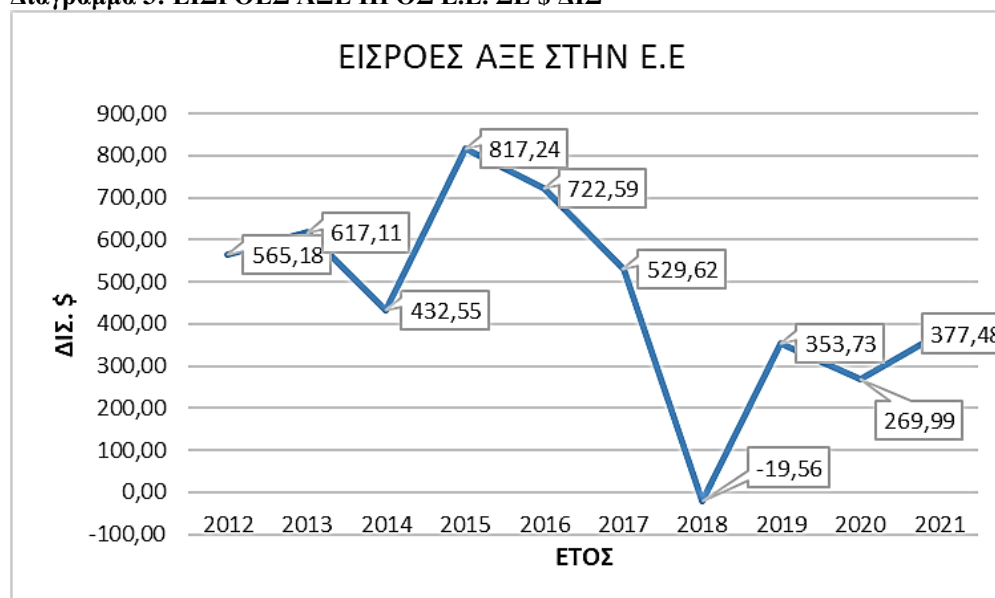
⁸ Εκροές: είναι όλα τα παραγόμενα αγαθά και υπηρεσίες, όπου είτε καταναλώνονται από τον τελικό χρήστη, είτε χρησιμοποιούνται ξανά στην παραγωγική διαδικασία

Πίνακας 1: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ Ε.Ε

ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ Ε.Ε		
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	ΑΕΠ%
2012	565,18	3,86
2013	617,11	4,03
2014	432,55	2,76
2015	817,24	6,03
2016	722,59	5,20
2017	529,62	3,59
2018	-19,56	-0,12
2019	353,73	2,25
2020	269,99	1,76
2021	377,48	2,20

Πηγή: The World Bank (Databank)

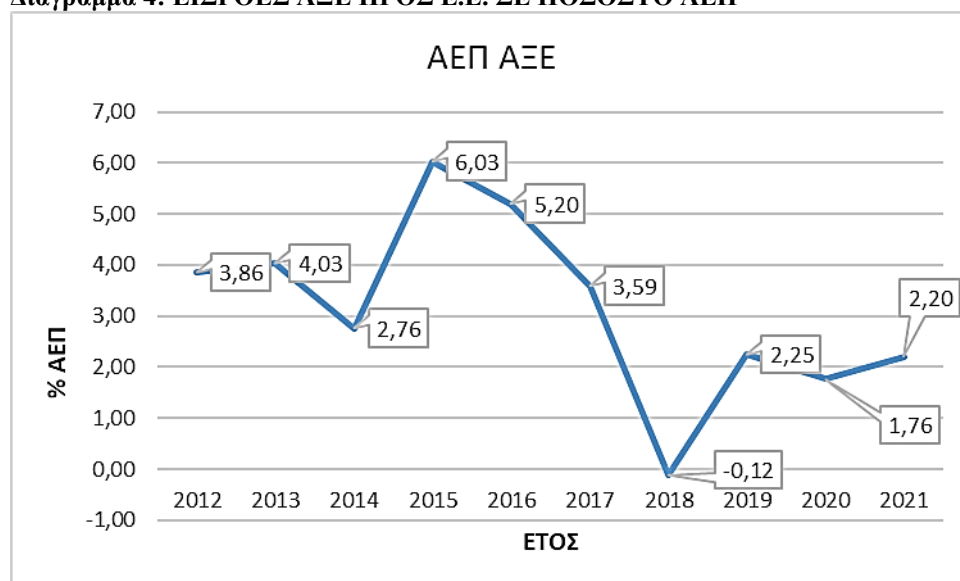
Διάγραμμα 3: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΠΡΟΣ Ε.Ε. ΣΕ \$ ΔΙΣ

Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 4: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΠΡΟΣ Ε.Ε. ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε τις εισροές των ΑΞΕ, όπου και αναλυθούμε παρακάτω, ως προς τα ποσά που αποτέλεσαν αλλά και τι ποσοστό του ΑΕΠ αποτέλεσαν αυτές οι εισροές. Πιο συγκεκριμένα, στο παραπάνω πίνακα αναλύουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση σαν σύνολο και όχι για μια χώρα μεμονωμένα.

Αρχικά, παρατηρούμε πως το 2012 οι εισροές αποτελούσαν το 3,86% του ΑΕΠ και το ποσό ήταν κατά προσέγγιση στα 565 δις. Δολάρια. Στην επακόλουθη χρονιά, παρατηρούμε πως υπήρξε μια μικρή αύξηση των εισροών, όπου συγκεκριμένα το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκονταν στο 4,03%, ενώ ταυτόχρονα το ποσό των εισροών βρίσκονταν στα 617 δις. Δολάρια. Ως προς το έτος 2014, βλέπουμε πως σημαντική κάθοδος των εισροών. Συγκεκριμένα, το ποσό των εισροών ήταν στα 432 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκονταν στο 2,76%. Το επόμενο έτος, υπήρξε σημαδιακή αύξηση των εισροών και σε ποσό δολαρίων αλλά και συνεπώς σε ποσοστό του ΑΕΠ. Για την ακρίβεια, το ποσό του ΑΕΠ βρέθηκε στα 6,03%, ενώ ταυτόχρονα το ποσό ήταν στα 817 δις. Δολάρια, με αποτέλεσμα το έτος 2015 να έφτασε στο μεγαλύτερο ποσό εισροών για την δεκαετία εκείνη. Για το έτος 2016, διανύουμε μια μικρή μείωση ύστερα μιας που η περσινή χρονιά ήταν το peak των εισροών, όπου για την ακρίβεια το ποσό των εισροών βρέθηκε στα 722 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ ήταν στο 5,20%.

Το έτος 2017, σημειώνεται ξανά σχετικά μικρή μείωση ως προς τις εισροές των ΑΞΕ στην Ε.Ε. Συγκεκριμένα, το ποσοστό του ΑΕΠ αρέσκεται στο 3,59% και το ποσό των δις. Δολαρίων των εισροών βρίσκεται κατά προσέγγιση στα 529 δις. Δολάρια. Ως προς το επόμενο έτος, διακρίνουμε μια τεράστια κάθοδο των εισροών ως προς το ποσό σε δις. Δολάρια αλλά και ταυτοχρόνως με το ΑΕΠ σε ποσοστό. Για την ακρίβεια, το ποσοστό του ΑΕΠ και το ποσό σε δις. Δολάρια είναι αρνητικά διότι οι πιθανοί επενδυτές φαίνεται πως αγόρασαν περισσότερες αξίες από αυτές που εν τέλει πούλησαν, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αξιών και των μετοχών. Επομένως, το ποσό σε δις. Δολάρια αρέσκεται στα -19,65 δις. Δολάρια και το ΑΕΠ βρίσκεται στο -0,12%. Στο έτος 2019, βλέπουμε μια αύξηση σε σχέση με τα κακά αποτελέσματα του προηγούμενου έτους, συγκεκριμένα το ποσοστό ΑΕΠ βρίσκεται στα 2,25% και το ποσό σε δις. Δολάρια αρέσκεται στα 353 δις. Δολάρια. Το επόμενο έτος, βλέπουμε πως υπήρξε ξανά μια μικρή μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όπου συγκεκριμένα το ποσοστό ΑΕΠ βρίσκεται στο 1,76% ενώ παράλληλα το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 269 δις. Δολάρια. Τέλος, το 2021 διακρίνουμε μια μικρή αύξηση μετά το 2020, όπου για την ακρίβεια το ποσό των εισροών είναι 377 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό ΑΕΠ είναι στο 2,20.

Πίνακας 2: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ Ε.Ε

ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ Ε.Ε		
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	ΑΕΠ%
2012	571,94	3,90
2013	734,21	4,80
2014	574,79	3,70
2015	936,68	6,90
2016	779,23	5,60
2017	621,31	4,20
2018	100,13	0,60
2019	308,44	2,00
2020	62,99	0,40
2021	670,73	3,90

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε τις εκροές των ΑΞΕ, όπου και θα αναλύσουμε παρακάτω, τα ποσά αλλά και το ποσοστό του ΑΕΠ όπου αποτέλεσαν αυτές οι εκροές. Πιο συγκεκριμένα, στο παραπάνω πίνακα αναλύουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση σαν σύνολο και όχι για μια χώρα μεμονωμένα όπως θα αναλωθούμε και σε αυτό το κομμάτι στην συνέχεια.

Ξεκινώντας, για το έτος 2012 διακρίνουμε πως το ποσό σε Δισεκατομμύρια δολάρια βρίσκεται κατά προσέγγιση στα 571 δις. Δολάρια. Το ποσοστό του ΑΕΠ αρέσκει στο 3.90% με αποτέλεσμα να βλέπουμε πως επικρατεί ένα ικανοποιητικό ξεκίνημα για τις εκροές των ΑΞΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το επόμενο έτος, βλέπουμε πως υπήρξε μια ικανοποιητική αύξηση των εισροών και του ΑΕΠ σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με αποτέλεσμα να βλέπουμε το ποσό σε δις. Δολάρια να αρέσκει κατά προσέγγιση στα 734 δις. Δολάρια και το ποσοστό του ΑΕΠ στα 4.80%. Για το έτος 2014 διακρίνουμε πως υπήρξε μια μικρή μείωση των ροών σε σχέση με το 2013, πιο συγκεκριμένα το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στα 3.70% και το ποσό σε δις. Δολάρια βρίσκεται στα 574 δις. Ως προς το έτος 2015 διακρίνουμε πως οι εκροές σε ποσό αρέσκονται στα 936.68 δις. Δολάρια και το ΑΕΠ στα 6.90%. Για την ακρίβεια, μέχρι στιγμής είναι η μεγαλύτερη αύξηση των τελευταίων ετών, όπως θα δούμε και στην συνέχεια. Ως προς το έτος 2016, διακρίνουμε πως σημειώθηκε μια μικρή μείωση των εκροών και του ΑΕΠ. Συγκεκριμένα, το ποσό των εκροών αρέσκει στα 779,23 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ΑΕΠ βρίσκεται στο 5.60%.

Για το έτος 2017, βλέπουμε πως η μείωση των εκροών συνεχίζεται, μιας που το ποσό κατέβηκε στα 621.31 δις. Δολάρια, ενώ το ΑΕΠ βρίσκεται στο 4.20%. Το επόμενο έτος, βλέπουμε πως το ποσό των εκροών κατέβηκε σε μεγάλο βαθμό μιας που σημειώθηκε στα 100.13 δις. Δολάρια ενώ το ΑΕΠ βρέθηκε στο 0.60%. Το 2019, ήταν αρκετά καλύτερη χρονιά σε σχέση με την περσινή, μιας που το ποσό των εκροών βρέθηκε στα 308.44 δις ενώ το ΑΕΠ σημειώθηκε στο 2%. Την επόμενη χρονιά, υπήρξε ξανά μεγάλη μείωση ως προς τις εκροές μιας που το ποσό σημειώθηκε στα 62.99 δις ενώ το ΑΕΠ σημειώθηκε στο 0.4%. Τέλος, το 2021 υπήρξε μεγάλη αύξηση των εκροών, συγκεκριμένα η μεγαλύτερη από το 2016. Το ποσό των εκροών για το έτος αυτός σημειώθηκε στα 670.73 δις. Δολάρια ενώ το ΑΕΠ σημειώθηκε στο 3.90%.

4.3 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Τα τελευταία χρόνια το Ηνωμένο Βασίλειο οι οικονομικές συνθήκες είναι δύσκολες. Οι τιμές της ενέργειας εκτινάσσονται στα ύψη, ο πληθωρισμός έχει εκτιναχθεί σε διψήφια νούμερα. Πίσω από τους θλιβερούς τίτλους, ωστόσο, υπάρχει μια βαθύτερη ιστορία οικονομικής δυσλειτουργίας δεκαετιών, που δίνει μαθήματα για το μέλλον. Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι ένα πλούσιο έθνος που μας χάρισε τον σύγχρονο καπιταλισμό και τη βιομηχανική επανάσταση. Το βιοτικό επίπεδο και οι μισθοί του Ηνωμένου Βασιλείου υπολείπονται σημαντικά εκείνων της Δυτικής Ευρώπης. Βάσει ορισμένων μετρήσεων οι πραγματικοί μισθοί στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι χαμηλότεροι από όσο ήταν πριν από 15 χρόνια. Και πιθανότατα θα είναι ακόμη χαμηλότεροι την επόμενη χρονιά. Πρόκειται για μια καταστροφή που πήρε δεκαετίες για να συντελεστεί. Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η οικονομία της Βρετανίας αναπτύχθηκε πιο αργά από όσο πολλές οικονομίες της ηπειρωτικής Ευρώπης.

Επί πρωθυπουργίας Μάργκαρετ Θάτσερ, τη δεκαετία του 1980, οι αγορές απορρυθμίστηκαν, τα συνδικάτα συντρίφθηκαν και ο χρηματοπιστωτικός τομέας αναδείχθηκε σε κόσμημα της βρετανικής οικονομίας. Η ένεση του νεοφιλελευθερισμού από τη Θάτσερ είχε πολλά περίπλοκα αρνητικά αποτελέσματα. Αλλά από τη δεκαετία του 1990 έως τη δεκαετία του 2000, η βρετανική οικονομία έκανε ένα άλμα προς τα εμπρός, χάρη πρωτίστως στην οικονομική άνθηση του Λονδίνου. Η Βρετανία, η οποία πλούτισε ως το εργοστάσιο του κόσμου τον 19ο αιώνα, είχε γίνει ο παγκόσμιος τραπεζίτης τον 21ο αιώνα. Η παγκόσμια οικονομική κρίση το 2008 χτύπησε σκληρά τη χώρα, συντρίβοντας την οικονομική επιτάχυνση της Βρετανίας. Θορυβημένη για τα αυξανόμενα ελλείμματα, η βρετανική κυβέρνηση ακολούθησε μια πολιτική λιτότητας. Ανησυχούσε για το χρέος και όχι για την παραγωγικότητα ή τη συνολική ζήτηση. Τα αποτελέσματα της πολιτικής αυτής ήταν καταστροφικά. Οι πραγματικοί μισθοί μειώθηκαν για έξι συνεχόμενα χρόνια. Τα τελευταία 30 χρόνια, η βρετανική οικονομία επέλεξε τον χρηματοοικονομικό τομέα αντί της βιομηχανίας. Η βρετανική κυβέρνηση επέλεξε τη λιτότητα αντί των επενδύσεων. Και οι Βρετανοί ψηφοφόροι επέλεξαν μια κλειστή και φτωχότερη οικονομία από μια ανοιχτή και πλουσιότερη. Τα αναμενόμενα

αποτελέσματα ήταν η πτώση των μισθών και η εκπληκτικά αναιμική αύξηση της παραγωγικότητας.

Έτσι, το Ηνωμένο Βασίλειο, το πρώτο έθνος στον πλανήτη που εκβιομηχανίστηκε, έγινε επίσης το πρώτο που απο-βιομηχανοποιήθηκε. Η Βρετανία οδήγησε στην επανάσταση της παραγωγικότητας που άλλαξε τον κόσμο και τώρα έχει να επιδείξει μερικές από τις χειρότερες στατιστικές παραγωγικότητας από οποιαδήποτε άλλη μεγάλη οικονομία. Η χώρα που υπήρξε κάποτε η πιο ισχυρή παγκοσμιοποιημένη αυτοκρατορία του κόσμου έχει τώρα ψηφίσει για τη μείωση της παγκόσμιας πρόσβασης στο εμπόριο και τα ταλέντα. Μετά το Brexit η μετανάστευση, οι εξαγωγές και οι ξένες επενδύσεις έχουν μειωθεί, στερώντας πιθανότατα από το μέγεθος της οικονομίας του Ηνωμένου Βασιλείου αρκετές ποσοστιαίες μονάδες μακροπρόθεσμα.

Σήμερα η Βρετανία μοιάζει παγιδευμένη ανάμεσα σε μια αριστερή αποστροφή για την οικονομική ανάπτυξη και μια δεξιά αποστροφή για το άνοιγμα στον κόσμο. Το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί πλέον ένα εμβληματικό υπόδειγμα για άλλες χώρες που αντιμετωπίζουν την σκοτεινή τριπλέτα της αποβιομηχάνισης, της αποανάπτυξης και της υποτίμησης των ξένων. Έχει τη βιομηχανία των υπεράκτιων φορολογικών παραδείσων στην υπηρεσία του χρηματοοικονομικού της τομέα, αλλά η οικονομία της δεν είναι ανθεκτική.

Οι εχθροί της προόδου μπορούν να επικρίνουν την κληρονομιά της εκβιομηχάνισης, της παραγωγικότητας και της παγκοσμιοποίησης. Αλλά το Ηνωμένο Βασίλειο μάς δείχνει τι μπορεί να συμβεί όταν μια πλούσια χώρα φαίνεται να απορρίπτει και τα τρία. Αντί να μεταμορφώνεται σε κάποια μετα-οικονομική Εδέμ, βυθίζεται στην παρακμή.

4.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Το Η.Β έχει μια ρυθμισμένη οικονομία αγοράς, όπου με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της αγοράς, διακατέχει την 5^η μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο και η 2^η μεγαλύτερη στην Ευρώπη μετά την Γερμανία. Το θησαυροφυλάκιο του Υπουργείου Οικονομικών, υπό την ηγεσία του Καγκελάριου του Θησαυροφυλακίου, είναι υπεύθυνο ως προς την ανάπτυξη αλλά και ταυτοχρόνως την ανάπτυξη και εκτέλεση της πολιτικής για τα δημόσια οικονομικά και την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Η τράπεζα της Αγγλίας, είναι η κεντρική τράπεζα

του Η.Β, μιας που είναι υπεύθυνη για την έκδοση χαρτονομισμάτων και κερμάτων στο νόμισμα της χώρας, τη στερλίνα και την λίρα. Χώρες όπως η Σκωτία και η Βόρεια Ιρλανδία, κατέχουν το δικαίωμα να εκδίδουν τα δικά τους χαρτονομίσματα, με την λογική να διατηρούν τραπεζογραμμάτια^{9*} της Τράπεζας της Αγγλίας στο αποθεματικό για την κάλυψη της έκδοσης τους. Η λίρα, είναι από τα μεγαλύτερα αποθεματικά νομίσματα στον κόσμο

Ο τομέας των υπηρεσιών του Η.Β αποτελεί κατά προσέγγιση το 79% του ΑΕΠ και το Λονδίνο είναι ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοοικονομικά κέντρα του κόσμου, φτάνοντας την 2^η θέση στον κόσμο, στον Παγκόσμιο Δείκτη Χρηματοοικονομικών Κέντρων το 2020. Ως επί των πλείστων, ο τουρισμός είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την Βρετανική οικονομία, μιας που κατατάσσεται ως ένας από τους πιο σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς στον κόσμο, συγκεκριμένα το Λονδίνο έχει τους περισσότερους διεθνείς επισκέπτες από τις περισσότερες πόλεις του κόσμου. Ύστερα από την αποχώρηση του Η.Β από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η λειτουργία της εσωτερικής οικονομικής αγοράς του Η.Β οριστικοποιείται από τον Νόμο για την εσωτερική αγορά του Η.Β το 2020, μιας που διασφάλισε πως το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών συνεχίζεται δίχως εσωτερικούς φραγμούς στις 4 χώρες του Η.Β

4.5 ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ BREXIT

Οι ΑΞΕ επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την οικονομία μιας χώρας με αποτέλεσμα να αυξάνεται το ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν), αλλά και τον αριθμό των θέσεων εργασίας. Ενθαρρύνεται, η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η δημιουργία του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος έχοντας αυτός ως αποτέλεσμα να τίθεται το ερώτημα ως προς την επιρροή πολιτικών αποφάσεων όπως είναι το Brexit. Πιο συγκεκριμένα, το Brexit αναφέρεται ως προς την διαδικασία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

---

⁹ Τραπεζογραμμάτια: Αποτυπώματα χαρτονομισμάτων, όπου εκδίδονται από τις κεντρικές τράπεζες και χρησιμοποιούνται ως νόμισμα σε μια χώρα. Αποτελούνται μια ασφαλής και εύχρηστη μορφή πληρωμής σε συναλλαγές και μερικές φορές διαιρούνται σε διαφορετικές αξίες αναλόγως του μεγέθους και τις εκάστοτε ανάγκες της οικονομίας.

Προέκυψε από την διεξαγωγή ενός δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Ιούνιο του 2016, που επέφερε σαν αποτέλεσμα οι πολίτες να ψηφίσουν υπέρ της αποχώρησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχοντας 52% των καταγεγραμμένων ψήφων. Αυτό επέφερε σαν αποτέλεσμα το Ηνωμένο Βασίλειο να γίνει και η πρώτη χώρα που θα πράξει κίνηση σαν αυτήν. Οι λεπτομέρειες αυτού του χωρισμού διαπραγματεύτηκαν για περισσότερα από δύο έτη, ύστερα από την υποβολή του επίσημου αιτήματος της Βρετανίας να αποχωρήσει τον Μάρτιο του 2017 και η Βρετανίδα πρωθυπουργός (Τερέζα Μεί), όπου και η κληρονομιά της είναι σε μεγάλο βαθμό συνδεδεμένη με το Brexit. Ως επί των πλείστων, το Brexit, είναι μια μεγάλη και σημαντική αλλαγή ως προς τις σχέσεις του Ηνωμένου Βασιλείου με την Ευρωπαϊκή Ένωση, και επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την οικονομία και άλλους τομείς της ζωής του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρότι την περίοδο πριν το βρετανικό δημοψήφισμα εκείνοι που ήταν ενάντια στο Brexit επιχειρηματολόγούσαν πως θα παρεμποδιστούν οι ξένες επενδύσεις, ο James Zhan, επικεφαλής της UNCTAD, τόνισε: «Το σημαντικό αντίκτυπο του Brexit στις ΑΞΕ στη Βρετανία δεν έχει ακόμη αποκρυσταλλωθεί πλήρως στα νούμερα της FDI για το 2016» και οι υποψίες του επιβεβαιώθηκαν γιατί η Βρετανία άρχισε να καταγράφει μεγάλη άνοδο στις άμεσες ξένες επενδύσεις, σε 324,81 δισ. συγκριτικά με το προηγούμενο έτος το 2015 που ήταν 45,33 δισ. δολάρια αυτό οφείλεται στη ραγδαία πτώση στην αξία της Στερλίνας ξεκινώντας το έτος 2016, λίγους μήνες πριν τη διαδικασία του δημοψηφίσματος. Το Βρετανικό νόμισμα από τη 23η Ιουνίου του 2016, σε διάστημα μόλις 3 μηνών, υποτιμήθηκε σε ποσοστό 14% έναντι του ευρώ. Αυτό οφείλεται στην αβεβαιότητα που πρόκυπτε από την ενδεχόμενη έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε.

Ως προς τις συνέπειες που μπορεί να επιφέρει το Brexit στην οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου είναι αμφιλεγόμενες, μιας που θα εξαρτηθούν εν μέρει από την συμφωνία συνεργασίας όπου και εφαρμόστηκε προσωρινά από το ξεκίνημα του 2021 και τέθηκε επίσημα κάπου στα μέσα του 2021. Η μεγάλη πλειοψηφία των οικονομολόγων έχει την άποψη πως το Brexit, ενδέχεται να βλάψει την οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου και μπορεί να επιφέρει ως τελικό αποτέλεσμα να μειωθεί σε έναν βαθμό το πραγματικό κατά κεφαλήν εισόδημα σε μακροπρόθεσμο ρυθμό, όπως και να μειώσει την μετανάστευση από

χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου ¹⁰ προς το Ηνωμένο Βασίλειο και συνεπώς δημιουργεί προβλήματα για την Βρετανική τριτοβάθμια εκπαίδευση αλλά και την ακαδημαϊκή έρευνα.

Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρείται ως ένας από τους πιο δημοφιλής προορισμούς για τις ΑΞΕ και επιβάλλει μερικά εμπόδια στην ξένη ιδιοκτησία. Σαφώς η πανδημία του Covid-19 κατάφερε να προκαλέσει τεράστια επέκταση της κρατικής υποστήριξης προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Η κίνηση που έκανε η κυβέρνηση ήταν να επικεντρωθεί στην υποστήριξη των ταμειακών ροών των επιχειρήσεων αλλά και ταυτόχρονα στην ανάλυση υψηλών δανείων ύψους των 200 δις. Λιρών από τράπεζες σε επιχειρήσεις. Παρόλο που οι συνολικές επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 5,3% το 2021, τα επίπεδα παρέμειναν χαμηλότερα από το υψηλότερο επίπεδο προ πανδημίας. Οι περισσότεροι επενδυτές ανέμεναν για το 2022 πως λόγω της υπερέκπτωσης του φόρου επενδύσεων της κυβέρνησης που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να διεκδικήσουν πίσω το 130% του κόστους μιας επιλεγμένης επένδυσης κεφαλαίου στα φορολογητέα κέρδη τους μέχρι και τον Μάρτιο του 2023. Μετά το Brexit και την μείωση των οικονομικών και κοινωνικών περιορισμών δημιουργήθηκε ένα πιο σταθερό ρυθμιστικό πλαίσιο ώστε να αντιμετωπιστεί η πανδημία. Αυτά τα μέτρα καταργήθηκαν σταδιακά μέχρι και τα τέλη του 2021, ωστόσο το αντίκτυπο ήταν μεγάλο και το δημοσιονομικό έλλειμμα¹¹ έφτασε το 8,5% του ΑΕΠ. Η κυβέρνηση δεσμεύτηκε για την δημοσιονομική εξυγίανση και τον Σεπτέμβριο του 2021 ανακοίνωσε πως σχεδίαζε να αυξήσει τον εταιρικό φόρο από το 19% στο 25% μέχρι και το 2023, αλλά και τις εθνικές ασφαλιστικές εισφορές κατά 2,5% για την χρηματοδότηση περεταίρω δαπανών για την κοινωνική περίθαλψη και την υγεία.

Η απάντηση ως προς την μείωση των εισερχόμενων ΑΞΕ από το 2016 και της ύφεσης που αφορά την πανδημία, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ίδρυσε και το γραφείο επενδύσεων προς τα τέλη του 2020. Αυτό το γραφείο επικεντρώνεται στην προσέλκυση επενδυτικών ευκαιριών υψηλής αξίας στο Ηνωμένο Βασίλειο που συμπίπτουν με βασικές κυβερνητικές προτεραιότητες, όπως είναι για παράδειγμα η επίτευξη καθαρού μηδενισμού, η

---

¹⁰ Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος: Ως σκοπός σχεδίασης του ήταν να επιτρέψει στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών να συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Κοινή Αγορά δίχως να χρηστεί απαραίτητο να γίνουν μέλη της ΕΟΚ

¹¹ Δημοσιονομικό έλλειμμα: χρῆζετε ως το ποσό εκ των οποίων τα έξοδα της κυβέρνησης υπερβαίνουν τα έσοδα κατά την διάρκεια του ενός έτους.

επένδυση σε υποδομές αλλά και τέλος η προώθηση της ανάπτυξης και της έρευνας. Στόχος είναι να οδηγήσει τις εσωτερικές επενδύσεις σε όλες τις εισόδους του Ηνωμένου Βασιλείου με την χρήση της έννοιας της «μπροστινής πόρτας»¹². Στις αρχές του 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε και επισήμως από τα πολιτικά θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και στο τέλος του 2020 αποχώρησε από τα οικονομικά και εμπορικά θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέληξαν σε μια κοινή συμφωνία που αφορά το εμπόριο και την συνεργασία, όπου και περιγράφει τους όρους της μελλοντικής τους οικονομικής σχέσης. Το TCA¹³ διατηρεί σε μεγάλη κλίμακα το εμπόριο χωρίς δασμούς μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά εισάγει επίσης, αρκετούς καινούργιους μη δασμολογικούς διοικητικούς φραγμούς¹⁴.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρέχεται μια αρκετά ελκυστική αγορά για τις αμερικανικές επιχειρήσεις, κυρίως λόγω την κοινής διαλέκτου και των παρόμοιων επιχειρηματικών ιδρυμάτων και των πρακτικών. Διατίθεται ένα διαφανές φορολογικό σύστημα όπου οι τοπικές και οι ξένες εταιρείες φορολογούνται ισάξια και έχουν την υποστήριξη από εξελιγμένες βιομηχανίες χρηματοοικονομικών και επαγγελματικών υπηρεσιών. Επιπροσθέτως, δεν υπάρχουν κάποιου είδους έλεγχοι ως προς τις συναλλαγές που να περιορίζουν την μεταφορά κεφαλαίων, συσχετίζοντας την με μια επένδυση μέσα ή έξω από το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα νομικά και λογιστικά συστήματα του Ηνωμένου Βασιλείου είναι διαφανές και συμμορφώνονται με τα διεθνή πρότυπα. Το νομικό σύστημα της χώρας παρέχει αρκετά υψηλό επίπεδο προστασίας και η ιδιωτική ιδιοκτησία προστατεύεται νομικά και παρακολουθείται για οποιαδήποτε συμπεριφορά που περιορίζει τον ανταγωνισμό

Προς το τελευταίο τρίμηνο του 2021, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, παρουσίασε την στρατηγική της για το Net Zero¹⁵, όπου καθορίζει με βάθος τα σχέδια της κυβέρνησης

---

¹² Μπροστινή πόρτα: Είναι μεταφορική έννοια, που υποδηλώνει την ευκολία πρόσβασης σε μια δυνατότητα σε σχέση με τις υπόλοιπες.

¹³ TCA: Το The Trade Club Alliance είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο τραπεζών όπου σαν κύριο στόχο έχει να κάνει το διεθνές εμπόριο πιο απλοϊκό.

¹⁴ Μη Δασμολογικοί Διοικητικοί Φραγμοί: εμπόδια που επιβάλλονται στο τομέα του εμπορίου από τις κυβερνήσεις και άλλους φορείς, χωρίς να υπάρχει σύνδεση με τους δασμούς.

¹⁵ Net Zero: αναφέρεται στην ισορροπία μεταξύ της ποσότητας αερίων του θερμοκηπίου που παράγεται, αλλά και της ποσότητας που αφαιρείται από την ατμόσφαιρα.

του Η.Β ως προς την μείωση των εκπομπών, την εκμετάλλευση πράσινων οικονομικών ευκαιριών, αλλά και την χρήση ιδιωτικών επενδύσεων για την επίτευξη μιας καθαρής μηδενικής οικονομίας μέχρι και το 2050. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του OECD¹⁶ το πρώτο εξάμηνο του 2022, οι εισροές των ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο έφτασαν τα 24,2 δις δολάρια, έναντι τα 29,4 δις δολάρια που καταγράφηκαν την ίδια χρονική περίοδο του περασμένου έτους.

Το Ηνωμένο Βασίλειο τροποποίησε τους νομικούς λόγους εκ των οποίων η κυβέρνηση παρεμβαίνει σε μερικές συγχωνεύσεις λόγω του νόμου περί επιχειρήσεων. Αυτές οι αλλαγές, μείωσαν τα όρια δικαιοδοσίας για τον επανέλεγχο των συγχωνεύσεων σε κάποιους τομείς όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη, η τεχνολογία κρυπτογραφικής επαλήθευσης ταυτότητας και τα προηγμένα υλικά. Ο νόμος περί Εθνικής ασφάλειας και επενδύσεων του Ηνωμένου Βασιλείου το 2021, τέθηκε σε ισχύ στις πρώτες μέρες του 2022 όπου και εισήγαγε ένα καθεστώς επενδυτικού ελέγχου για εταιρείες που επιδιώκουν να αποκτήσουν τον έλεγχο μιας εταιρείας.

Ο ρυθμός ανάπτυξης ως προς την οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου σημείωσε ποσοστό ισάξιο με 0,3% τον Ιανουάριο του 2023. Οι προσδοκίες ξεπεράστηκαν και αποφεύχθηκε η ύφεση που οι οικονομολόγοι θεωρούσαν ως αναπόφευκτη εξέλιξη. Διάφοροι αναλυτές που συμμετείχαν σε έρευνα του Reuters¹⁷, προέβλεψαν οριακή αύξηση του ΑΕΠ της κατά 0,1%.

Ως προς τον τομέα των υπηρεσιών υπήρξε αύξηση κατά 0,5% τον Γενάρη του 2023, μετά την πτώση στα τέλη του 2022 κατά 0,8%, με την μεγαλύτερη συνεισφορά στην ανάπτυξη τον Ιανουάριο του 2023 να προέρχεται από την εκπαίδευση, τις δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και τις δραστηριότητες ψυχαγωγίας και αναψυχής. Οι παραπάνω πληροφορίες ανακάμφθηκαν ύστερα από την πτώση που καταγράφηκε τον Δεκέμβρη του 2022, όπου και διαπιστώθηκε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία του Ηνωμένου Βασιλείου.

Αντιθέτως, οι κλάδοι των κατασκευών και της μεταποίησης αντιμετώπισαν συρρίκνωση από την στιγμή που η παραγωγή μειώθηκε κατά 0,3% τον Γενάρη, ενώ ο κλάδος των

---

¹⁶ OECD: Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης είναι διεθνής οργανισμός εκείνων των αναπτυγμένων χωρών που υποστηρίζουν τις αρχές της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς.

¹⁷ Reuters: ένα διεθνές ιδιωτικό ειδησεογραφικό πρακτορείο όπου εδρεύει στο Λονδίνο. Είναι το δεύτερο μεγαλύτερο σε όλον τον κόσμο.

κατασκευών μειώθηκε κατά 1,7% τον ίδιο μήνα. Η αύξηση του Βρετανικού ΑΕΠ κατά 0,3% εξάλειψε μέρος της συρρίκνωσης κατά 0,5% τον Δεκέμβρη του 2022, την στιγμή που οι απεργίες σταμάτησαν την οικονομική δραστηριότητα, όπως και επίσης στα στοιχεία δημιουργούν αισιοδοξία πως η Βρετανική οικονομία θα μπορούσε να αποφύγει μια παρατεταμένη ύφεση.

Σε αυτό το επίπεδο ασκείται περισσότερο πίεση στην Τράπεζα της Αγγλίας να συνεχίσει να αυξάνει τα επιτόκια στην προσπάθεια της να μειωθεί ο πληθωρισμός σε υψηλό βαθμό.

4.5.1 ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT

Εισροές ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν Brexit

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο της πτυχιακής μας εργασίας θα παρουσιάσουμε με πίνακες και διαγράμματα την ΑΕΠ σε τιμή δολαρίων για τα απαιτούμενα έτη αλλά και τις εισροές και εκροές. Θα βασιστούμε κατά κύριο λόγο, με τα στοιχεία που δίνονται στο ΟΟΣΑ αλλά και το World Bank ώστε να έχουμε όσο γίνεται πιο αληθοφανή και λεπτομερή στοιχεία.

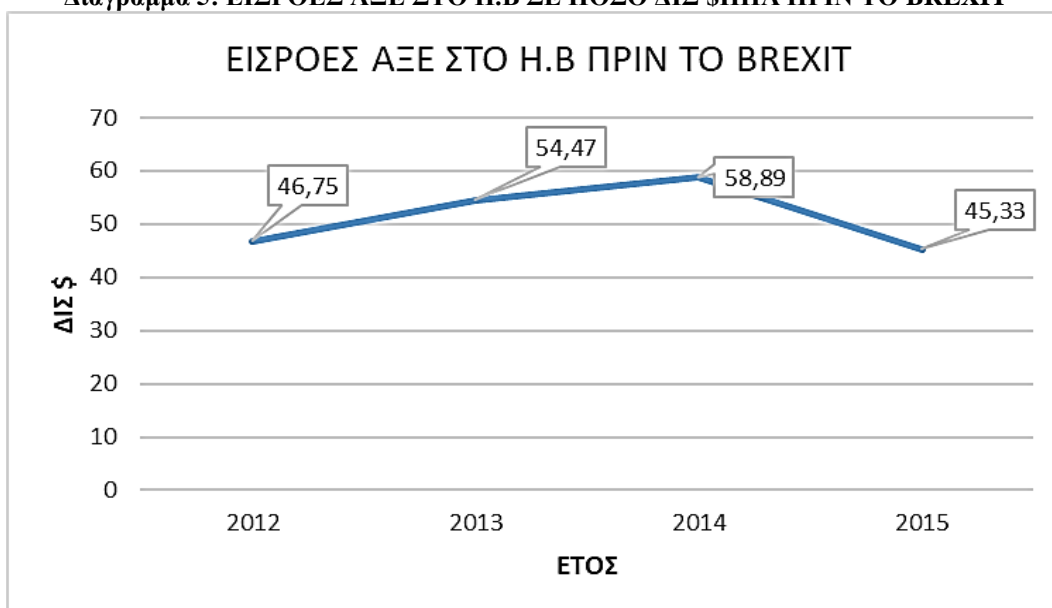
Πίνακας 3: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT

	ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΗΒ	
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ	% ΑΕΠ
2012	46.75 B	1.7
2013	54.47 B	2.0
2014	58.89 B	1.9
2015	45.33 B	1.5

Πηγή: The World Bank (Databank)

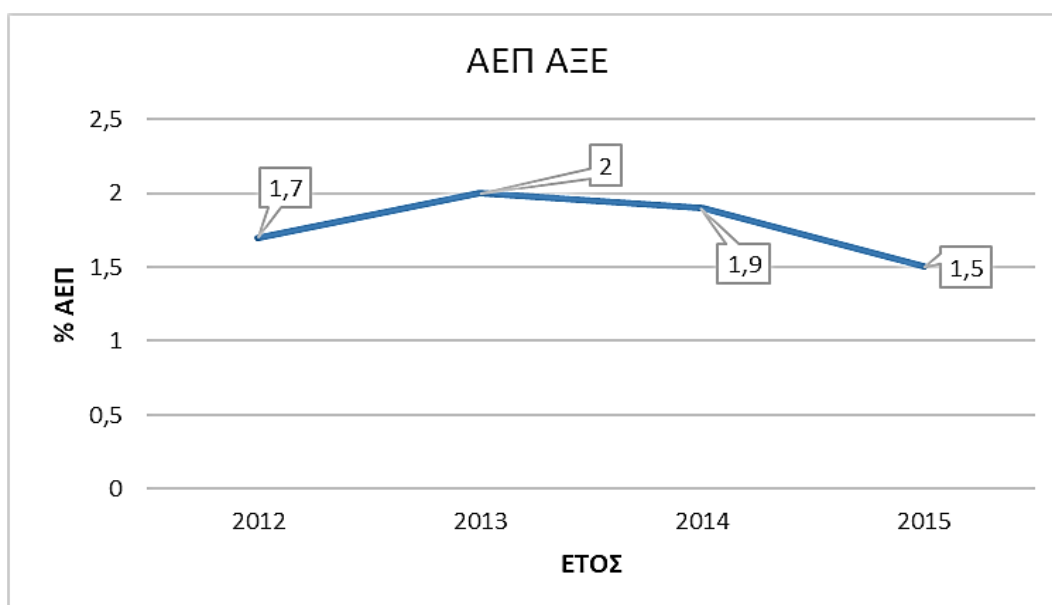
Αλλά και διαγραμματικά

Διάγραμμα 5: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΣΗΠΑ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT

Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 6: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε τις εισροές των ΑΞΕ, όπου και θα αναλυθούμε παρακάτω, ως προς τα ποσά που αποτέλεσαν, αλλά και σε τι ποσοστό του ΑΕΠ αποτέλεσαν αυτές οι εισροές. Πιο συγκεκριμένα, στον παραπάνω πίνακα αναλύουμε το Ηνωμένο Βασίλειο για τις χρονολογίες 2012 έως 2015, όπου στην ουσία είναι λίγο πριν από το ξεκίνημα της ιδεολογίας του Brexit και όλων των συναφή διαδικασιών.

Ξεκινώντας, παρατηρούμε πως τα αποτελέσματα που έχουμε μπροστά μας, είναι το ποσό που ισοδυναμεί σε Δις. Δολάρια, όπως και συνεπώς το ποσοστό % του ΑΕΠ. Ως προς το έτος 2012, διακρίνουμε πως το ΑΕΠ σε ποσοστό, βρίσκεται κατά προσέγγιση στο 1.73%, ενώ το ποσό των εισροών αρέσκεται στα 46 δις. Δολάρια. Θεωρείται ένα αρκετά ικανοποιητικό ξεκίνημα, για το έτος 2012, μιας που σίγουρα δεν είναι το χαμηλότερο όπως θα δούμε και από τα αποτελέσματα που έχουμε συλλέξει. Για το έτος 2013, βλέπουμε πως υπήρξε μια μικρή μεν άνοδος, σε σχέση με το 2012, όπου και βλέπουμε το ΑΕΠ να αρέσκεται στο 1.96% αλλά και το ποσό των εισροών να βρίσκεται κατά προσέγγιση στα 54 δις. Δολάρια. Στην συνέχεια, ως προς το έτος 2014 παρατηρούμε πως υπάρχει μια μικρή μείωση των εισροών και του ΑΕΠ σε σχέση με το 2013, πιο συγκεκριμένα το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο 1.92% ενώ παράλληλα το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 58.89 δις. Δολάρια.

Τέλος, ως προς το έτος 2015, διακρίνουμε πως υπήρξε σημαδιακή μείωση ως προς τις εισροές και το ΑΠΕ, συγκεκριμένα η χαμηλότερη από τα προαναφερόμενα έτη. Για την ακρίβεια, το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 45.3 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό ΑΕΠ βρίσκεται στο 1.54%.

Εκροές ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν Brexit

Συνεχίζοντας, θα αναλύσουμε περαιτέρω το κομμάτι των εκροών των ΑΞΕ πριν ξεκινήσει το Brexit. Πιο συγκεκριμένα, θα αναλωθούμε εξίσου στα ίδια έτη (2012-2015) και θα δώσουμε τα ποσά σε δις. δολάρια και το ΑΕΠ του κάθε έτους ξεχωριστά σε ποσοστό %.

Αναλυτικά θα δούμε τον πίνακα και έπειτα την πορεία των ποσών και του ΑΕΠ διαγραμματικά.

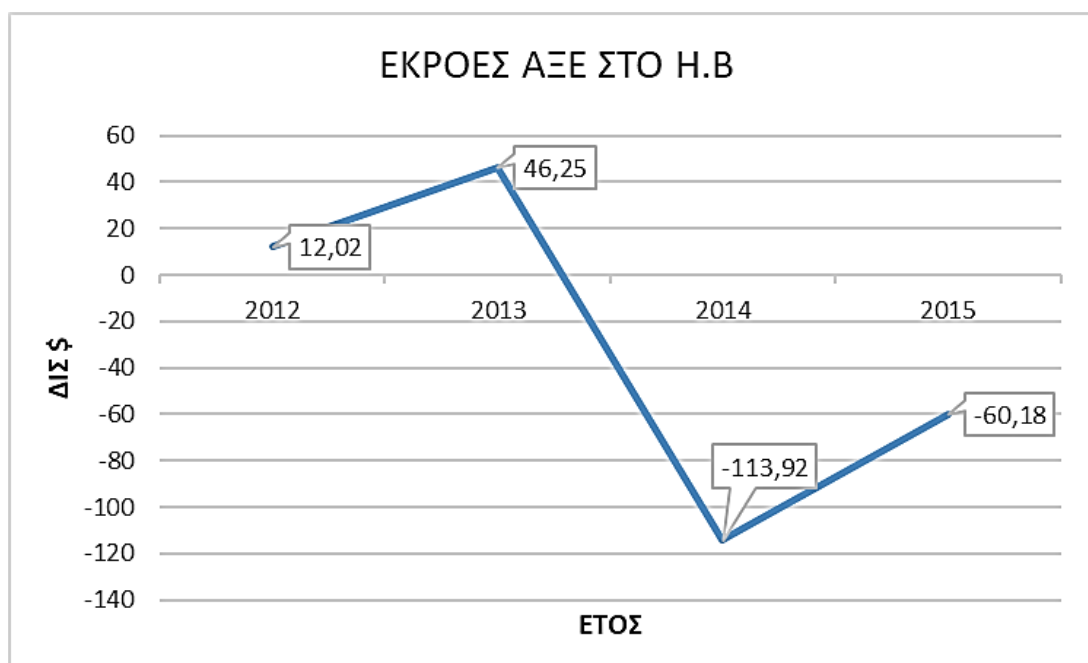
Πίνακας 4: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT

	ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΗΒ	
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ	%ΑΕΠ
2012	12.02 Β	0,4
2013	46.25 Β	1.7
2014	-113.92 Β	-3.7
2015	-60.18 Β	-2.1

Πηγή: The World Bank (Databank)

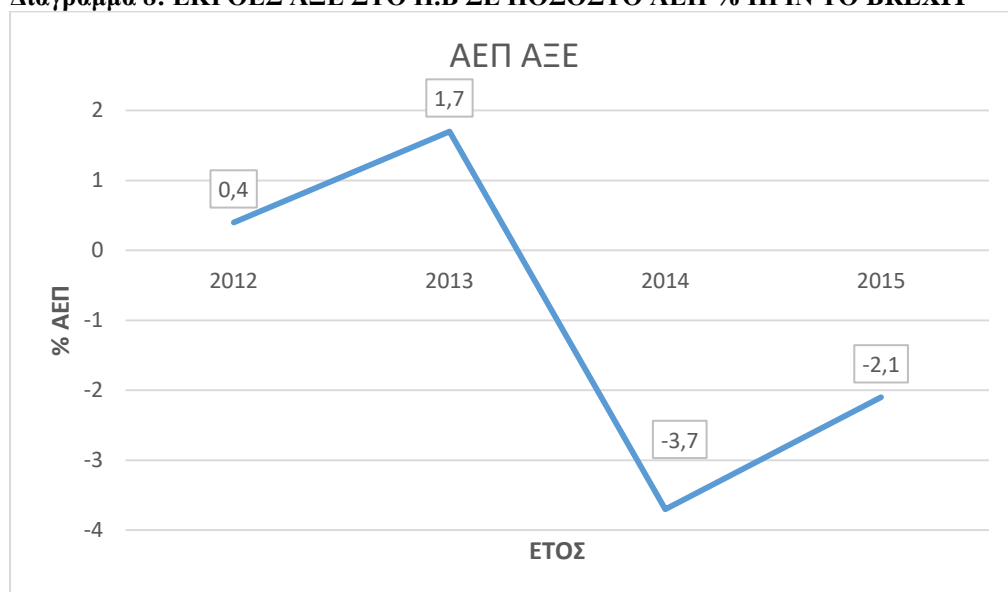
Στην συνέχεια βλέπουμε και διαγραμματικά την πορεία των εκροών των ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Διάγραμμα 7: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT

Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 8: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ % ΠΡΙΝ ΤΟ BREXIT

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε τις εκροές των ΑΞΕ, όπου και θα αναλυθούμε παρακάτω, ως προς τα ποσά που αποτέλεσαν, αλλά και το ποσοστό του ΑΕΠ. Πιο συγκεκριμένα, στο παραπάνω πίνακα θα αναλύσουμε περαιτέρω τις εκροές του Η.Β της πενταετία πριν το ξεκίνημα του Brexit και όλων των συναφή διαδικασιών.

Ξεκινώντας, παρατηρούμε πως τα αποτελέσματα που έχουμε μπροστά μας, είναι το ποσό που ισοδυναμεί σε δις. Δολάρια όπως και φυσικά το ποσοστό % του ΑΕΠ. Ως προς το έτος 2012, διακρίνουμε πως το ΑΕΠ βρίσκεται κατά προσέγγιση στο 0.4%, ενώ παράλληλα το ποσό των εκροών αρέσκειται 12 δις. Δολάρια. Για το έτος 2013 διακρίνουμε πως το ποσό των εκροών αρέσκειται στα 46.25 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό ΑΕΠ αρέσκειται στο 1.7%. Επίσης ως προς το έτος 2014, διακρίνουμε πως υπήρξε αρνητική πορεία στο κομμάτι του ποσού των Εκροών, όπως και εξίσου στο ποσοστό του ΑΕΠ. Συγκεκριμένα, το ποσό των εκροών βρέθηκε στο -113.92 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο -3.7%. Τέλος, για το έτος 2015 διακρίνουμε πως υπήρξε πάλι αρνητική πορεία, όπως αντίστοιχα και στο προηγούμενο έτος. Συγκεκριμένα, το πόσο των εκροών βρέθηκε στο -60.18 δις. Δολάρια ενώ το ΑΕΠ βρέθηκε στο -2.1%.

4.5.2 ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

Στην προκειμένη περίπτωση, βρισκόμαστε στην θέση να αναπτυχθούμε ως προς τις εισροές που έχουν προκριθεί από την στιγμή που ξεκίνησε το Brexit. Πιο συγκεκριμένα μιλάμε από το έτος 2017, όπου στην ουσία ξεκίνησε όλο το σκεπτικό πριν παρθεί και η τελική απόφαση και αποχωρήσει το Ηνωμένο Βασίλειο από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε δημοψήφισμα που υπήρξε κατά την διάρκεια του έτους 2016, ψηφίστηκε η επιλογή να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το επόμενο έτος, η Βρετανική Κυβέρνηση ενεργοποίησε και το άρθρο 50 της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου στην ουσία προσδιορίζει τον τρόπο που αποχωρεί ένα κράτος από την Ευρωπαϊκή Ένωση και προδιαθέτει ότι η έξοδος επιβάλλεται να πραγματοποιηθεί μέσα στα επόμενα δύο έτη από την ημερομηνία ενεργοποίησης του. Η αρχική πρόβλεψη ως προς την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν για το έτος 2019, όμως τελικά πραγματοποιήθηκε τον Γενάρη του 2020, ύστερα από τρεις αναβολές της ημερομηνίας εξόδου και τρεις παρατάσεις που εν τέλει δόθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

Στην συνέχεια βρισκόμαστε στην θέση να αναλύσουμε τις εισροές των ΑΞΕ κατά την διάρκεια του Brexit στο Ηνωμένο Βασίλειο.

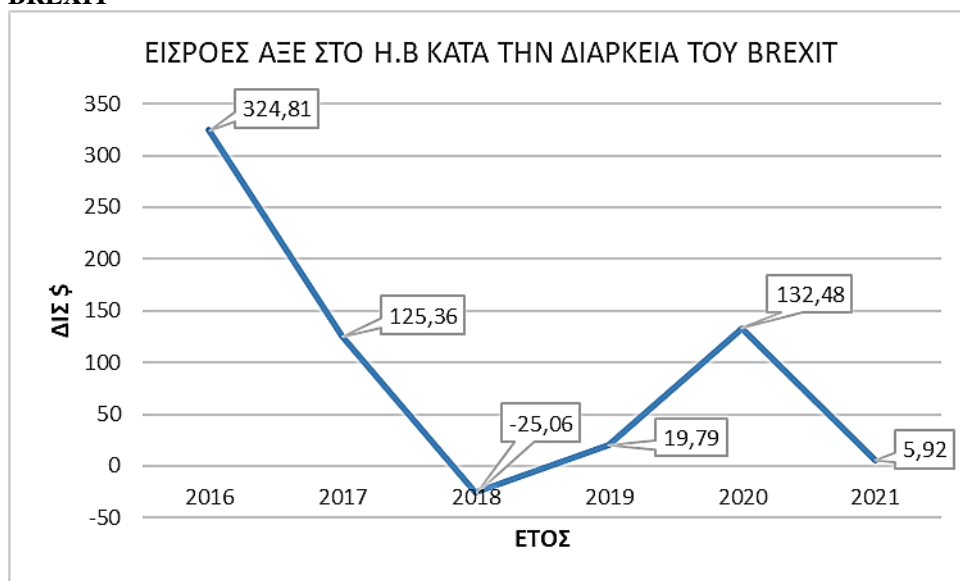
Πίνακας 5: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT		
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΔΙΣ \$	%ΑΕΠ
2016	324.81 B	12.0
2017	125.36 B	4.7
2018	-25.06 B	-0.9
2019	19.79 B	0.7
2020	132.48 B	4.9
2021	5.92 B	0.2

Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 9: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

Πηγή: The World Bank (Databank)

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία που έχουμε συλλέξει ως προς τις εισροές των ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο για τις χρονολογίες 2016 έως 2021 βρισκόμαστε στην θέση να τα αναλύσουμε λεπτομερώς. Πιο συγκεκριμένα, ως προς το έτος 2016, βλέπουμε πως οι εισροές βρέθηκαν να έχουν αξία 324.81 δις. δολαρίων και το ΑΕΠ ήταν κατά συγκεκριμένα στο 12%. Το Η.Β ξεκίνησε να καταγράφει τεράστια άνοδο ως προς τις ΑΞΕ, μιας που αυτό οφείλεται στην ραγδαία πτώση στην αξία της Στερλίνας ξεκινώντας από το έτος 2016, δηλαδή λίγους μήνες πριν την διαδικασία του δημοψηφίσματος. Επίσης, το Βρετανικό νόμισμα από τον Ιούνιο του 2016, σε διάστημα μόλις 3 μηνών υποτιμήθηκε σε ποσοστό 14% έναντι του ευρώ μιας που αυτό οφειλόταν στην ενδεχόμενη έξοδο του Η.Β από την Ε.Ε. Το έτος 2017, σημειώθηκε αρκετά μεγάλη μείωση ως προς το ποσό των εισροών αλλά και του ΑΕΠ αντίστοιχα. Για την ακρίβεια το ποσοστό του ΑΕΠ βρέθηκε στο 4,7% και το ποσό των εισροών στα 125.36 δις. δολάρια. Ως προς το επόμενο έτος διακρίνουμε πως υπήρξε ακόμα μεγαλύτερη κάθοδος, πιο συγκεκριμένα υπήρξε αρνητικό αποτέλεσμα, διότι πιθανόν οι επενδυτές αγόρασαν περισσότερες αξίες από αυτές που κατέληξαν να πουλήσουν. Συγκεκριμένα, το ποσό των εισροών βρέθηκε στα -25.06 δις. δολάρια και το ποσοστό του ΑΕΠ βρέθηκε στο -0.9%.

Το έτος 2019 διαπιστώνεται πως υπάρχει αρκετά μεγάλη αύξηση σε αντιστοιχία με το προηγούμενο έτος, όπου για την ακρίβεια το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο 0.7% αλλά και

το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 19.79 δις. δολάρια. Το επόμενο έτος σημειώθηκε σημαδιακή αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα 3 έτη, όπου συγκεκριμένα το ποσό των εισροών βρέθηκε στα 132.48 δις. δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στα 4.9%. Τέλος, ως προς το έτος 2021 υπήρξε ξανά μια μεγάλη μείωση που παρόλο δεν είναι το ίδιο μεγάλη με άλλες χρονιές δεν θα γινόταν να μην αναφερθεί. Συγκεκριμένα το ποσό των εισροών σημειώθηκε στα 5.92 δις. δολάρια και το ποσοστό του ΑΕΠ βρέθηκε στο 0.2%.

Εν κατακλείδι, βλέπουμε γενικά πως δεν υπάρχει σταθερή πορεία ως προς τις εισροές και το ποσοστό του ΑΕΠ με αποτέλεσμα την μια χρονιά να υπάρχει ανοδική πορεία και την επομένη να υπάρχει ξανά μεγάλη κάθοδος.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΡΟΩΝ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

Έπειτα, συνεχίζουμε με την πορεία των εκροών στις ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την διάρκεια του Brexit

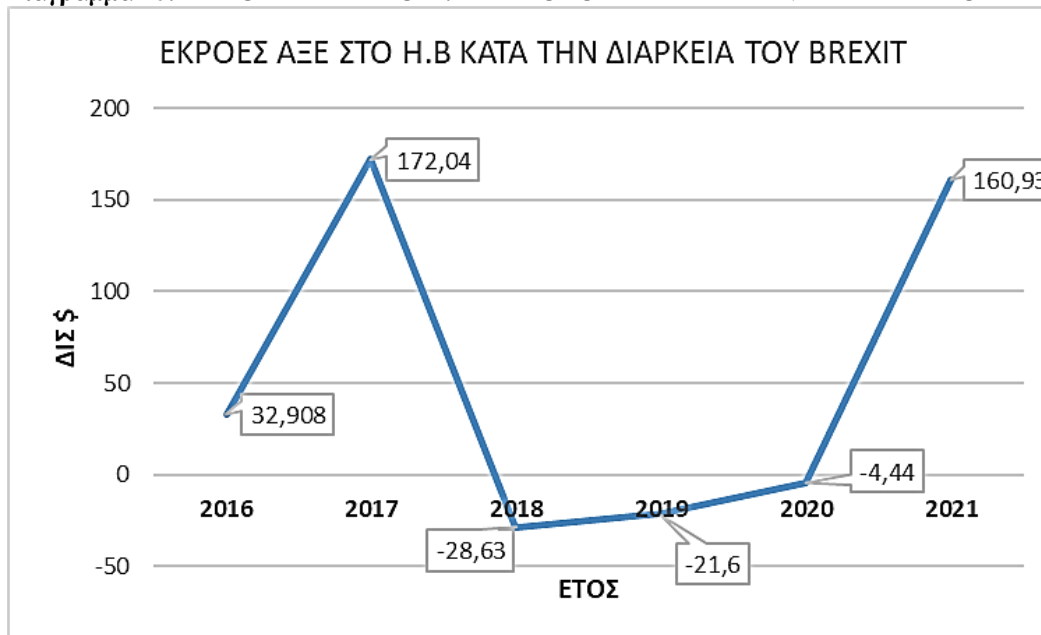
Πίνακας 6: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT		
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΔΙΣ \$	%ΑΕΠ
2016	32.908 B	1.2
2017	172.04 B	6.4
2018	-28,63 B	-1.0
2019	-21.6 B	-0.8
2020	-4.44 B	-0.2
2021	160.93 B	5.1

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στην προκειμένη περίπτωση βρισκόμαστε στην θέση να δούμε το σχεδιάγραμμα των εκροών των ΑΞΕ σε ποσό δις. δολαρίων κατά την διάρκεια του Brexit.

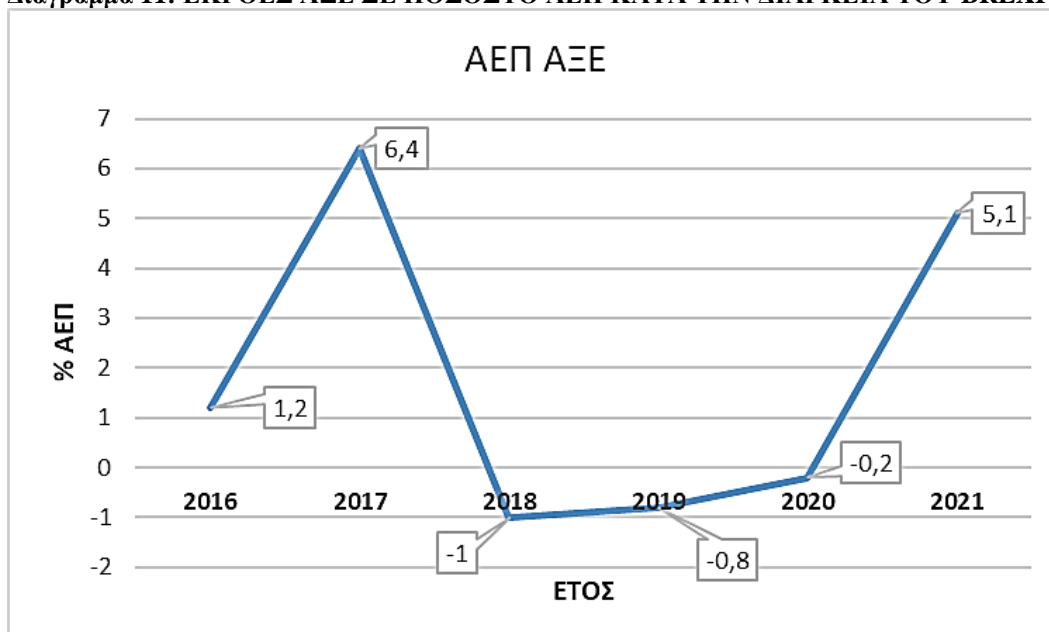
Διάγραμμα 10: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

Πηγή: The World Bank (Databank)

Και αντίστοιχα σε ποσοστό ΑΕΠ

Διάγραμμα 11: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ BREXIT

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στην προκειμένη περίπτωση βρισκόμαστε στην θέση να αναλύσουμε τις εκροές των ΑΞΕ κατά την διάρκεια του Brexit. Πιο συγκεκριμένα, βλέπουμε από τον πίνακα και τα

διαγράμματα πως για το έτος 2016 οι εκροές αξιών έφτασαν τα 32.9 δις. δολάρια όπου και αντιστοιχεί στο 1.2% του ΑΕΠ. Αυτές οι τιμές δείχνουν πως υπήρξε πολύ μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Για το έτος 2017, διακρίνουμε πως οι εκροές των αξιών αυξήθηκαν εξίσου σημαντικά, πιο συγκεκριμένα σε ποσό 172.04 δις. δολάρια και το ΑΕΠ αντιστοίχισε στο 6.4% του ΑΕΠ. Ως προς το επόμενο έτος, οι εκροές έχουν αρνητικό αντίκτυπο όπου συγκεκριμένα το ποσό σε δις. δολάρια βρέθηκε σε -28.63 όπου η αντιστοιχία στο ΑΕΠ ήταν στο -1.0%.

Το επόμενο έτος συνεχίστηκε η κάθοδος των εκροών και του ΑΕΠ, συγκεκριμένα το ποσό των εκροών βρέθηκε σε -21.6 δις. δολάρια και αντίστοιχα το ΑΕΠ βρέθηκε στο -0.8 του ΑΕΠ. Για το έτος 2020, συνεχίστηκε να υπάρχει σημαδιακή μείωση όπου οι εκροές αξιών έφτασαν σε -4.44 δις. δολάρια, όπως και αντίστοιχα το ΑΕΠ ήταν εξίσου χαμηλό στα -0.2%. Το έτος 2021, σημειώθηκε μεγάλη αύξηση σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη που συνεχώς υπήρξε όλο και μεγαλύτερη μείωση. Συγκεκριμένα, από το έτος 2017 δεν ξανά υπήρξε τόσο μεγάλο πόσο εκροών και ποσοστό του ΑΕΠ, όπου οι εκροές βρέθηκαν στα 160.93 δις. δολάρια και το ποσοστό του ΑΕΠ αντιστοιχεί στο 5.1%.

Συμπερασματικά, βλέπουμε πως οι εκροές των ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την περίοδο του Brexit ήταν αρκετά σημαδιακές τα έτη 2016 και 2017. Από το έτος 2017 μέχρι και το 2020 υπάρχει μια συνεχής μείωση των τιμών των εκροών και του ΑΕΠ σε ποσοστό %. Το έτος 2021 σημειώθηκε η μόνη αύξηση ύστερα από το έτος 2018. Αυτό που βλέπουμε στην ουσία είναι πως ήταν μια αρκετά ασταθής δεκαετία για το Ηνωμένο Βασίλειο, μιας που μεσολάβησε και το Brexit.

4.6 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Η σημασία των ΑΞΕ για την οικονομία στις δύσκολες συνθήκες του σήμερα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, το πρόβλημα της αξιολόγησης των επενδύσεων και η ελκυστικότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική. Οι επενδύσεις συμβάλλουν σε αποτελεσματικούς διαρθρωτικούς μετασχηματισμούς στην οικονομία, αφού οι πιο υποσχόμενοι τομείς είναι πιο ελκυστικοί για επενδύσεις. Η πανδημία εμπόδισε τις επενδυτικές διαδικασίες. Ωστόσο, η τάση προς βελτίωση και η ελκυστικότητα των επενδύσεων συνεχίζεται. Οι πολιτικές και οικονομικές συνθήκες βέβαια διαδραματίζουν αρνητικό ρόλο στη σύγχρονη αγορά άμεσων ξένων επενδύσεων. Ωστόσο, δεν υπάρχει ενιαία,

εγκεκριμένη μέθοδος για την αξιολόγηση της ελκυστικότητας της επένδυσης. Οι επενδύσεις είναι μοχλοί ανάπτυξης της οικονομίας. Η μεθοδολογία για την αξιολόγηση της ελκυστικότητας της επένδυσης θα πρέπει να είναι κατανοητή στους δυνητικούς επενδυτές ανάπτυξης. Λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους για την αύξηση της εισροής και εκροή επενδύσεων, αξίζει να εξεταστούν οι συνθήκες ελκυστικότητας των επενδύσεων και το επενδυτικό κλίμα στη χώρα. Πρώτα από όλα, είναι το άνοιγμα και ανάπτυξη της οικονομίας, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πολιτική και μακροοικονομική σταθερότητα.

4.6.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Η Γερμανία έχει την μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, μιας που είναι το μεγαλύτερο εμπορικό έθνος στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και ταυτοχρόνως η δεύτερη πιο σημαντική πηγή των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ευρώπη. Είναι επομένως μια έντονα διεθνοποιημένη χώρα, ακόμα κι αν, ως αποτέλεσμα της γερμανικής ενοποίησης, είναι μια οικονομικά διχασμένη χώρα, μιας που το να ξεπεράσουν περισσότερο από 40 έτη διαφορετικών θεσμικών, οικονομικών και πολιτικών εξελίξεων είναι φυσικά αρκετά δύσκολο. Ωστόσο, τα προβλήματα μπορεί να περιοριστούν εάν η ενοποίηση της χώρας κατανέμει τα κέρδη εξίσου σε περιφέρειες και επαγγελματικές ομάδες και ως υπάρχον μηχανισμοί που οδηγούν σε σύγκλιση. Εντός μιας χώρας, οι εξαγωγές κεφαλαίων από τις πλούσιες σε κεφάλαιο φτωχές περιφέρειες, οι δημοσιονομικές μεταβιβάσεις, οι εφάπαξ διορθώσεις στον περιφερειακό πλούτο και, φυσικά, το διαπεριφερειακό εμπόριο, θα πρέπει να επιφέρουν σταδιακή μείωση των διαφορών στο εισόδημα και τον πλούτο (ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ, 1994).

Δεδομένου ότι το εθνικό πάθος έχει εξαφανιστεί από την καθημερινή ζωή, αρχίζουμε να συνειδητοποιούμε τις κοινωνικές πραγματικότητες. Στο νέο ενιαίο γερμανικό κράτος υπάρχουν δυο κοινωνίες με εξαιρετικά άνισο επίπεδο ανάπτυξης και εξαιρετικά ανομοιόμορφο ρυθμό ανάπτυξης. Αυτό είναι περισσότερο εμφανές στην σοβαρή οικονομική και κοινωνική διαφορά μεταξύ του παλαιού και του νέου κράτους. Στην Ανατολική Γερμανία, ολόκληρη η οικονομία βρίσκεται σε μια καταστροφική κατάσταση, καθώς επιδεινώνεται ραγδαία και η ανεργία φτάνει σε ασυνήθιστα υψηλά επίπεδα και ως μην υπάρχει ακόμη φως στο τέλος του τούνελ. Παρά τις μεγάλες αυξήσεις στους ονομαστικούς μισθούς που επιτεύχθηκε τους τελευταίους μήνες, τα επίπεδα εισοδήματος εξακολουθούν να είναι περίπου τα μισά από αυτά στα κρατίδια της Δυτικής Γερμανίας. Η κοινωνική πολιτική

μετριάζει σαφώς τις χειρότερες κοινωνικές επιπτώσεις των θεμελιωδών οικονομικών αναταραχών, αλλά σε καμία περίπτωση δεν ισοπεδώνει την τάφρο μεταξύ ανατολής και δύσης. Με αυτό το βαθύ κοινωνικό και οικονομικό ρήγμα, κανείς δεν μπορεί να μιλήσει για κοινωνική και οικονομική ενότητα ή για ενότητα των συνθηκών διαβίωσης ή των ευκαιριών στη Γερμανία. Σε σύγκριση με την ευκατάστατη Δύση οι πολίτες της Ανατολικής Γερμανίας βρίσκονται από πολλές απόψεις διαρθρωτικά σε μειονεκτική θέση και έχουν λιγότερο ικανοποιητικές δουλειές. Οι Ανατολικογερμανοί, είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας σήμερα και είναι πιθανό να το κάνουν να παραμείνει έτσι για το ορατό μέλλον. Η διαίρεση της Γερμανίας, σαν δυο εντελώς διαφορετικά κράτη με αποκλίνουσες κοινωνικές και οικονομικές δομές έφεραν μαζί τους διαφορετικούς τρόπους ζωής, συστήματα αξιών αλλά και νοοτροπίες. Μια τέτοια αντίθεση, μεταξύ πλουσίων και φτωχών σε ένα ενιαίο κράτος, ήταν άγνωστη στην γερμανική ιστορία και στις τέσσερις δεκαετίες της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας. P. J. J. Welfens (επιμ.). Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία, ήταν και είναι μια περιφερειακά σχετικά ομοιογενής κοινωνία όπου αυτό ξεκίνησε να αλλάζει δραστικά, την ημέρα της ενοποίησης και θα χρειαστούν χρόνια ώστε να μπορέσουν αυτές οι περιφερειακές ανισότητες να μειωθούν σημαντικά.

4.6.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Η οικονομία της Γερμανίας, στηρίζεται κυρίως στον βιομηχανικό τομέα και στον τομέα παροχής υπηρεσιών. Μολονότι μεγάλες εκτάσεις της χώρας καταλαμβάνονται από αγροτικές καλλιέργειες, μόνον το 2-3% του πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, λόγω της μηχανοποίησης των καλλιεργειών και της αγροτικής παραγωγής. Η Γερμανία, με Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) 2,8 τρισεκατομμυρίων Ευρώ αποτελεί τη μεγαλύτερη εθνική οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την τέταρτη, μετά τις οικονομίες των ΗΠΑ, Κίνας και Ιαπωνίας, παγκοσμίως. Μεταξύ 2003 και 2008 αποτελούσε την μεγαλύτερη εξαγωγική δύναμη του κόσμου. Στην κατάταξη του ΔΝΤ, επί τη βάση του Κατά Κεφαλήν Εισοδήματος, η Γερμανία με, ελαφρώς αυξημένο 0,69%, έναντι 2012, μέσο κατά Κεφαλήν Εισόδημα ύψους 43.952 \$ ΗΠΑ ή 33.355 Ευρώ μεικτά ετησίως, διατήρησε και το 2013 την 18η θέση. Σε επίπεδο ανταγωνιστικότητας η Γερμανία κατέλαβε το 2013 την 4η θέση στον σχετικό πίνακα, προηγούμενων των: Ελβετίας, Σιγκαπούρης, Φινλανδίας και επομένων, στην 5η θέση, των ΗΠΑ. Διατηρεί την υψηλή πιστοληπτική βαθμίδα AAA, χάρις στα χαμηλά επιτόκια δανεισμού, τα συγκριτικώς χαμηλά ποσοστά ανεργίας και την ισόρροπη

κατανομή κρατικών δαπανών-εσόδων το 2013. Επί τη βάσει του Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Human Development Index), η Γερμανία κατατάσσεται, ως προς το βιοτικό επίπεδο, στην 19η θέση παγκοσμίως, ενώ η Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank Group), σύμφωνα με το Δείκτη «ευημερίας ανά κάτοικο» την κατατάσσει στην 5η θέση παγκοσμίως, μετά τις: Ελβετία, Δανία, Σουηδία και ΗΠΑ.

4.6.3 ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

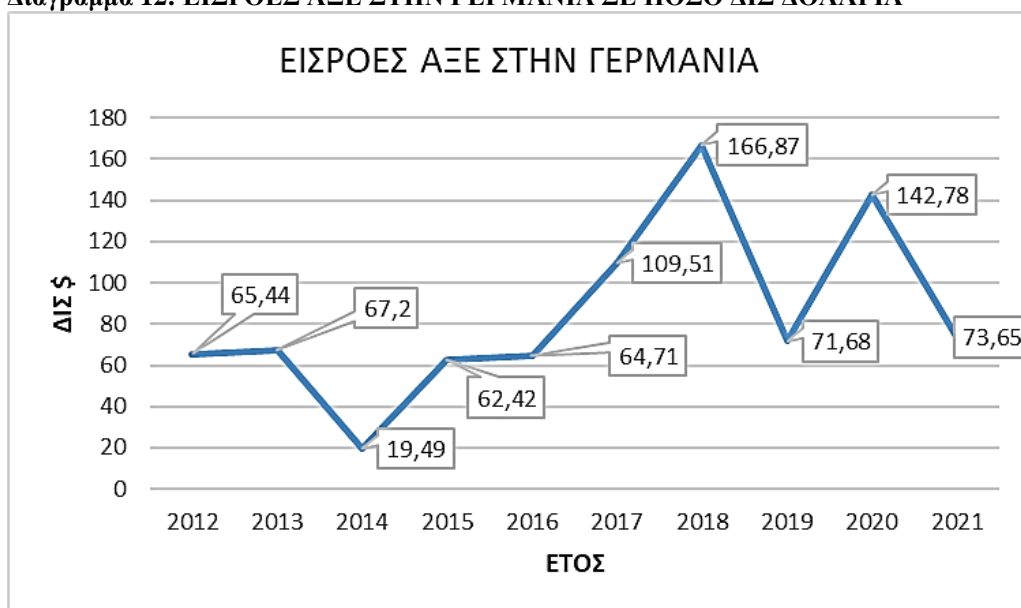
Πίνακας 7: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	
	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	% ΑΕΠ
2012	65.44	1.9
2013	67.20	1.8
2014	19.49	0.5
2015	62.42	1.9
2016	64.71	1.9
2017	109.51	3.0
2018	166.87	4.2
2019	71.68	1.8
2020	142.78	3.7
2021	73.65	1.7

Πηγή: The World Bank (Databank)

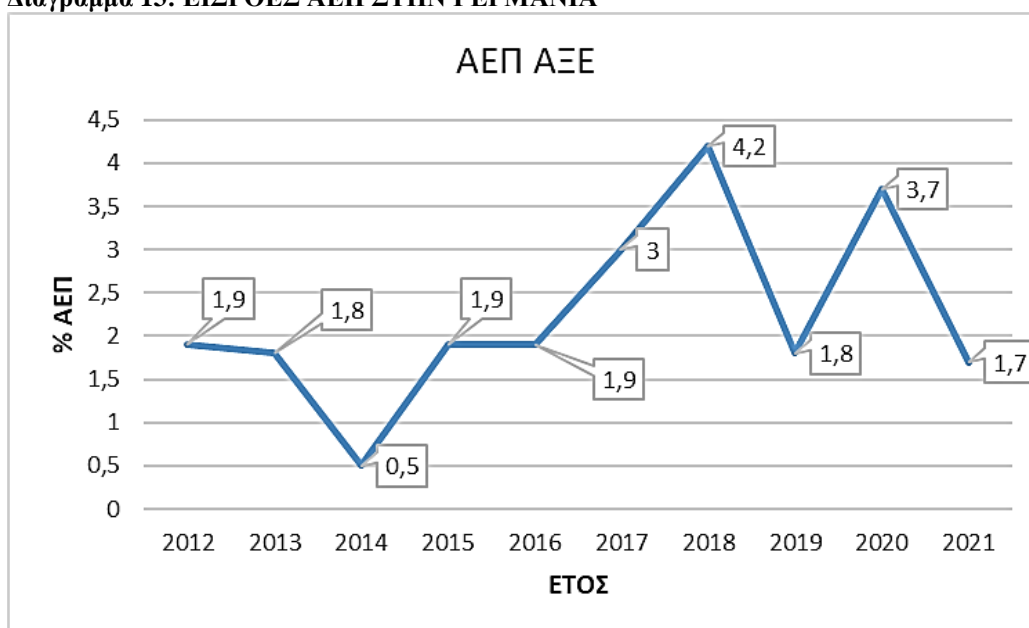
Παρακάτω θα δούμε και διαγραμματικά την απεικόνιση των πινάκων σε Ποσό Εισροών και σε ποσοστό ΑΕΠ.

Διάγραμμα 12: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ

Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 13: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΕΠ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Πηγή: The World Bank (Databank)

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία που έχουν συλλεχθεί ως προς το κομμάτι των εισροών των ΑΞΕ στο Ηνωμένο Βασίλειο για τις χρονολογίες 2012 έως 2021 βρισκόμαστε στην θέση να τα αναλύσουμε και λεπτομερώς. Ξεκινώντας, βλέπουμε πώς το έτος 2012 υπήρξε καλή ανταπόκριση στο κομμάτι των εισροών, μιας που το ποσό βρέθηκε στα 65.44 δις. Δολάρια

ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ σημειώθηκε στο 1.9%. Στην συνέχεια, το έτος 2013 σημειώθηκε μια μικρή αύξηση στο κομμάτι των εισροών, μιας που το ποσό βρέθηκε στα 67.20 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ΑΕΠ σημείωσε μια ελάχιστη μείωση συγκεκριμένα κατά 0.1%, με αποτέλεσμα να βρίσκεται στο 1.8%. Το 2014, υπήρξε μια μείωση των εισροών σε σχέση με τα προηγούμενα δύο έτη, μιας που το ποσό των εισροών είναι στα 19.49 δις. Δολάρια ενώ ταυτόχρονα το ποσοστό του ΑΕΠ σημειώθηκε στο 0.5%. Το έτος 2015, υπήρξε ξανά μια στοιχειώδης αύξηση στις εισροές, μιας που το ποσό σημειώθηκε στα 64.42 δις. Δολάρια ενώ την ίδια χρονική περίοδο το ΑΕΠ σε ποσοστό βρέθηκε στο 1.9%. Το επόμενο έτος, υπήρξαν παρόμοια αποτελέσματα σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, μιας που το ποσό των εισροών σημειώθηκε στα 64.71 δις. Δολάρια, ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ ήταν το ίδιο με το 2015, δηλαδή 1.9%.

Ως προς το έτος 2017, βλέπουμε πως υπήρξε μεγάλη αύξηση στις εισροές της Γερμανίας, συγκεκριμένα ήταν τα καλύτερα αποτελέσματα μέχρι στιγμής, μιας που το ποσό ήταν στα 109.51 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρέθηκε στο 3%. Για το έτος 2018, υπήρξε ξανά μια μικρή αύξηση ως προς το ποσό των εισροών αλλά και το ποσοστό του ΑΕΠ παράλληλα. Συγκεκριμένα, το ποσό των εισροών βρέθηκε στα 166.87 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ στο 4.2%. Την επόμενη χρονιά, υπήρξε μια κάθοδος στο κομμάτι των εισροών αλλά και στο ποσοστό του ΑΕΠ συνεπώς. Για την ακρίβεια το ποσό ήταν 71.68 δις. Δολάρια κατά προσέγγιση, ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ ήταν 1.8%. Ως προς το έτος 2020, βλέπουμε πως υπήρξε μεγάλη αύξηση στο ποσό των εισροών αλλά και στο ΑΕΠ. Για την ακρίβεια το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 142.78 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο 3.7%. Τέλος, για το 2021 διακρίνουμε πως υπήρξε ξανά μια μικρή κάθοδος ως προς τις εισροές μιας που το ποσό αρέσκεται στα 73 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο 1.7%.

4.6.4 ΕΚΡΟΕΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

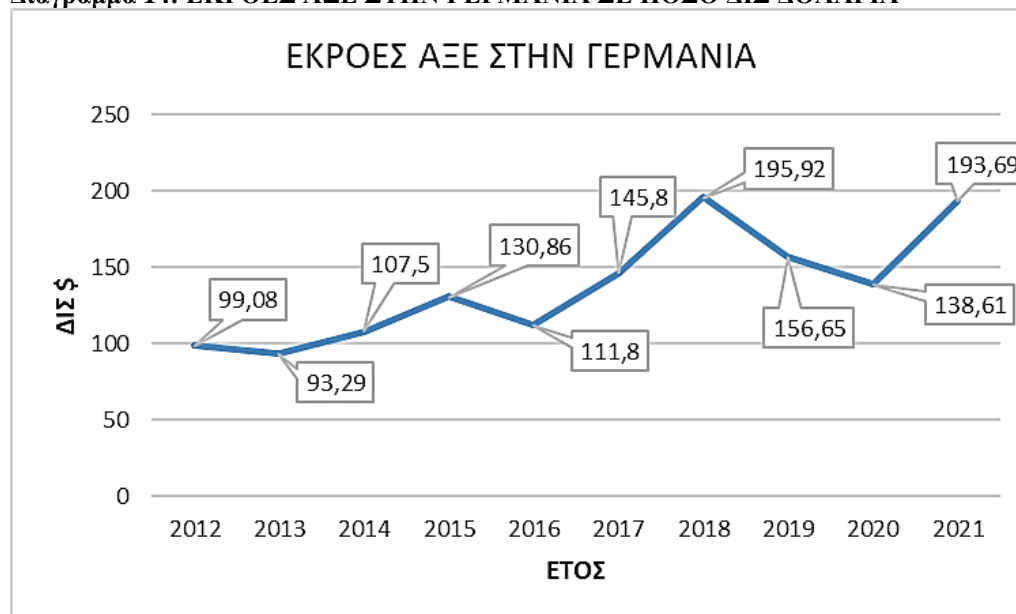
Στην προκειμένη περίπτωση, βρισκόμαστε στην θέση να δούμε σε μορφή πίνακα τις εκροές των ΑΞΕ στην Γερμανία, καθώς και το ποσοστό ΑΕΠ όπως και συνεπώς την διαγραμματική τους απεικόνιση.

Πίνακας 8: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΕΤΟΣ	ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	
	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	% ΑΕΠ
2012	99.08	2.8
2013	93.29	2.5
2014	107.50	2.8
2015	130.86	3.9
2016	111.80	3.2
2017	145.80	4.0
2018	195.92	4.9
2019	156.65	4.0
2020	138.61	3.6
2021	193.69	4.5

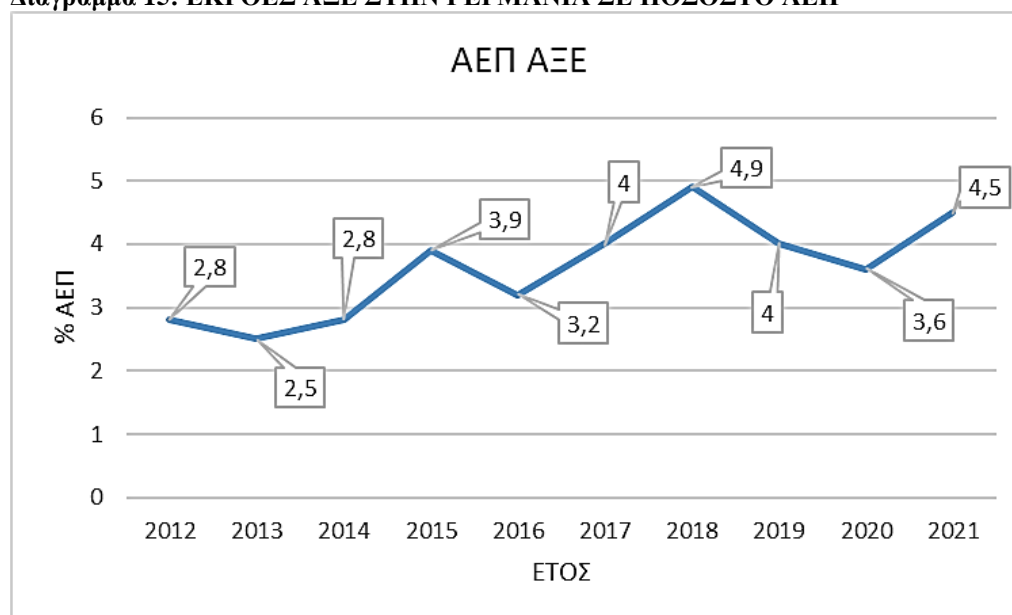
Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 14: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΔΟΛΑΡΙΑ

Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 15: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στον παραπάνω πίνακα και διαγράμματα, απεικονίζονται οι εκροές των ΑΞΕ στη Γερμανία σε ποσό δις. \$, όπως και παράλληλα το ΑΕΠ, για τα έτη 2012 έως 2021. Ξεκινώντας, για το έτος 2012, βλέπουμε πως το ποσό των εκροών σε παρουσιάζεται στα 99.08 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο 2.8%. Στην συνέχεια, το 2013 βλέπουμε πως υπήρξε μια μικρή μείωση των εκροών ΑΞΕ στην Γερμανία. Για την ακρίβεια, το ποσό των εκροών βρέθηκε στα 93.29 δις. Δολάρια ενώ το ΑΕΠ στο 2.5%. Ως προς τα επόμενα έτη διακρίνουμε πως υπήρξαν διάφορα σκαμπανεβάσματα στο κομμάτι των εκροών, όμως τα αποτελέσματα του 2013 βρέθηκαν να είναι τα χαμηλότερα, για την δεκαετία που βρισκόμαστε στην θέση να παρουσιάσουμε. Το έτος 2014, βλέπουμε πως υπήρξε μια άνοδος των εκροών, αφού το ποσό ήταν στα 107.5 δις. Δολάρια ενώ το ΑΕΠ στο 2.8%. Το επόμενο έτος, συνεχίστηκε η ανοδική πορεία, για την ακρίβεια το ποσό των εκροών βρέθηκε στα 130.86 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ σημείωσε 3.9%. Για το έτος 2016, βλέπουμε πως υπήρξε μια μικρή καθοδική πορεία, μιας που το ποσό των εκροών είναι στα 111.80 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρέθηκε στο 3.2%.

Ως προς το έτος 2017, διακρίνουμε πως υπήρξε μια αυξητική πορεία σε σχέση με το προηγούμενο έτος, μιας που οι εκροές βρέθηκαν στα 145.8 δις. Δολάρια ενώ ταυτοχρόνως το ποσοστό του ΑΕΠ ήταν στο 4%. Το έτος 2018 συνεχίζεται η ανοδική πορεία των εκροών, μιας που το ποσό των εκροών βρέθηκε στα 195.92 δις. Δολάρια ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ

βρέθηκε στο 4.9%. Το επόμενο έτος, υπήρξε μια μικρή μείωση στις εκροές και του ΑΕΠ ταυτοχρόνως. Συγκεκριμένα, το ποσό των εκροών σημειώθηκε στα 156.6 δις. Δολάρια ενώ το ΑΕΠ στο 4%. Στην συνέχεια, για το έτος 2020 υπήρξε ξανά μια μικρή μείωση των εκροών, όπου για την ακρίβεια το ποσό σημειώθηκε στα 138.6 δις. Δολάρια ενώ το ΑΕΠ στο 3.6%. Τέλος, για το έτος 2021 υπήρξε μια μικρή αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα δύο έτη. Πιο συγκεκριμένα, το ποσό των εκροών σημειώθηκε στα 193.6 δις. Δολάρια ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ στο 4.5%.

4.7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ 2 ΧΩΡΩΝ

Σε αυτό το κομμάτι της πτυχιακής μας εργασίας, βρισκόμαστε στην θέση να αναλύσουμε την πορεία των 2 χωρών και να τις συγκρίνουμε μεταξύ τους, βγάζοντας με αυτόν τον τρόπο και ένα τελικό πόρισμα ως προς το ποια χώρα έχει την καλύτερη πορεία για τα έτη που έχουμε επιλέξει. Στο πρώτο στάδιο θα δούμε τους συγχωνευμένους πίνακες των 2 χωρών και στο δεύτερο στάδιο θα δούμε την διαγραμματική απεικόνιση των 2 χωρών όπου θα φαίνεται η σύγκριση τους ως προς τις εισροές και εκροές τους αλλά και το ποσοστό ΑΕΠ τους.

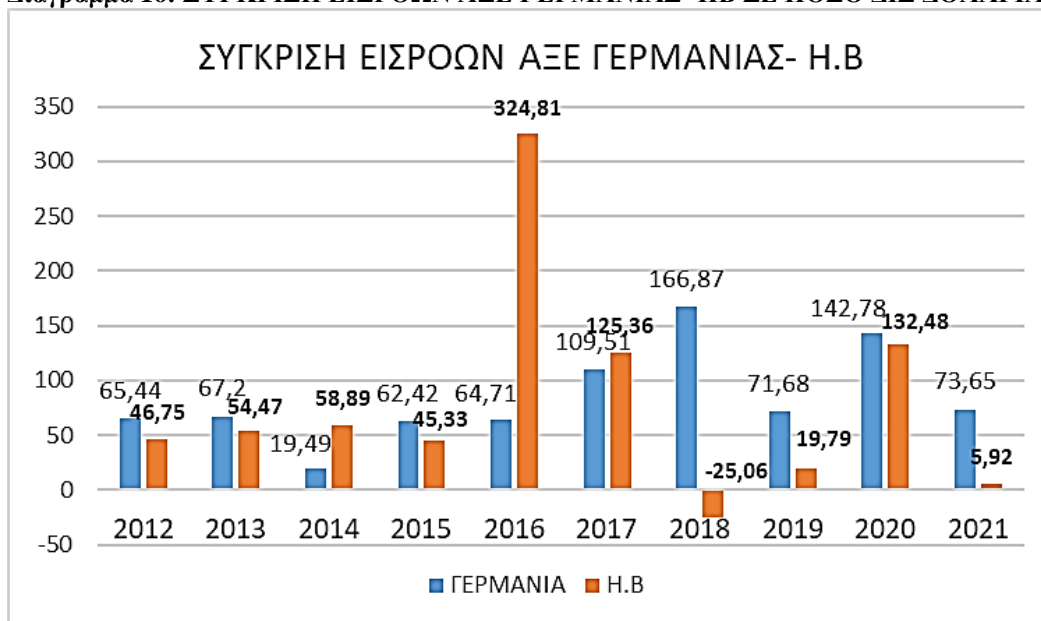
Αναλυτικά:

Πίνακας 9: ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΙ Η.Β

ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ			ΕΙΣΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β		
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	% ΑΕΠ	ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	ΑΕΠ%
2012	65,44	1,9	2012	46,75	1,7
2013	67,2	1,8	2013	54,47	2
2014	19,49	0,5	2014	58,89	1,9
2015	62,42	1,9	2015	45,33	1,5
2016	64,71	1,9	2016	324,81	12
2017	109,51	3	2017	125,36	4,7
2018	166,87	4,2	2018	-25,06	-0,9
2019	71,68	1,8	2019	19,79	0,7
2020	142,78	3,7	2020	132,48	4,9
2021	73,65	1,7	2021	5,92	0,2

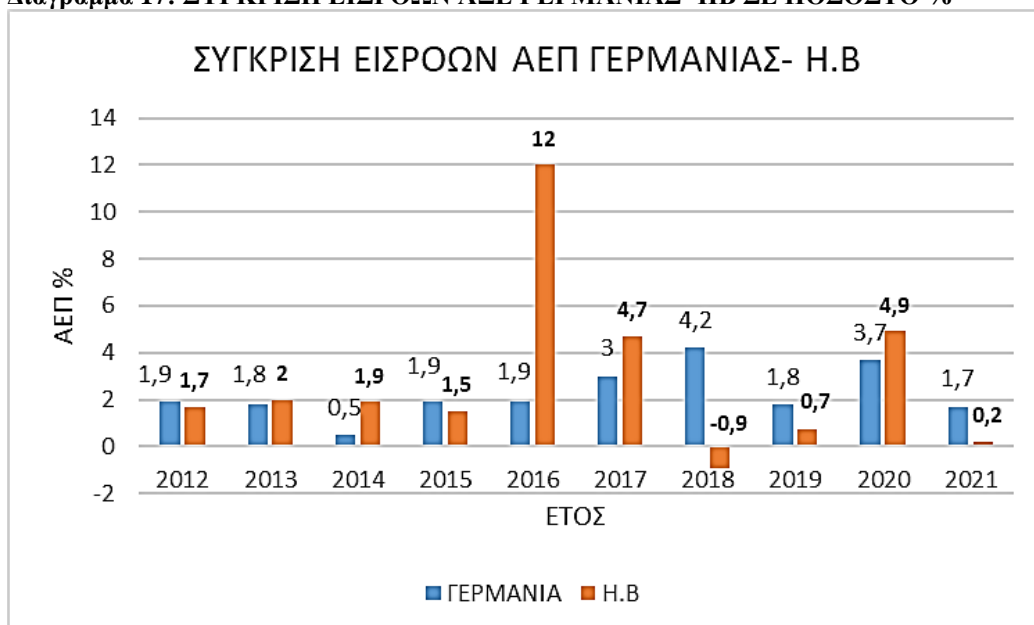
Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 16: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΞΕ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ- ΗΒ ΣΕ ΠΟΣΟ ΔΙΣ ΔΟΛΛΑΡΙΑ

Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 17: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΞΕ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ- ΗΒ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ %

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στην προκειμένη περίπτωση, έχουμε πρόσβαση στις εισροές των ΑΞΕ στην Γερμανία και Η.Β για τα έτη 2012 έως 2021 ως προς το ποσό σε δις. Δολάρια. Ξεκινώντας, για το έτος 2012 βλέπουμε πως η Γερμανία έχει μεγαλύτερο ποσό εισροών και ΑΕΠ σε σχέση με το Η.Β, πιο συγκεκριμένα, το ποσό της Γερμανίας είναι στα 65 δις ενώ του Η.Β είναι στα 46 δις, ενώ παράλληλα το ΑΕΠ είναι στην Γερμανία είναι στο 1,9% ενώ στο Η.Β είναι στο 1,7%. Για το 2013, διακρίνουμε πως υπάρχει ξανά καλύτερη ανταπόκριση στην Γερμανία, μιας που το ποσό σε δις \$ βρίσκεται στα 67,2 δις \$, ενώ στο Η.Β το ποσό είναι στα 54,47 δις. Σε αντίθεση με τα προηγούμενα 2 έτη, το Η.Β έχει καλύτερη πορεία σε σχέση με την Γερμανία, όπου συγκεκριμένα οι εισροές της Γερμανίας βρίσκονται στα 19,49 δις \$ ενώ παράλληλα το ΑΕΠ βρίσκεται στο 0,5 %, ενώ την ίδια χρονική περίοδο το Η.Β βρίσκεται στα 58,89 δις \$ ενώ το ποσοστό ΑΕΠ είναι στο 1,9 όπου είναι και αρκετά εμφανές πως είναι αρκετά καλύτερη χρονιά για το Η.Β. Ως προς το επόμενο έτος, βλέπουμε πως υπάρχει σχετικά σταθερή πορεία στην Γερμανία, όπου για την ακρίβεια το ποσό των εισροών αρέσκει στα 64,71 δις \$ ενώ παράλληλα το ποσοστό ΑΕΠ είναι ίσο με την περασμένη χρονιά δηλαδή στο 1,9%. Ταυτοχρόνως το Η.Β έχει ως ποσό των εισροών στο 324,81 δις \$ ενώ το ποσοστό ΑΕΠ είναι στο 12%, όπου βγάζουμε σαν συμπέρασμα πως για άλλη μια χρονιά είχε καλύτερη πορεία το Η.Β από την Γερμανία.

Για το έτος 2017, βλέπουμε πως υπήρξε μια μεγάλη αύξηση των εισροών ως προς την Γερμανία, όπου συγκεκριμένα το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 109,51 δις \$ ενώ το ποσοστό ΑΕΠ είναι στο 3%. Ταυτοχρόνως για το Η.Β βλέπουμε πως το ποσό των εισροών είναι στα 125,36 δις \$ και το ποσό των ΑΕΠ είναι στο 4,7, όπου αυτό μας δείχνει πως το Η.Β είχε καλύτερη πορεία ως προς τις εισροές της για άλλη μια χρονιά. Ως προς το επόμενο έτος, βλέπουμε πως το ποσό των εισροών στην Γερμανία είναι στα 166,87 δις \$ ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 4,2. Την ίδια χρονική περίοδο στο Η.Β φαίνεται πως υπάρχουν αρνητικά αποτελέσματα ως προς τις εισροές και το ΑΕΠ. Συγκεκριμένα το ποσό των εισροών βρίσκονται στα -25,06 δις ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο -0,9 %, με αποτέλεσμα να είναι αρνητικές οι συνολικές εισροές όπως και το ΑΕΠ. Αυτή η αρνητική πορεία, μπορεί να προκύπτει λόγω του Brexit και την μείωση της εμπιστοσύνης των εκατοστέ πιθανών επενδυτών, αλλά και διαφόρων οικονομικών αβεβαιοτήτων. Για το 2019 βλέπουμε πως στην Γερμανία το ποσό των εισροών αρέσκει στο 71,68 δις \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 1,8%, όπου είναι αρκετά μεγάλη μείωση σε σχέση με την περασμένη χρονιά. Ως προς το Η.Β βλέπουμε πως το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 19,79

δισ \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 0,7%, πράγμα που μας δείχνει ότι η Γερμανία ήταν η χώρα με την καλύτερη πορεία για το έτος 2019. Το επόμενο έτος, βλέπουμε πως η Γερμανία είχε αρκετά μεγάλη αύξηση ως προς τις εισροές και το ΑΕΠ, συγκεκριμένα το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 142,78 δισ \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στα 3,7%. Την ίδια χρονική περίοδο, το Η.Β έχει και αυτό αρκετά μεγάλη αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, όπου συγκεκριμένα το ποσό των εισροών βρίσκεται στα 132,48 δισ \$ ενώ το ΑΕΠ είναι στο 4,9%, παρόλο που η Γερμανία είχε καλύτερα αποτελέσματα. Τέλος, για το 2021 βλέπουμε πως στην Γερμανία υπάρχει αρκετά μεγάλη μείωση όπου μας δείχνει το ποσό των εισροών στα 73,65 δισ \$ ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ να είναι στο 1,7%. Το Η.Β σημείωσε τεράστια μείωση ως προς το ποσό των εισροών και το ΑΕΠ, συγκεκριμένα το ποσό βρέθηκε στα 5,92 δισ \$ ενώ το ΑΕΠ στο 0,2 %.

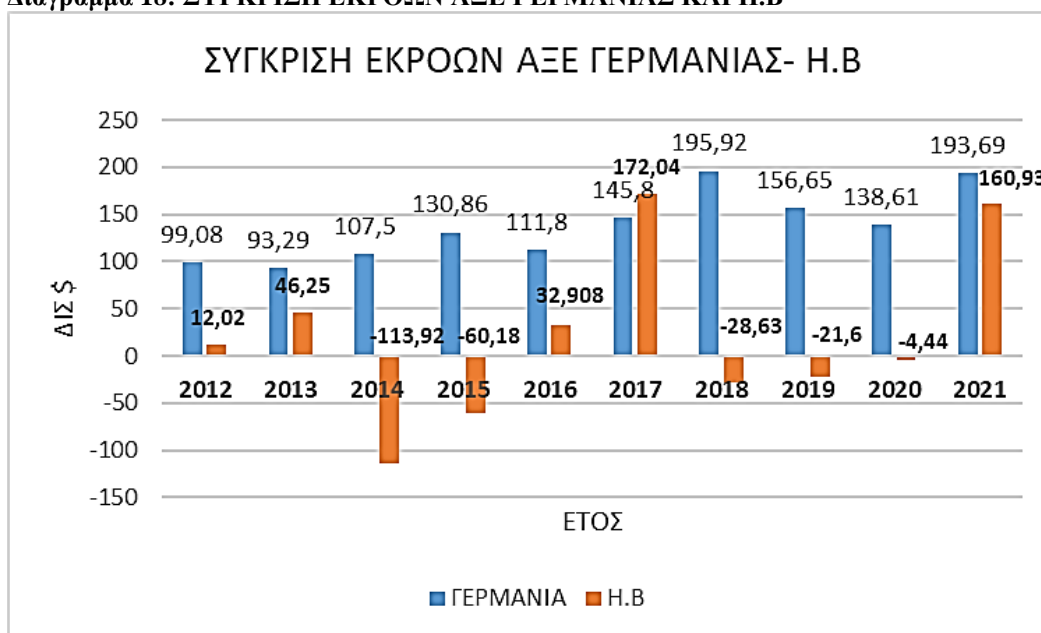
Εν κατακλείδι, γνωρίζουμε πως και οι 2 προαναφερόμενες χώρες έχουν μια σημαντική πορεία ως προς τις ΑΞΕ και έχουν συμβάλει η κάθε μια με διαφορετικό τρόπο. Βέβαια ύστερα από τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί για τα έτη 2012 έως 2021, διακρίνουμε πως η πορεία της Γερμανίας είναι περισσότερο σταθερή από αυτή του Ηνωμένου Βασιλείου. Παρόλο που υπάρχουν κάποια έτη που τα αποτελέσματα των εισροών και ΑΕΠ είναι καλύτερα στην Γερμανία, η πορεία της είναι σαφώς πιο σταθερή και καλύτερη από αυτής του Η.Β μιας που στην Γερμανία

Πίνακας 10: ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΙ Η.Β

ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ			ΕΚΡΟΕΣ ΑΞΕ ΣΤΟ Η.Β		
ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	% ΑΕΠ	ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΙΣ \$	ΑΕΠ%
2012	99,08	2,8	2012	12,02	0,4
2013	93,29	2,5	2013	46,25	1,7
2014	107,5	2,8	2014	-113,92	-3,7
2015	130,86	3,9	2015	-60,18	-2,1
2016	111,8	3,2	2016	32,908	1,2
2017	145,8	4	2017	172,04	6,4
2018	195,92	4,9	2018	-28,63	-1
2019	156,65	4	2019	-21,6	-0,8
2020	138,61	3,6	2020	-4,44	-0,2
2021	193,69	4,5	2021	160,93	5,1

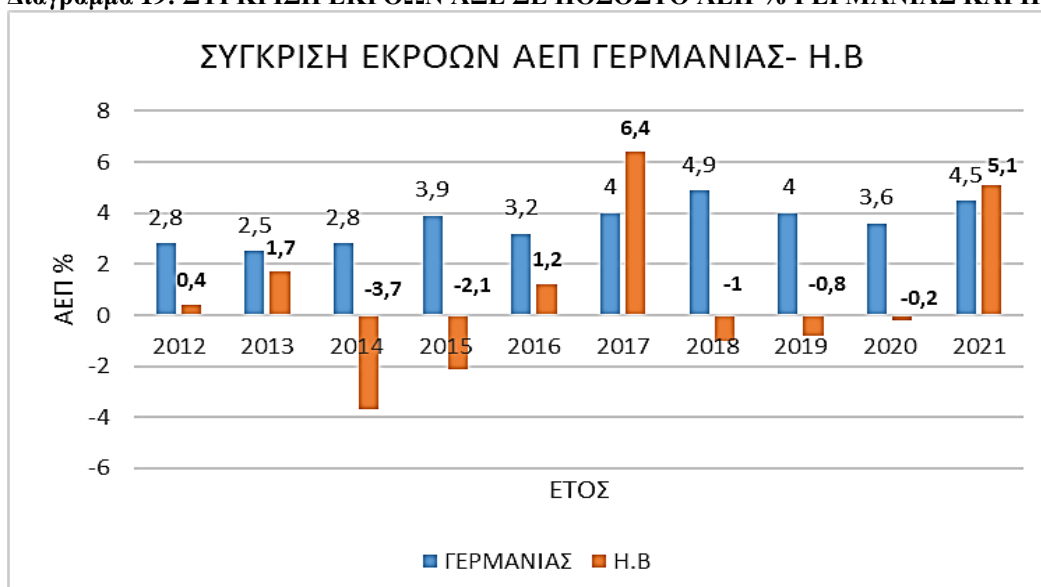
Πηγή: The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 18: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΚΡΟΩΝ ΑΞΕ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ Η.Β

Πηγή: :The World Bank (Databank)

Διάγραμμα 19: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΚΡΟΩΝ ΑΞΕ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΕΠ % ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ Η.Β

Πηγή: The World Bank (Databank)

Στην προκειμένη περίπτωση, βρισκόμαστε στην θέση να αναλύσουμε την πορεία των εκροών των ΑΞΕ στην Γερμανία και στο Η.Β. Πιο συγκεκριμένα θα κάνουμε την σύγκριση μεταξύ των 2 χώρων και θα βγάλουμε ένα τελικό πόρισμα ως προς το ποια είναι από τις 2 χώρες έχει τα καλύτερα αποτελέσματα αλλά και την καλύτερη πορεία. Η προκειμένη ανάλυση θα γίνει για τα έτη 2012 έως και 2021. Για το έτος 2012 διακρίνουμε πως το ποσό των εκροών στην Γερμανία βρίσκεται στα 99,08 δις \$ ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 2,8%. Την ίδια χρονική περίοδο το ποσό των εκροών στο Η.Β είναι κατά προσέγγιση στα 12,02 δις.\$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 0,4%. Αυτό υποδηλώνει πως το καλύτερο ξεκίνημα για το 2012 το έχει η Γερμανία. Ως προς το επόμενο έτος, βλέπουμε πως υπάρχει μια μικρή μείωση ως προς τις εκροές των ΑΞΕ στην Γερμανία σε σχέση με το 2012, συγκεκριμένα το ποσό των εκροών αρέσκει στα 93,29 δις \$ ενώ ταυτοχρόνως το ΑΕΠ είναι στο 2,5%. Παράλληλα το Η.Β ως ποσό των εκροών έχει τα 46,25 δις \$ ενώ το ΑΕΠ είναι στο 1,7% όπου αυτό αποδεικνύει πως υπήρξε μια μικρή αύξηση σε σχέση με το 2012 και ας έχει καλύτερα αποτελέσματα η Γερμανία. Ως προς το έτος 2014, διακρίνουμε μια μικρή άνοδο στο ποσό των εκροών μιας που βρίσκεται στα 107,5 δις \$ ενώ το ΑΕΠ είναι στο 2,8%. Επίσης το ποσό των εκροών στο Η.Β έχει αρνητική πορεία μιας που το ποσό είναι στα -113,92 δις \$ ενώ το ΑΕΠ είναι στο -3,7, αυτό σημαίνει πως οι εκροές επενδύσεων υπερβαίνουν τις εισροές. Αυτό μπορεί να σημαίνει πως η αξία των ΑΞΕ που πραγματοποιούνται σε εξωτερικές οικονομίες από εγχώριους επενδυτές, είναι μικρότερη από την αξία των επενδύσεων που πραγματοποιούνται από τους ξένους επενδυτές στην εγχώρια οικονομία. Για το έτος 2015, βλέπουμε πως το ποσό των εκροών στην Γερμανία είναι στα 130,86 δις \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 3,9%. Παράλληλα, για το ίδιο έτος στο Η.Β βλέπουμε πως υπάρχει λίγο καλύτερη πορεία σε σχέση με την περσινή, παρόλαυτα είναι εξίσου χαμηλή και ταυτοχρόνως αρνητική, όπου το ποσό των εκροών αρέσκει στα -60,18 και το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο -2,1%. Ως προς το έτος 2016, βλέπουμε πως υπάρχει μια μικρή κάθοδος σε σχέση με την περασμένη χρονιά, όπου συγκεκριμένα το ποσό των εκροών είναι στα 111,8 δις \$ ενώ το ΑΕΠ στο 3,2%. Στο Η.Β το ποσό των εκροών αρέσκει στα 32,908 δις \$ ενώ το ΑΕΠ είναι στο 1,2%. Όπως βλέπουμε, υπάρχει καλύτερη ανταπόκριση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, όμως δεν παύει να είναι χαμηλότερα από τα αποτελέσματα της Γερμανίας, για την ίδια χρονική περίοδο.

Το 2017, βλέπουμε πως το ποσό των εκροών στην Γερμανία βρίσκεται κατά προσέγγιση στα 145 δις \$, ενώ παράλληλα το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 4%. Ως προς την ίδια χρονική

περίοδο αντικρίζουμε πως το ποσό των εκροών βρίσκεται στα 172 δις \$ ενώ ταυτόχρονα το ΑΕΠ βρίσκεται στο 6,4%. Βλέποντας τα αποτελέσματα, διακρίνουμε πως υπάρχει μεγάλη άνοδος και στις 2 χώρες σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, όμως το Η.Β έχει τα καλύτερα αποτελέσματα, για την χρονιά αυτή. Το επόμενο έτος, διακρίνεται ξανά στην Γερμανία μια μικρή άνοδος όπου συγκεκριμένα το ποσό των εκροών βρίσκεται στα 195,92 δις \$ και το ΑΕΠ στο 4,9%. Από την άλλη, το Η.Β έχει αρνητική πορεία και πολύ πιο χαμηλή από τα τελευταία 2 έτη, όπου για την ακρίβεια το ποσό των εκροών είναι -28,63 δις. \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο -1 %. Το 2019, διακρίνεται πως υπήρξε μια μικρή μείωση των ποσών των εκροών στην Γερμανία, όπου συγκεκριμένα βρίσκεται στα 156,65 δις \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται ξανά στο 4% όπως και το έτος 2017. Αντιθέτως το Η.Β κρατάει μια σταθερή αρνητική πορεία όπου το ποσό των εκροών βρίσκεται στα -21,6 \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο -0,8%. Για το έτος 2020 βλέπουμε πως στην Γερμανία υπάρχει μια μικρή κάθοδος σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, όπου για την ακρίβεια το ποσό των εκροών βρίσκεται στα 138,61 δις \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ αρέσκει στο 3,6%. Για την ίδια χρονική περίοδο, βλέπουμε πως στο Η.Β το ποσό των εκροών είναι εξίσου αρνητικό, όπως και το ΑΕΠ. Για την ακρίβεια το ποσό των εκροών βρίσκεται στο -4,4 δις \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο -0,2 %. Τέλος, για το έτος 2021 βλέπουμε πως στην Γερμανία υπάρχει μια σχετική άνοδος των εκροών σε σχέση με το 2020, όπου για την ακρίβεια το ποσό των εκροών βρίσκεται στα 193,69 δις \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ βρίσκεται στο 4,5%. Ταυτοχρόνως, και το Η.Β σημειώνει μια εξαιρετικά μεγάλη αύξηση, από την στιγμή που το ποσό των εκροών βρίσκεται στα 160,93 δις \$ ενώ το ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο 5,1%.

Ως επί των πλείστον, διακρίνουμε πως ανάμεσα στις 2 χώρες, ύστερα από εκτεταμένη ανάλυση των τιμών των εισροών και των εκροών, διακρίνουμε πως η Γερμανία έχει την καλύτερη και την πιο σταθερή πορεία ανάμεσα στις 2 χώρες. Κατά κύριο λόγο το Η.Β ύστερα από το ξεκίνημα του Brexit, διακρίνεται πως υπάρχει μια αρκετά μεγάλη και εκτεταμένα ασταθής πορεία όπου φαίνεται πως επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την πορεία των ΑΞΕ για εκείνα τα έτη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Απώτερος σκοπός της παρούσας εργασίας, είναι η εκτεταμένη ανάλυση του ολοκληρωτικού θεωρητικού πλαισίου των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ) προς Αναπτυγμένες Χώρες. Συγκεκριμένα, αναλύουμε όλες τις πτυχές των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, όπως και όλους τους παράγοντες που τις απασχολούν σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Αναλύουμε λεπτομερώς τις μορφές, τους τύπους, τις επιπτώσεις, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ΑΞΕ. Ως επί των πλείστων, στα πρώτα τρία κεφάλαια της πτυχιακής μας εργασίας βλέπουμε όλο το θεωρητικό κομμάτι των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, όπου φαίνονται όλοι οι λόγοι ως προς το γιατί να επενδύσει κάποιος σε μια ξένη αγορά, τι θα πρέπει να προσέξει αλλά και πως θα πρέπει να κινηθεί. Στην συνέχεια,

αναφερθήκαμε αναλυτικά, για τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν αλλά και κατά την διάρκεια του Brexit, όπου σαφώς δημιούργησε αμφιλεγόμενες επιδράσεις και αποτελέσματα στην οικονομία της χώρας. Η επόμενη χώρα που αναφερθήκαμε, ήταν η Γερμανία, συγκεκριμένα για την δεκαετία 2012 έως 2021, όπου δόθηκαν λεπτομερές στοιχεία ως προς τις εισροές, τις εκροές αλλά και το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν , με απεικόνιση πινάκων, αλλά και διαγραμματικών σχεδίων, όπως και αντίστοιχα με το Η.Β.

Ως προς την ανάλυση των δυο προαναφερόμενων χωρών, έχουμε σαν τελικό συμπέρασμα πως η Γερμανία είχε την καλύτερη και πιο σταθερή πορεία από τις δυο, μιας που άλλωστε το Η.Β βρέθηκε να έχει πολλές συνεχόμενες ασταθείς χρονιές, όπως και πολλές επιπτώσεις που την έκαναν να μείνει πίσω ως προς το κομμάτι της οικονομίας και των ΑΞΕ. Η συμβολή του Brexit, δημιούργησε αρκετές αμφιλεγόμενες επιπτώσεις, μιας που οι εισροές μετά το Brexit σημείωσαν καθοδική πορεία, καθώς το Η.Β δεν είναι πλέον στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει πρόσβαση στην ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, επέφερε αρνητικές επιπτώσεις στις εκάστοτε επιχειρήσεις του Η.Β, όπου είχαν ως κύρια εξάρτηση τους, την εισαγωγή προϊόντων από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως προς το κομμάτι των εκροών, προκλήθηκε αβεβαιότητα για την οικονομία του Η.Β, καθώς οδήγησε στην αύξηση των επενδύσεων σε άλλες ξένες αγορές, όπου συνεπώς πληγεί το Η.Β. Για το ΑΕΠ, η επιρροή που επέφερε στο Η.Β ήταν να υπάρξει αβεβαιότητα για το μέλλον της, ως προς το εμπορικό της κομμάτι, αλλά και σαφώς να υπάρξει αύξηση του κόστους εισαγωγής των εκάστοτε προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω των καινούργιων διαδικασιών που προκλήθηκαν από τις επιπτώσεις του Brexit στο Η.Β.

Ως προς το γενικό κομμάτι των ΑΞΕ, διακρίνουμε πως αποτελούν ένα άκρως σημαντικό κομμάτι της ελκυστικότητας μιας χώρας, για τους εξωτερικούς επενδυτές. Υποδηλώνεται μια ευνοϊκή, σταθερή και πιο ομαλή οικονομική κατάσταση στην προκειμένη χώρα. Όπως έχουμε αναφερθεί και πρωτίτερα, η αξία των ΑΞΕ χρίζεται ως προς την μείωση του κόστους παραγωγής τους και της αύξησης της αποτελεσματικότητας όλων των εταιριών. Ο απώτερος σκοπός οποιαδήποτε χώρας, αποτελείται στο να προσελκύσει ξένες επενδύσεις, ώστε να μπορέσει να αναπτυχθεί, ύστερα από τον περαιτέρω έλεγχο που θα πρέπει να γίνει στους επενδυτές, ώστε να μπορέσει να υπάρξει μια επιτυχής συνεργασία μεταξύ τους. Έχουν υπάρξει πολλαπλές έρευνες, που υποδηλώνουν πως οι ΑΞΕ μπορούν να έχουν πολλαπλές επιπτώσεις ως προς την οικονομική ανάπτυξη. Δεν χρίζεται απαραίτητο να προσφέρουν

αποκλειστικά θετικά αποτελέσματα, καθώς ένας σημαντικός παράγοντας ως προς την επιλογή μιας εταιρείας στο να επενδύσει σε μια ξένη αγορά, είναι η οικονομική ανάπτυξη που επικρατεί σε αυτήν. Το βασικότερο προσόν που υπάρχει ώστε να προκληθεί φυσική ροή στις ΑΞΕ, είναι να υπάρξουν ξεκάθαρα κίνητρα ως προς την διεθνοποίηση, αλλά και να υπάρξει μια συστηματική και ολοκληρωτική αντιμετώπιση αυτών για να μπορέσει να χρησιμοποιηθούν στο έπακρο οι ΑΞΕ.

Ως επί των πλείστων, οι ΑΞΕ είναι ένας βασικός παράγοντας στο κομμάτι των επενδύσεων αλλά και της οικονομίας, μιας που οι περισσότερες χώρες έχουν ως απώτερο σκοπό να προσελκύουν ξένες επενδύσεις, αλλά και ταυτοχρόνως να υπάρχει μια αλληλένδετη αντιμετώπιση και από τις δυο πλευρές. Στην ουσία, οι ΑΞΕ βοηθούν μια εταιρεία στο να αναπτυχθεί επιτυχώς, και να επεκτείνει τις επιχειρηματικές τις λειτουργίες και σε άλλες χώρες του εξωτερικού. Θα πρέπει να υπάρξει πρώτα εκτεταμένος έλεγχος και αναζήτηση ώστε να βρεθεί η χώρα που θα τηρεί τις εκάστοτε προϋποθέσεις ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει ορθά μια τέτοιου είδους επένδυση.

Τέλος, το ΑΕΠ και οι ΑΞΕ, είναι δύο παράγοντες που αλληλεξαρτώνται μεταξύ τους και τις περισσότερες φορές υπάρχει "φιλική" σχέση μεταξύ τους. Οι ΑΞΕ, βοηθούν στην άνοδο της παραγωγικότητας αλλά και της ανταγωνιστικότητας, όπως και παράλληλα στην αύξηση του ΑΕΠ κ.α. Όμως δεν είναι πάντοτε έτσι και συνεπώς υπάρχουν και περιπτώσεις όπου δεν λειτουργούν αυτοί οι παράγοντες μεταξύ τους όπως για παράδειγμα στην προκειμένη περίπτωση της πτυχιακής μας εργασίας, όπου αναφερόμαστε στο Η.Β. πριν και μετά την έξοδο του από την ευρωπαϊκή ένωση. Συγκεκριμένα, είδαμε πως κάποια από τα έτη που αναλύσαμε προηγουμένως, υπήρξαν αρνητικές τιμές και ποσοστά ως προς τις εισροές και τις εκροές, λόγω της μειωμένης σταθερότητας της οικονομίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Aizenman, J., & Marion, N. (2004). The merits of horizontal versus vertical FDI in the presence of uncertainty. *Journal of International economics*, 62(1), 125-148.
2. Blomström, M., & Kokko, A. (1997). How Foreign Investment Affects Host Countries (No. 1745). World Bank Publications.
3. Boyce, P. (2021, Φεβρουάριος 8). Foreign Direct Investment (FDI): Definition, Types, Pros & Cons. BoyceWire

4. Chaudhuri, S., & Mukhopadhyay, U. (2014). **Foreign Direct Investment in Developing Countries: A Theoretical Evaluation.** Springer India.
5. Chen και Ku . (2000). **The effect of foreign direct investment on firm growth: the case of Taiwan's manufacturers.** Japan and the world economy.
6. **Economic Aspects of German Unification**
  - a. **Expectations, Transition Dynamics and International Perspectives** P. J. J. Welfens
7. Franco, C., Rentocchini, F., & Vittucci Marzetti, G. (2008). **Why do firms invest abroad? An analysis of the motives underlying foreign direct investments. An Analysis of the Motives Underlying Foreign Direct Investments (December 15, 2008).**
8. Forte, R., & Moura, R. (2013). **The effects of foreign direct investment on the host country's economic growth: theory and empirical evidence.** The Singapore Economic Review, 58(03), 1350017.
9. **FEDERAL STATISTICAL OFFICE (1994a), Zur wirtschaftlichen und sozialen Lage in den neuen Bundesländern, Stuttgart: Metzler-Poeschl.**
10. Griffith, W. H. (2006). **Does foreign direct investment promote development?.**
11. He, X., Zhang, J., & Wang, J. (2015). **Market seeking orientation and performance in China: The impact of institutional environment, subsidiary ownership structure and experience.** Management International Review, 55, 389-419.
12. Heyman, F., Sjöholm, F. and Tingvall, P.G. (2007) **Is There Really a Foreign Ownership Wage Premium? Evidence from Matched Employer-Employee Data.** Journal of International Economics, 73, 355-376.
13. Hirschman, A. (1958) **The Strategy of Economic Development.**

14. Iftinchi, V., & Hurduzeu, G. (2018). The pros and cons of using joint ventures as a tool to mitigate political risks in developing countries. *Romanian Economic Journal*, 21(67), 193-199.
15. Javorcik, B. S. (2015). Does FDI bring good jobs to host countries?. *The World Bank Research Observer*, 30(1), 74-94.
16. Kastratović, R. (2020). The impact of foreign direct investment on host country exports: A meta-analysis. *The World Economy*, 43(12), 3142-3183.
17. Kindleberger, C. P. (1969). *American business abroad*.
18. Kokkinou, A., & Psycharis, I. (2004). Foreign direct investments, regional incentives and regional attractiveness in Greece.
19. Lall, S., & Streeten, P. (1977). *Foreign investment, transnationals and developing countries*. Springer.
20. Letsou, E., & Pantelidis, P. (2020). *Foreign Direct Investments-A Literature Review*.
21. Meyer, K. (2015). What is “strategic asset seeking FDI”? *Multinational Business Review*, 23, 57–66.
22. Moran, T. H., Alfaro, L., & Javorcik, B. S. (2007, January). How to Investigate the Impact of Foreign Direct Investment on Development and Use the Results to Guide Policy [with Comments and Discussion]. In *Brookings trade forum* (pp. 1-60). Brookings Institution Press.
23. Nunthirapakorn, T. (2020). Effects of Foreign Direct Investments on the Host Country. *NIDA Business Journal*, 26, 217-220.
24. Protsenko, A. (2004). *Vertical and horizontal foreign direct investments in transition countries (Doctoral dissertation, lmu)*.

25. Raff, H., Ryan, M., & Stähler, F. (2009). The choice of market entry mode: Greenfield investment, M&A and joint venture. *International review of economics & finance*, 18(1), 3-10.
26. Reuber, G. L. (1973). *Private foreign investment in development*.
27. Stiebale, J., & Reize, F. (2011). The impact of FDI through mergers and acquisitions on innovation in target firms. *International Journal of Industrial Organization*, 29(2), 155-167.
28. STOLPER, W. (1960), *The Structure of the East German Economy*, Cambridge, Mass.: Harvard UP.
29. Team, W. *Foreign Direct Investment (FDI)*. WallStreetMojo.
30. T. H. Moran, E. M. Graham, M. Blomstrom, και M. Blomström, *Does Foreign Direct Investment Promote Development?* Peterson Institute, 2005.
31. Vernon, R. (1966) *International Investment and International Trade in the Product Cycle*. *The Quarterly Journal of Economics*, 80, 190-207.
32. Welfens, P. J. (Ed.). (2012). *Economic aspects of German unification: expectations, transition dynamics and international perspectives*. Springer Science & Business Media.

B. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Γαρυφάλου, Μ. (2021). Άμεσες ξένες επενδύσεις προς ραγδαία αναπτυσσόμενες χώρες.
2. Γιαρμαντζίδου, Χ. (2021). Η ανάγκη προσέλκυσης ξένων επενδύσεων στη σύγχρονη οικονομία.
3. Καραδημήτρης, Γ. (2017). Άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

4. ΚΟΛΛΙΑΣ, Δ., ΜΕΤΑΞΑ, Μ., & ΤΣΟΛΟΔΗΜΟΥ, Σ. (2017). Άμεσες ξένες επενδύσεις: Διεθνής πρακτική και η ελληνική περίπτωση.
5. Κυρκιλής Δημήτριος (2010). Άμεσες Ξένες Επενδύσεις, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
6. Λιαργκόβας Γ. Παναγιώτης (2007). Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και Ανταγωνιστικότητα, Εκδόσεις Παπαζήση. Αθήνα.
7. Μανιφάβα, Δ. (2022, Ιούνιος 11). Ρεκόρ 31 ετών στις άμεσες ξένες επενδύσεις.
8. Μελάς, Κ., & Πολλάλης, Γ. (2005). Παγκοσμιοποίηση και πολυεθνικές επιχειρήσεις. Εκδόσεις: Παπαζήσης.
9. Μπιτζένης, Α. Π. (2009). Παγκοσμιοποίηση, πολυεθνικές, επενδύσεις και ευρωπαϊκή ολοκλήρωση στο νέο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα.
10. Παπαναγιώτου Ειρήνη. (χ.χ.). Άμεσες ξένες επενδύσεις ως παράγοντας της οικονομικής ανάπτυξης: η περίπτωση της Βουλγαρίας - ProQuest.
11. Παπαθωμά, Κ. (2011). *Άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ): προσδιοριστικοί παράγοντες, συναλλαγματικές ισοτιμίες και πολυεθνικές επιχειρήσεις* (Doctoral dissertation, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ). Σχολή Κοινωνικών Επιστημών).
12. Ροδίτη, Σ. Α. (2020). Ξένες άμεσες επενδύσεις: Συγχωνεύσεις και εξαγορές ή εκ του μηδενός επενδύσεις; Η ελληνική προοπτική.
13. Φίλος, Χ. (2020). Ο έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύγχρονο μέσο προστατευτισμού της εσωτερικής αγοράς.

Γ. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. <https://www.thebalancemoney.com/foreign-direct-investment-fdi-pros-cons-and-importance-3306283>
2. <https://researchfdi.com/resources/articles/foreign-direct-investment-advantages-disadvantages/>

3. <https://www.economicshelp.org/blog/15736/economics/factors-that-affect-foreign-direct-investment-fdi/>
4. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%86%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%B7_%CE%BE%CE%AD%CE%BD%CE%B7_%CE%B5%CF%80%CE%AD%CE%BD%CE%B4%CF%85%CF%83%CE%B7
5. <https://www.kathimerini.gr/economy/562116925/neo-rekor-ameson-xenon-ependyseon-to-2022/>
6. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%88%CE%BE%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CF%82_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%97%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BFCF%85_%CE%92%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%B1%CF%80%CF%8C_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE_%CE%88%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7
7. <https://thesafiablog.com/2020/03/10/economicgrowthfdi/>
8. <https://www.enterprisegreece.gov.gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>
9. <https://brexit.gov.gr/ti-einai-to-brexit/>
10. <https://www.instituteforgovernment.org.uk/article/explainer/uk-internal-market-act>
11. <https://www.gov.uk/government/news/uk-internal-market-bill-becomes-law>
12. <https://www.ot.gr/2022/10/27/diethni/vretania-pos-i-vretania-egine-mia-apo-tis-ftoxoteres-xores-tis-dytikis-eyropis/>
13. <https://www.euro2day.gr/news/world/article/1514582/mpoym-stis-ameses-xenes-ependyseis-sth-vretania-th.html>